"VIENYBE LIETUVNINKU"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose $2.00
Europoje ir kitur $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J.J. Paukszlis ir Co. (Inc.)
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

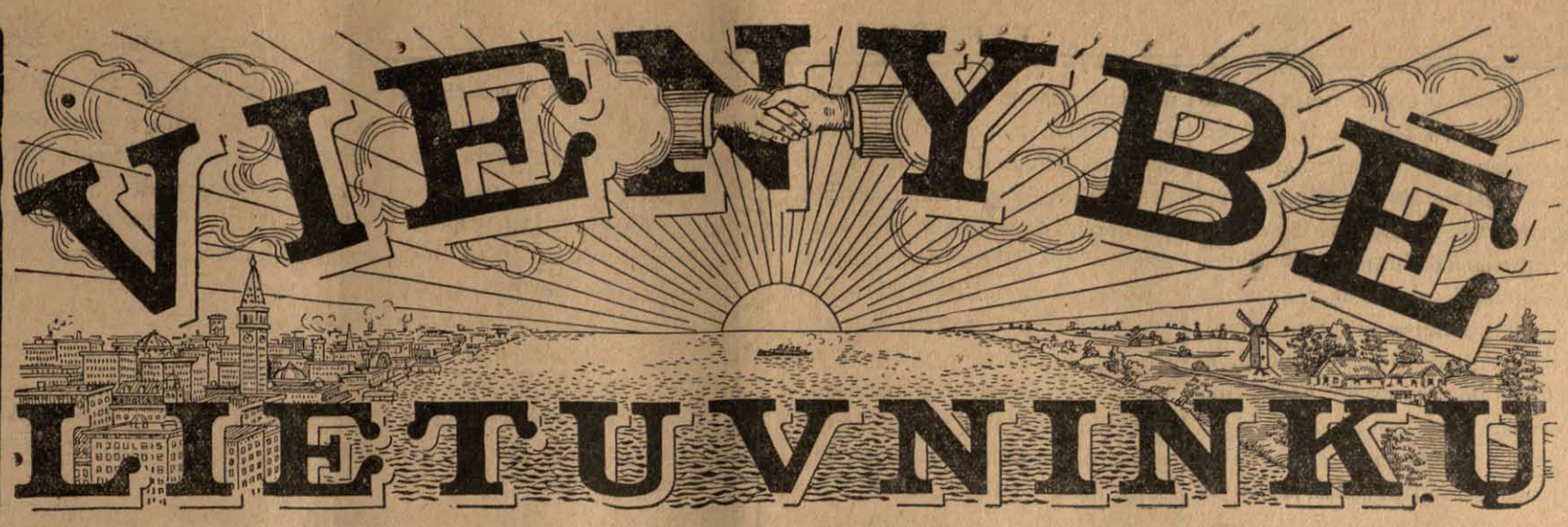

Visuomenės, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

"VIENYBE LIETUVNINKU"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscribtion rate:
In the United States ... $2.00
To Foreign Countries .. $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukszlis & Co.(Inc.)
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

Nr. 20. Brooklyn, N. Y. 14 d. Gegužio (May) 1913 m. Metai XXVIII.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

BALKANŲ KARUI BESIBAIGIANT.

Lyg ir nenorėtum tikėti, kad truktų tie ryšiai, kuriais susirišo Balkanų pusia salio tautos. Balkaniečiai susijungė bendru ryšiu, idant nukovoti Turkiją, idant pasiliuosuoti iš-po jos globos. Jie, jų pačių žodžiais pasakius, kovojo ir mušėsi delto, kad nusikratyti vergijos pančius, kad at gauti savo laisvę. Todel jiems ir sekėsi, nesa jie mušėsi užu laisvę, o turkai idant apgalėti.

Geresniam paties to karo apibudinimui paimu keletą ištraukų iš žurnalo „The Fra''. Ir štai kas pirmų-pirmiausia ten sakoma:

„Karas tolimuose rytouse, tai mušis tarpe krikščionių ir musulmanų.

„Panašiam kare abiejų kariaujančių pusių išvedžiojimai teisingi ir klaidingi. Religijiniai karai visuomet krypsta vienon pusėn. Argumentai, logika, išmintis, teisybė, tai tušti nieka nereiškiantįs žodžiai, kuomet dvi fanatiškos pusės susiremia. Kiekviena jų tikrai ir teisingai dargi su pagarba apie save mano, kad jinai mušasi užu laisvę, užu žmonijos teises ir tan pa vyzdin abi pusi sakosi stovinčios užu Armagedoną bei kovoja užu Viešpatį.

„Beliepsnojantįs Balkanai, belaikantįs balkaniečiai rankoje raudoną karo žibintuvą sutveria apgailėtiną reginį, kuris gręsia pavojumi, kursai gali prasiplatinti po visą Europą bei ją įmaišyti negeistinan padėjiman. **

„Didžios galybės — Vokietija, Francija, Rusija ir Anglija šito mušio negali sustabdyti. Vyrai yra karo lauke, o karšta neapykanta balne. Geriausia ką didžiosios galybės gali padaryti, tai palaikyti Europoje romą. ** Kadgi padėjimas serioziškas, apie tai liudija Vokietijos karo departamento išleistas įsakymas, jog oficierius negali pasitraukti iš aktivio listo, jog negali be specialio daleidimo pasitraukt iš savo krašto ilgesniam laikui, kai tik keturioms dienoms.

„Austrija mobilizuoja savo kariškas spėkas, o Rusija skaito pinigus sudėtus savo piniginėn skrynion ir skaitliuoja, kiek vyrų jinai galės išstatyti karo laukan''.

Kaip šis karas permainė turkų pažvalgas bei jų atsinešimą į savo moteris, aiškiausia parodys sekantįs paragrafai. Kalbama apie turkų amazones, kariaujančias moteris.

„Vienas stebėtinųjų šio karo apsireiškimų, tai šitas, kad turkų moterįs yra apginkluojamos ir siunčiamos į kariautojų pirmąsias eiles. Ligi šiol turkų moterįs buvo atskirtos nuo vyrų. Ir jei kokia tauta griežtai buvo įsikabinusi į pasakymą, kad moteries vieta namuose, tatai buvo turkai. Turkai dargi dažnai prie to pridėdavo, jog moteries vieta — hareme. Bet dabar jau yra šimtai moterų, kurios apsirėdžiusios kariška uniforma.

„Laike karo moterų neskaito neutralėmis. Indijonų *squaw* (moteris) kare lošia žymią rolę, o iškilus religijinėms fetišo painijoms, moterįs yra pastarosios, kurios duoda skaitką arba prašo jo. Jos yra teisingos bei nuoširdžios.

„Kruviniausi karai, kokius šiam pasauliui prisiėjo matyti, budavo tie, kuomet kariaudavo užu religijinius nesusipratimus. Ir šitasai karas tarpe Turkijos ir Balkanų viešpatijų, tai ne karas užu savasties teises. Jin įpinta aitriausi jausmai, kokie tik žmogaus širdyje tvak si. Tai mušis ligi galo.

„Dabartinis konfliktas rytuose, tai tas pats senasis konfliktas bei mušis, kokis buvo laikais Aleksando Macedoniečio, dvidešimties metų vyruko, kuris buvo Graikijos generaliu kapitonu''.

Toliau tasai žurnalas nurodo ir pasako, jog tikrasis nesutikimas bei vaidai prasideda, kai karas pasibaigia. Ir kasgi tą tiesą gali užginčyti...

„Pargalėtojui priklauso išplėštoji manta'', tai sena, sena maxima; ir lygiai taip, kai Kuboje, kuomet kubiečiai tapo paliuosuoti iš-po Ispanijos valdžios, Amerika turėjo kariauti su tais žmonėmis, kurie sukilo prieš Ispaniją, taip Europa turės kovoti su Balkanų viešpatijomis. Ir tame mušyje Turkija ir vėl gali atgauti savo pražudytą žadą ir gali buti faktoriu tose muštynėse. **

„Niekas nedrįsta pasakyti kokios bus rytų karo pasekmės.

„Visose krikščioniškose šalyse sutinkame, jog neapipasakojamasai turkas turi pasitraukti bei eiti, bet niekas nepasako, kur tikrai jis turi eiti, ir ką jis ten veiks, kai nueis.

„Labai lengva kalbėt apie turkų žiaurumą, bet tasai žiaurumas, tai karo padaras; ir Shermano išreikšta tiesa apie karą dar laikosi. Karas, tai ne popiečio arbata. **

„Austrija yra tos nuomonės, jog jei Europos galybės nekištų savo rankų, tai tarp Balkanų viešpatijų, besidalinant išplėštąją mantą, iškiltų naminis karas, kuris Turkijai suteiktų galutiną progą. **

„Apsauga guli galybės lygsvaroje, ir kadangi opozicijos spėka, tai vienintėlis daiktas, kuris palaiko savon vieton planetas, taip lygiai yra su tautomis ir individualais.

„Jeigu Turkijos viešpatiją galės apveikti ir jeigu ji pateks į bulgarų rankas, pagaliaus, jei Rusija įsikiš. Austrija ir Vokietijo, reikalo spiriamos, turės žengti per Balkanų slenkstį ir uždėti ant Rusijos nosies žnyples''.

Galų-gale, pasak to žurnalo, diplomatai ne juokais svarsto, jog butinai reikalingas protektoratas-globėjas, kurio protekcijon turės patekti ir Turkija ir Balkanų viešpatijos.

Abelnai paėmus daugumą viso pasaulio spaudos balsų, ir sulig jų išreikšta nuomone spręsdami, išvedame, kad tasai karas, tai karas musulmanų ir krikščionių. Bet iš arčiau į jį įsižiurėjus bei giliau tan karan žvilgterėjus butinai sutiksime, kad tai karas Europos su Azija. Jei turkai rytoj virstų krikščionimis, tai visgi jie pasilieka turkais. Permainymas religijos tečiau nepermaino žmogaus budo ir nepagerina jo padėjimo.

Mes senobėje buvome pagonįs. Kryžeiviai, kurie buvo užsidegę krikščionybės idėja ir tapo uoliais jos skelbėjais — paliko ukius, apleido savo namus, savo prekybą ir pramonę ir ėjo skelbti krikščionybės. Jie tavykę Lietuvon tarp jos gyventojų sėjo krikščionybės sėklą. Musų tauta, kuri nudien tik savo praeičia gali pasigirti, priimdama krikščionybės mokslą per tai susijungė su pašonėje esančia katalikiška, bet vyliuginga savo budu tauta, ir neteko savo politikinės galybės, savo pavyzdingos doros, savo pobudžio. Priimdama krikščionybę ir sujungdama su „brolišką'' tauta pateko tokion vergijon, iš kurios dar ir šiandien nepasiliuosuoja. Rods jau kaikuris lietuvis norėtų tuos pančius galutinai nusimesti, bet neišdrįsta to padaryti, kadangi tuli lietuvių šviesuoliai jam prisispyrę tikrina, kad jis nusimesdamas sutrauko ne tik „brolybės'' ryšius, bet dargi ir nuo „kulturos'' pasitraukia. Tai gi noroms-ne-noroms prisieina nešioti užsikabinus ant kaklo vergijos pančius, kurie kabinami pasidale „gražios'' bei „pakilios'' trejybės: „brolybės-katalikybės-kulturos''.

Tokia jau historijinė deja. Lietuvai po uždanga krikščionybės tapo užmesta visatina vergija. Po Balkanų viešpatijų — Bulgarijos, Serbijos, Juodkalnijos ir Graikijos — nelaisvės priedanga naikinama Turkija. Visur ir visuomet iškabinama kokia-nors iškaba, ant kurios išrašyta kas-nors pakilesnio, ir į tai nukreipiama žmonijos atidą. Jinai duodasi prigaudinėti, tai kodelgi jos neprigaudinėti. Slieką ant meškerės mauna ne tam, idant žuvims maisto suteikti, bet tam, kad jas prigauti ir sau maisto pasigaminti. Balkanų viešpatijos — tai sliekas, kurį Europa užsimovė ant savo meškerės, idant pasigauti Turkiją.

Šitai visai nesenai pasklido žinios, jog Balkanų viešpatijų vienybės ryšiai truksta. Iškilo susirėmimas tarp bulgarų, serbų ir graikų. Bulgarai susimušė su serbais dviejuose kaimuose, kuriedu esti netol Monastiriaus. Apielinkėse Nigrito, Sereso ir Salonikos bulgarai susirėmė su graikais. Ir vis tai, turbut, už išplėštąją mantą, kurios norėtų kiekvienas kuodaugiausia gauti.

Šitai Juodkalnijos tautelei pasisekė paimti tvirtovę Skutari. Juodkalnijos karalius senukas Nikalojus su didžiu triumfu įjojo į tą miestą ir pasižadėjo niekam jo nebeatiduoti, nors kažin kaip to reikalautų. Tečiau, pasižadėjimas tik pažadu pa siliko. Europa taip tvirtai užsispyrė reikalauti Skutari, kad kitokios išeigos jau nebuvo, kaip tik — pasiduoti jų norui gera valia. Tas senai žinoma, kad silpnesnis turi klausyti stipresnio paliepimo.

Kuomet Skutari jau pavestas į didžiųjų viešpatijų rankas, kuomet tai atiduota jų globon, tad jos ir pasirupįs jo likimu. Labiausia juo rupinasi Austrija ir Italija.

Netolima ateitis bus geriausiu pranašu. Ji butinai pasakys, kas valdys Balkanų viešpatijų atimtas iš Turkijos vietas, kaip patįs balkaniečiai susitaikįs bei kokius vaisius duos jų padaryta sutartis.

Jul. Baniulis.

Peržvalga.

// **Vėliausiai atkeliavusieji lietuviai.** Per šių metų kovo mėnesį atkeliavo Amerikon lietuvių 1,400 ypatų, o iškeliavo per tą patį mėnesį iš Amerikos 259 yp.; dabar pasirodo, kad kovo mėnesyje atkeliavo daugiau, negu vasario m. ant 381 ypatos.

Tai stebėtinas apsireiškimas, kad kovo mėn. taip žymiai pakilo įvažiavimas lietuvių Amerikon. Priežastimi to viso turbut buvo gręsiantis karo pavojus tarp Rusijos ir Austrijos; tą patvirtina net žinios, kad pradėjus kalbėti apie karą, iš Rusijos bėga, kas tik gali.

Neįleista kovo mėn. 8 ypatos; o nuo liepos mėnesio (pradžia imigracijos metų) neįleista 130 yp.; vasario gi mėn. neįleista buvo 13 ypatų.

Nuo pradžios imigracijos metų, t. y. liepos mėn. 1912 m., iki kovo pabaigai atkeliavo Amerikon lietuvių viso labo 14,986 ypatos, o išekliavo 2,895 yp.; tat šiemet (imigr. metu) Amerikoje pasidaugino lietuvių ant 12,091 yp.

*

// **Naujas laikraštis.** „Viltis'' (N41) praneša, kad Kauno gyventoja p-lė Tamoliuniutė gavo iš Kauno gubernatoriaus leidimą leisti mėnesinį lietuvių kalba laikraštį vardu „Musų Ateitis''.

*

// **Lietuvių susipratimas Rusijos miestuose.** Mes žinome, kad didesniuose Rusijos bei Latvijos miestuose — Peterburge, Maskvope, Odesoje, Rygoje, Liepojuje— gyvena labai didis lietuvių skaitlius, po keliolika ar net kelias dešimtis tukstančių. Vienok susipratimas tarpe jųjų, kiek galima patirti iš laikraščių pranešimų, asmeniškų laiškų ir įvairių kitų šaltnių, yra labai-labai žemas. Apmirę ir užšalę taip-gi ir tautiški jausmai.

Žinoma, kiekviename iš augščiau paminėtų miestų yra po burelį inteligentų ir šiaip susipratusių darbininkų, kurie, kiek galėdami, veikia apšvietos ir tautos labui, bet didžiuma lietuvių, ta prastų darbininkų masė, skursta ir vargsta tamsybėje; jie nelanko jokių apšvietos įstaigų, neskaito kningų bei laikraščių — jie visą liuosą nuo darbo laiką praleidžia tuščiuose ir niekšiškuose šunbaliuose-vakaruškose arba kokiose-nors įstaigose, kur yra svaiginami gėralai. Delei to tankiai galima patėmyti, kad lietuviai pastoja streiklaužiais ir papildo visokius kitus nedorus darbus. Visuose tuose Rusijos miestouse tarpe lietuvių darbininkų apsireiškia taipgi stebėtinas ištautėjimas — užmiršimas bei darkymas lietuviškos kalbos, paniekimas savo tautos, savo krašto.

Taip, paskutiniais keliais metais sujudo-sukruto tuose miestuose gyvenantieji lietuviai inteligentai ir visomis spėkomis stengiasi sužadinti savo brolius ir pastumėti juos prie mokslo, šviesos, tautiškumo. Tas darbas, be abejo, nepaliks be pasekmių, bet vis jis eina labai-labai lengva ir sunku yra perstatyti sau tą laiką, kada atbus ir susipras ta lietuvių darbininkų minia Rusijos didmiesčiuose.

Kaipo paliudijimą augščiau pasakyto, paduodame žinutę iš „L. Ž.'' apie lietuvius Odesoje:

Ukrainų kningynas „Dilo'' Odesoje buvo apsiėmęs pardavinėti musų kningas ir laikraščius.

Po tulo laiko iš to kningyno užveizdos mes gavome šitokį laišką, kurį ištisai ir dedame.

„Su širdgela turime atsisakyti imti iš jusų laikraščius. Rašome su širdgela, nes įsitikrinome, kaip **mažai kulturinga vietos lietuvių kolonija. Odesoje lietuvių esama arti 10,000 gyventojų, tuotarpu net dviejų eg. laikraščio nėsame pardavę.** Nežiurint reklamos ir skelbimų laikraščiai neina ir guli ant krautuvės lentynų. Su pagarba kningyno direktorius''...

*

// **Vertėtų daugiau saugotios klaidų.** Tankiai Lietuvoje išeinančiuose laikraščiuose galima sutikti užmetinėjimus Amerikoje išeinantiems lietuvių laikraščiams, kad jie savo straipsniuose bei žiniose palieka daug klaidų; delei to kartais net su panieka žiurima ant tų „amerikoniškų'' lietuvių laikraščių. Vienok Lietuvoje sėdintieji „kritikai'' turėtų nors kiek arčiau susipažinti su atlikimu techniško darbo prie Amerikos liet. laikraščių — reiktų sulyginti darbininkų „gaujas'', esančias prie Lietuvoje išeinančių laikraščių, su mažu bureliu, susidedančiu iš 4—6 žmonių, dirbančių prie liet. laikraščių Amerikoje. Čia reik pridurti, kad Amerikoje pasitaiko kai-kada taip, kad vienas ar du žmogu rašo straipsnius bei žinias, redaguoja, stato (surenka raides), prirengia spaudai, atspausdžia, sulanksto, suvinioja ir išsiuntinėja 16 pusl. laikraštį. Žinoma, — tai išėmimas, bet, abelnai imant, Amerikoj

darbas prie laikraščių (rašymas bei taisymas straipsnių ir žinių, redagavimas, statymas ir tt.) atliekama nesulyginamai greičiau, negu tas daroma Lietuvoje. Taip dalykams stovint, nėra ko stebėties, kad Amerikoje išeinančiuose lietuvių laikraščiuose galima pastebėti gal ir daugiau klaidų, negu Lietuvos laikraščiuose. Bet labai tankiai pasitaiko patėmyti, kad ir Lietuvos laikraščiai, matyti, **neužgvarantuoti** nuo klaidų. Pavyzdin, paimkime kadir „Lietuvos Žinias''. Aš čia ne rausiuos po kelis numerius, bei po ištisą numerį — imu tik trumpą 12-kos eilučių paragrafą iš straipsnio „Šaniavskio universitetas''— N43. Čia pavardžių parašyme ran dansi trįs klaidos, t. y. tos pavardės (ypač dvi) taip neteisingai parašytos, kad negalima net pažinti, kokių ypatų tos pavardės. Štai tie apsirikimėliai: parašyta: Mamulovas — turi but: Manuilovas; parašyta: Talubeckoi — turi but: Trubeckoi; parašyta: Bulkakovas — turi but: Bulgakovas.

Kaip ten nebutų, bet Lietuvos laikraščiai turėtų daugiau saugoties klaidų savo raštuose.

*

// **„Liet. Soc. Sąjunga ir Konkolauskas''.** Kadangi apie Konkolauską bei donoso rašymą buvo pirmiau rašyta „Vien. Liet.'', tad ir dabar paminime apie to pereitu metu „Lietuvos'' iškelto incidento užbaigą. Perspausdiname ištisai (iš N17) visą „Lietuvos'' surinktą medžiagą ir jos pačios nuomonę sulig to incidento. Ir štai kas rašoma:

„Lietuvių Socialistų Sąjungos valdyba, kaip matyt iš „Kovos'' num. 16-to, laimingai užbaigė žinomą Konkolausko incidentą tuomi, kad visą reikalą... sudėjo į archyvą.

Pildomasai komitetas (dabar veikia naujai išrinktas, o to incidento nagrinėjimas buvo pradėtas prie senojo komiteto) neišreiškė jokios nuomonės apie savo (dabar jau buvusį) narį, kurio donosas ant kun. Olševskio ir kn. Tumo, rašytas Suvalkų gubernatoriui, tapo pernai pagarsintas musų laikraštyje.

Senasai komitetas, pradėtą tyrinėti Konkolausko incidentą, vieton reikalauti pasiaiškinimo nuo savo nario, pareikalavo prisiuntimo „liudijančių faktų'' nuo „Lietuvos''. (Mat, sąjungiečiams nesvarbu buvo ir jie nesiryžo ištirti, kokiuo tikslu Konkolauskas tą donosą rašė, nenorėjo jieškoti priežasties tokio bjauraus pasielgimo, kurį pasmerkia bei nekažinkaip toleruoja ir pačioje Rusijoje, bet norėjo sužinoti — kokiuo budu jis pateko į „Liet.'' red.— **„VL.'' rd.)** Ši pastaroji patėmyda ma, kad valdyba ne iš to galo pradėjo tyrinėti, nesutiko siųsti krasa jokių dokumentų, bet, gavus nuo tyrinėtojų kopiją kategoriško Konkolausko užsigynimo, pasižadėjo pristatyti juos tam tikrai, bendrai išrinktai, komisijai.

Tuom tarpu (tikras laikas nežinomas, nes diena nepažymėta) Pildom. Komitetui prisiųsta sekantis žingeidus raportas nuo vietinės Waterburio socialistų 34-os kuopos, kurion minėtas Konkolauskas priklausė:

Šiuomi pranešu, jog buvęs L. S. S. A. 34 kp. narys **Juozas Konkolauskas** yra išbrauktas iš minėtos kuopos už netaktiškumą ir besąmoningas kalbas ir t. p. (ne už Juozo Konkolausko incidentą šnipystėje).

J. A. Žukauskas,
34-os kp. sekretorius.

Nors pirmu kartu tenka girdėti, kad bile kuri, nors ir atžagareiviškiausia organizacija prašalintų iš savo tarpo narį „už netaktiškumą ir besąmoningas kalbas'', tečiaus šis prašalinimas, ma tomai, LSS. valdybos buvo akceptuotas (priimtas), nes juomi Pildomasai komitetas remiasi savo tolimesniame nusprendime.

Žingeidumo delei, paduodame Pildomojo komiteto narių nuomones:

Aš nesuprantu, delko Pild. Komitetas (tai senas. **„Lietuvos' red.)** reikalavo ne nuo Konkolausko pasiaiškinimų, bet nuo „Lietuvos''. Jeigu kas mane apkaltina, tai aš pats privalau ir pasiteisinti. Tą patį privalėjo padaryti ir Konkolauskas. Dabar gi jis tyli. Antras dalykas, tai jau Konkolauskas yra išbrauktas iš 34 kp. LSS. už netaktišką elgimąsi. Reiškia, jeigu tą atliko ir Konkolauskas, mes jam didesnės bausmės negalime duoti. Pertai privalome užbaigti dalyką. Bet jeigu Konkolauskas jaučiasi neteisingai apšmeižtu per „Lietuvą'', lai pats darodo savo nekaltumą, tuomet mes žinosime, kaip žiurėti į ‚Lietuvą''. Todel įnešu:

Visą dalyką Konkolausko su „Lietuva'' apie rašymą „donoso'' rašymą ant kun. Tumo ir Olšausko padėti į archyvą, kadangi Konkolauskas jau nėra Sąjungos nariu. **V. Paukštis.**
Taip- pat, kaip drg. Paukštys.
Pild. Kom. narė
M. Michelsonienė.

Konkolausko dalyką su „Lietuva'' prisieina padėt į archyvą, nes atsisakius „Lietuvai'' nuo išdavimo dokumentų, mes neturime ką veikt, kuomet pats Konkolauskas tyli (Pild. Komitetas nepatėmija, ar jis savo laiku nuo Konkolausko reikalavo pasiaiškinimo, o tas buvo jo prmiausia pridermė „Lt.'' red.)

Bet Konkolauskas, nors ir atsisakė (atsisakė? „Liet.'') iš Sąjungos, visgi pasilieka Konkolausku ir jis nuo savo darbų neatsisakė, atsisakydamas (? „Liet.'') iš Sąjungos. O Konkolausko profesija už visą kitą Sąjungai pavojingesnė. Ar taip ir paliksim?
P. K-to narys **A. Bernotas.**

Iš viso šito matosi, kad L. S. S. valdyba (išskyrus gal p. A. Bernotą) neturi didelio noro ištirti šitą „incidentą'' nuodugniai ir, anot patarlės, „paskandino negeistiną kačiuką baloj'', sugriebus ir pririšus jam pirmą, po rankomis papuolusį, akmenį, nors ir „netaktiškumo ir besąmoningų kalbų'' pavidale.

Suprantama, niekam nėra smagu nagrinėti panašius purvus savo dabartinių, ar buvusių narių, tečiaus organizacijos tikroji gerovė reikalauja, kad toki nariai nebutų baltinami įvairių pretekstų kaltėmis.

Tečiaus tai šios organizacijos vadovų reikalas, į kurį neturime reikalo kištis.''

Politikos savaite

SUVIENYTOS VALSTIJOS.

Apie pąbaigą pereitos savaitės sugrįžo iš Californijos į Washingtoną valstybės sekretorius Bryanas, kuris savo buvimo laiku neką tepadaręs ir nieko nelaimėjęs. Po sugrįžimo tuč tuojaus p. Bryanas ir valstybės departamento patarėjas John Bassett Moore suėję ir keletą valandų kalbėję apie japonų padėjimą, bet visa tai pasiliko tik jiedviejų žiniai, nes spaudai tų žinų neduota. Paskui pasimatė su prez. Wilsonu ir viskontu Chinda, Japonijos ambasadoriu, kuris atvykęs tuo tikslu, kad paskirti jiedviejų konferencijos laiką. Ton konferencijon bus kalbama apie japonų, Amerikos gyventojų, reikalus bei tikima, jog ambasadorius Chinda įteiks valstybės sekretoriui Bryanui Japonijos protestą prieš Californijos bilių.

Californijos valstija jau perleido savo bilių, draudžiantį svetimtaučiams neturintiems šio krašto popierų valdyti žemę bei nejudinamąjį turtą. Dabar tiktai laukiama, kad tos valstijos gubernatorius tą bilių patvirtintų.

Kadir valstybės sekretorius Bryanas prižadėjo Japonijos ambasadoriui Chindai, jog jis pasirupįs Californijos japonų klausimą paduoti kabinetui, jog jis apie tai pakalbėsiąs su prezidentu, kuris nusiųs Californijos valstijos gub. Johnsonui telegramą, kurioje aiškiai bus nurodyta priežastis, delei kurių negalima to biliaus užtvirtinti, betgi kaip sprendžiama tatai mažai tegelbės. Californijos gub. Johnsonas yra pasiryžęs tą bilių patvirtinti ir jokių patarimų neklausysiąs.

Suvienytų Valstijų teismai nesenai nutarė, kad kiekvienas ariškos rasės sąnaris turi pilną teisę likti Suv. Valst. ukėsu. Paskutinis to klausimo nutarimas bei nuosprendis išduotas Suv. Valst apskričio (district) teismo Washingtone užpereitą savaitę. Tame nutarime tarp ko kito pasakyta, jog indusas, kuris prideri prie ariškos rasės, yra „laisvas baltas žmogus'' ir todel turi teisę pastoti Suvienytų Valstijų ukėsu. Tad, kaip patįs japonai stengiasi priparodyti, ir jie turį teisę likti Suv. Valst. ukėsais, nes ir jie priklausą prie ariškos rasės. Taigi, tuo pasiremdami japonai reikalauja, kad daleistų jiems pastoti šio krašto ukėsais, ir valdyti lygiai su kitais nejudinamąjį turtą.

MEKSIKA.

Nesenai Meksikos arba Huerto valdžia pasiryžo reikalauti iš Suvienytų Valstijų valdžios, idant pastaroji, kaipo artima kaimynė, pripažintų Meksikos naująją valdžią. Tečiaus tas jos prašymas ir reikalavimas pasiliko be jokių pasekmių. Net keletas raportų, paliečiančių tą klausimą, buvo išspausdintų laikraščiuose, kuriuos Amerikos valstybės departamentas paskaitė neteisingais ir pagaliaus atmetė juos. Imant domon tai, jog Meksikoje gyvena ne mažas skaitlius amerikėnų, Suvienytų Valstijų ukėsų, ir kadangi Meksika yra artima šio krašto kaimynė, tad jinai ir norėtų, kad pirmų-pirmiausia jos naująją valdžią užtvirtintų bei pripažintų Suvienytos Valstijos, o paskui jau tuo pripažinimu pasiremiant butų galima gauti ir nuo Europos viešpatijų pripažinimą.

Bet Suv. Valst. valdžia galutinai atsisakė išpildyti ir patenkinti Meksikos norą paaiškindama, kad jos naujoji valdžia bus tik tuomet pripažinta, kai bus perėję konstitucionaliniai rinkimai, kurie, tikima, pasibaigs spalio mėnesyje. Gi tuo tarpu Suv. Valst. valdžia atliks visokius valdiškus reikalus su Huerta, kaipo de facto Meksikos vyriausiu valdžios bei administracijos vedėjų, per savo ambasadorių Wilsoną, kuris yra Meksiko mieste. Kito bei geresnio budo iki šiol nesuranda.

Dabartinis Suv. Valstijų ambasadorius Meksikoje pilnai sutinkąs su prez. Wilsono administracija ir delei to nėra reikalo jo atšaukti. Priegtam, paskyrus į Meksiką naują ambasadorių, kaip pirmiau buvo manyta padaryti, tuo žygiu butų jau lyg pripažįstama Huerto valdžia. Tad delei to ir palikta pirmiau buvusį ambasadorių, ant kurio buvo paduoti įvairiausi skundai. Pagaliaus savo laiku buvo paskelbta, kad Suv. Valst. valdžia buk tarusi ir sutikusi pripažinti Huerto valdžią, jei ši apsiims atlyginti padarytą nuoskaudą amerikėnams laike Madero revoliucijos. Bet ir tai pasirodė, kad tai netiesa, nes Suv. Valst. valdžia užginčino tokį paskelbimą, kuris jei ir buvo kuomet paskelbtas, betgi ne jos žinios.

Anot nekurių laikraščių pranešimų, įvairiose Meksikos vietose laike savaitės (27 bal. — 4 geg.) žuvo sumišimų bangose apie 1200 kareivių; tarpe valdžios kareivių apsireiškė smarkus bruzdėjimas. Šiose dienose Anglija pripažino Huertą Meksikos prezidentu.

BALKANŲ KARAS.

Juodkalnijos karalius Nikalojus gegužio 5 d. atsiuntė ambasadorių konferencijai Londone pranešimą, kad jis apleidžia Skutari ir paveda pasielgti su juo pagal didžiųjų Europos valstybių nuožiuros.

Pranešime visai nepaminėta apie pinigišką atlyginimą už šitą miestą. Jo telegrama-pranešimas maž-daug skambėjo taip: „Mano prakilnumo jausmas ir tautos garbė jokiu budu nedaleidžia, idant turėčiau klausyti atskirų paliepimų (Austrijos), delei ko Skutari'o ateitį perduodu į Europos galybių rankas''. Šitą Juodkalnijos karaliaus pranešimą ambasadoriai, laikiusieji savo konferenciją priėmė su didžiausiu užganėdinimu. Kaipo atsakymą ant šito pranešimo, jie išnešė sekančią rezoliuciją: „Faktas, kad Juodkalnijos kar. Nikalojus pavedė Skutari'o likimą į didžiųjų valstijų rankas, yra pilnai patenkinantis. Valstijų valdžios nutars, kaip reikės pasielgti su to miesto ateitimi''.

Pasitraukimas iš Skutari — tai didžiausias smugis juodkalniečiams, o išdalies ir visiems Europos slavams. Nors didvyris-senukas, kar. Nikalojus, buvo tvirtai pasiryžęs neapleisti Skutari ir ginti iki paskutinio kraujo lašo, nors jis buvo paskelbęs—„jei Europos valstijos nori paimti Skutari, tegul ateina ir ima. Mes užėmėme jį su ginklais rankose, ginklais gi pasistengsime jį auginti'', tečiaus matydamas, kad prieš jį eina visos valstijos, net ir jo pirmoji apginėja — Rusija ir kad priešinantis galima paversti Juodkalniją į griuvėsius bei tyrlaukius su didžiausiu širdies skausmu, pasižada galop apleisti tą taip sunkiai užkariautą miestą, kur žuvo tukstančiai narsių juodkalniečių, kur buvo padėta tiek vargo, tiek nuostolių, tiek spėkos... Tai didžiausia neteisybė iš didžiųjų Europos valstijų, o ypač iš Austrijos pusės. Su Juodkalnija pasielgta perdaug aštriai ir žiauriai — visame krašte apsireiškia puolimas dvasios ir energijos.

Juodkalnija po kiekvieno šimto metų paneša kuoaštriausią smugį. Taip buvo 1711 m., 1814 m. ir dabar 1913 m. Tie metai kraujo raidėmis liks įrašyti į žmonijos historijos lapus.

500 metų atgal Juodkalnija atsimušė nuo turkų ir tik 30 metų atgal Europa, sulig Berlino traktato, pripažino ją neprigulminga.

Dabar pradeda vis aiškiau kalbėti apie susijungimą Juodkalnijos su Serbija, o taipgi apie atsisakymą to gerojaus-senuko, kar. Nikalojaus, nuo sosto.

Pasižadėjus juodkalniečiams apleisti Skutari, iškilo labai svarbus klausimas apie nuraminimą Albanijos, t. y., ar Essad paša ir Djavid paša apleis to krašto rubežius, ar prisieis jiedu pašalinti spėka. Ypač opiu darosi tas klausimas delei to, kad Austrija ir Italija yra pasiryžusios peržengti Albanijos rubežius ir tenai įvesti „tvarką''.

Konfliktas tarp Bulgarijos ir Graikijos, Bulgarijos ir Serbijos paskutinėmis dienomis žymiai sumažėjo, ir dabar kalbama apie galutiną susitakinimą. Anot pranešmų nuo gegužio 9 d., Bulgarija ir Serbija sumanė padaryti susitaikinimą tarpininkaujant Rusijai. Atsibuvusi ambasadorių konferencija Londone gegužio 8 d. negalėjo išnešti tinkamų nutarimų — tam reikia susinešimai su valdžiomis ir visokios rųšies apsvarstymai; sekančią konferenciją manoma sušaukti tik apie gegužio 20 d. Europos valstijos turi išrišti klausimą kaslink Albanijos dalykų.

Anglijos laikraščiai praneša, kad greitu laiku bus atnaujinta taikos konferencija Londone, nes to pageidauja, kaip Turkija, taip ir Balkanų koalicija.

AUSTRIJA.

Paskutinėse dienose Austrija apskelbė karišką stovį Bosnijoj ir Hercogovinoj. Nors Austrijos valdžia tvirtina, kad tarptautiško konflikto pavojus jau praėjo, tečiau ji uoliai rengia kariuomenę ir net savo provincijose įvedė karišką stovį. Ji, kaip žinome, yra pasiryžusi įsiveržti Albanijon, kad ten, anot, valdžios tvirtinimo, įvesti tvarką ir ramumą. Bet, kaip iš viso Austrijos elgimosi matytis, jai visai nerupi kokisten Albanijos ramumas bei tvarka, o rupi ją paglemžti panašiai ką ji padarė su Bosnijos ir Hercogovinos aneksija. Jei Austrija įves savo kariuomenę Albanijon, tai beveik galima užtikrinti, kad jis jos jau iš ten nebišves.

Prasidėjus slavų pergalėms Balkanuose, sujudo abelnai visi Europoje gyvenantieji slavai. Europos diplomatai rimtai kalba, kad gali atsitikti taip, kad išskaidyti po įvairias valstijas slavai susijungs į vieną kuną ir sutartėje varys kulturors bei civilizacijos darbą pirmyn.

Tą visą matydama, Austrija stengiasi surasti tinkamas priemones, su kurių pagalba ji galėtų nedaleisti susidaryti tai milžiniškai slavų spėkai. Austrija supranta, kad šitokia spėka labai daug atneštų nuostolių ir jai.

Bosnija ir Hercogovina labai šnairiai žiuri ant Austrijos ir pilnai prijaučia Juodkalnijai ir abelnai visiems slavams. Taigi Austrijos valdžia, bijodama tų dviejų provincijų pasipriešinimo, ir apšaukė jose karės stovį. Galimas daiktas, kad greitu laiku bus taip pat pasielgta Dalmacijoj ir Kroacijoj, kur taipgi apsireiškia neužganėdinimas Austrija.

Vienok Austrijai šiuomi atvėju pasisekė išeiti pergalėtoja iš to politiško konflikto delei Skutari. Austrija dasimušė, ko ji norėjo. Gudrus Austrijos diplomatai apsuko galvas savo draugams, kitų valstijų ambasadoriams bei valdžios atstovams. Betgi Balkanų klausimas dar neišrištas, o Austrija tame dalyke nori užimti kuožymiausią vietą. Pažiurėsime ant jos pasielgimo Albanijos ir kitų Balkanų valstijų klausimuose.

Iš Visur.

× **Suokalbininkų suareštavimas.** Kaip praneša iš Bordeaux (Francija), šiose dienose liko su areštuoti keli anarchistai, kurie, kaip pasisekė sužinoti slaptajai policijai, prigulėjo prie šaikos, padariusios suokalbį užmušti Ispanijos karalių Alfonsą laike jo važiavimo į Paryžių pas prez. Poincare. Manoma, kad suimtieji yra Ispanijos anarchistai.

Anarchistų suokalbis prieš kar. Alfonsą buvo susektas mieste Montpellier, perėmus korespondenciją, ir greit liko areštuota keturi žymesnieji suokalbininkai Barcelonoj. Taipgi liko suareštuota du anarchistu (ispanų) Bordeaux (Francijoje).

Kar. Jurgio užmušėjas nusižudė. Goudonas. Graikijos karaliaus Jurgio užmušėjas Schinas gegužės 6 d. iššoko per langą iš policijos stoties, kur jis buvo laikinai patupdytas Salonikuose.

Popiežius, matyt, eina geryn. Anot pranešimų iš Rymo šiose dienose popiežius Pius pirmą kartą po paskutinios savo sunkios ligos suteikė audienciją kardinolui Dom. Ferrata'i, kuris tik-ką buvo sugrįžęs nuo salos Maltos, kur jis pirmininkavo Valetto mieste laike Eucharistų (Šv. Sakramento garbintojų) kongrese, kaipo popiežiaus legatas. Popiežius su didžiausiu žingeidumu klausėsi net smulkius apipasakojimus kaslink to kongreso dalykų. Galop popiežius pranešė kardinolui, kad pasisekimas to didžios reikšmės tikybinio susirinkimo suteikia jam didžiausią užganėdinimą.

Tvarkdariai Albanijoje. Rymas. Nors Balkanų karės dalykai žymiai pagerėjo, nors Juodkalnijos karalius Nikalojus sutiko atiduoti išrišti klausimą apie Skutari'o likimą į didžiųjų Europos valstijų rankas, tečiaus Austrija ir Italija neperstoja tvarkyti savo kariuomenę. Mat, tiedvi valstiji mano įvesti reikalingą tam savo kariuomenę. Mat, tiedvi valstiji mano įvesti reikalingą tam savo kareivių skaitlių į Albaniją, kad tenai padarius tinkamą tvarką; vienok jiedvi vis lukuriuoja, ką pasakys kitos valstijos.

Portugalijos kaliniai. Lisabonas. Portugalijos valdžia išsiuntė visus politiškus prasikaltėlius, suimtus už sutartį nuversti dabartinę respubliką ir už pakeltą 27 balandžio maištą, ant Azoriškų salų; taip liko išvežta virš 200 prasikaltėlių.

Augštas svečias Paryžiuje. Paryžius pasirengė iškilmingai sutikti Ispanijos karalių Alfonsą, kuris čion pribuvo gegužėio 7 d. Šitas kar. Alfonso atsilankymas Francijos sostinėje, sulig politikierių nuomonės, turi labai didžią svarbą, nes spėjama, kad Ispanija įeis į sąjungą, kurioje yra Francija, Anglija ir Rusija. Paryžiuje kar. Alfonsas prabuvo tris dienas.

Francijos valdžia stengėsi kuoiškilmingiau priimti tą savo kaimynkos valdoną. Palocius, kur karalius turėjo sustoti bei užsilaikyti, padabino kuopuikiausiai. Senatas ir atstovų rumas visokioms išlaidoms surištoms su Alfonso atsilankymu Paryžiuje vien balsiai nutarė paskirti $35.000.

Juodkalnijos ministerių kabineto rezignacija. Londonas. Kada Juodkalnijos karalius sutiko apleisti Skutari, tai ministerių kabinetas tuoj padavė rezignaciją. Tokį ministerių kabineto pa-

sielgimą Anglijos politikieria skaito už išreiškimą protesto savo karaliui.

Eina gandas, kad greitu laiku manąs rezignuoti ir patsai karalius Nikalojus.

Gegužio 8 d. karalius paskyrė tam tikrą parlamento posėdį, kuriame turėjo buti apsvarstytas kritiškas Juodkalnijos padėjimas Pirmiau jis buvo sušaukęs savo generolus delei apsvarstymo dalykų kaslink pasitraukimo iš Skutari; dauguma išreiškė nuomonę, kad reikia susitaikinti su didžiųjų Europos valstijų reikalavimais.

Sunkus Albanijos padėjimas. Korfu. Šiose dienose serbų kareiviai galutinai apleido Albanijos rubežius. Visame krašte jaučiasi suirutė. Į Durazzo įsiveržė Albanijos karalius uzurpatorius su keliais tukstančiais kareivių ir elgiasi visai savarankiškai ir žiauriai.

Taikos konferencija. Anot pranešimo iš Konstantinopolio Turkijos valdžia yra galutinai pasiryžusi užverti su Balkanų koalicija sątaiką.

Sątaikos konferencija turėjo prasidėti šiose dienose Londone. Turkija siunčia Osmaną Nizami pašą, kuris yra ambasadorium Berline, ir darbo ministerį Betzazia Effendi.

Marokkoj vis neramu. Iš Rabat, Marokko (Afrika), pranešama, kad paskutiniu laiku tankiai atsikartoja susirėmimai tarp francuzų-kareivių ir vietinių arabų.

Taip, šiose dienose viename mušyje, kuris tęsėsi kelioliką valandų iš francuzų pusės 18 užmušta ir 24 sužeista; arabų gi nuostoliai daug didesni.

Mirė prezidentas. Port au Prince, Haiti. Gegužio 3 d. (vakare) mirė Haiti respublikos prezidentas Francrede Auguste.

× **Girtuoklystė Anglijoje.** Londonas. Nesenai liko pagarsinta, kad Anglijos gyventojai praleido 1912 m. pinigų ant svaiginančių gėrimų virš 150,000,000 sv. sterlingų — 750,000,000, dol., — 1,500,000,000 rublių. Tai mat Anglijos žmonės, galima sakyt, baisiai girtuokliauja, — daug daugiau, negu rusai, kuriuos tankiai vadina pirmaisiais svaigalų sunaudotojais.

× **Turkų kariuomenė Anglijoje.** Iš Brindisi (Italija) pranešama, kad turkų kariuomenė, kurios vadu yra Djavid paša ir kuri dabar yra arti miesto Arlona, kenčia badą ir yra apgailėtiname padėjime. Graikijos kariuomenė, kuri yra atstu tik keletą mylių į pietus, yra pasiryžusi pradėti su turkų kareiviais mušį ir attakuoti patį miestą Avloną, nors graikų valdžia užtikrina, kad visai nemanoma užpulti ant to miesto.

Paryžiaus policija saugoja karalių Alfonsą. Kaip pranešama iš Paryžiaus nuo gegužio 8 d. miesto policija su stebėtinu uolumu stengiasi prašalinti nors mažiausią pavojų, grumojantį čia esančiam Ispanijos karaliui Alfonsui. Ypač sujudino visą policiją paskutinės (iš 7 į 8 geg.) nakties trukšminga demonstracija, surengta priešais kar. Alfonsą.

Anarchistai neatakavo karalių, bet buvo pasirengę šturmuoti Ispanijos ambasadą ant Courcelles ave. Kada anarchistai pradėjo laužyti lempų stulpus, daužyti langus ir ardyti namų dekoracijas, tada gaujos policijos pradėjo taipgi savotiškai darbuoties. Liko suareštuota virš 20 žmonių.

× **Japonai vis dar nenusiramina.** Tokio. Nors bilius priešais svetimtaučius Californijoje legislaturos tapo šiek-tiek suminkštintas, vienok japonai nėra tuom užganėdinti ir yra pasiryžę nei kiek nenusileisti, bet tęsti smarkų protestą toliau. Čia dar prisidėjo svarstymas panašaus biliaus Arizonoje.

Delei to dalyko dabar kasdien Japonijos valdžios atstovai atlieka posėdžius, kur svarstoma, kaip Japonija turi reaguoti prieš tą Suv. Valst. pasielgimą. Visuose Japonijos miestuose rengiami protestai, demonstracijos, kuriose apsireiškia didis liaudies entuziazmas ir sujudimas.

× **Karštas patriotizmas.** Paryžius. Paskutiniu laiku galima pastebėti žymų pakilimą patriotizmo jausmų tarpe Francijos jaunuomenės. Užtvirtinus įstatą apie 3-jų metų tarnystę kareivijoj, susirado tiek daug liuosnorių pastoti kariuomenėn, kad valdžia bėgyje kelių dienų sutvarkė keturis kareivių korpusus.

× **Mahometo divonas.** Kaip pranešama iš Pragos, tenai gyvena pirklys Jan Kernowski, kuris paskelbė, kad jis turi divoną (kilimą) ant kurio paprastai Mahometas kalbėjo savo poterius. Jam už tą divoną siuloma jau $125,000, bet jis nori gauti dar daugiau.

× **Anglijos parlamentas ir sufragistės.** Gegužio 6 d. atstovų rumuose atsibuvo karšti ginčai ir balsavimas kaslink suteikimo moterims balsavimo teisių.

Jei bilius but perėjęs, tai apie 6,000,000 moterų but įgiję rinkimo teises. Daugiausiai tam užkenkė Irlandijos atstovai, kurie, skaitliuje 50 yp., balsavo prieš bilių; priešingoji biliui pusė perviršijo tik 47 balsais prieš 266 atstovai už (219 ats.).

Įdomus suskilimas balsų net tarpe ministerių — vieni (mažuma) balsavo prieš bilių, o kiti —už jį. (6 ministeriai su premjeru Asquith'u balsavo prieš, o 8 min., tarp kurių buvo valstijos Kancleris Lloyd-George ir užsienio min. Edward Grey, padavė savo balsus už suteikimą moterims teisių.

Pirm balsuojant visą dieną ėjo karšti ginčai. Daugelis atstovų stačiai pasakė, kad jie balsuos vien tik delei to, kad pasmerkti barbariškus sufragiščių pasielgimus. Einant tiems ginčams, atėjo žinia apie sudeginimą Londono priemiestyje šv. Kotrinos bažnyčios, kas dar didžiau užkenkė priėmimui to biliaus.

Kalbama, kad tas parlamento pasielgimas dar didžiau sukels Anglijos moteris priešais valdžią ir abelnai priešais tuos, kurie neina su jomis.

× **Sufragisčių bombos randamos kasdien.** Londonas, geg. 9 d. Kaip vėliausios žinios praneša iš Londono, jog ten kiekvieną dieną, jei ne vienon, tai kiton vieton, randa padėtą sufragisčių bombą. Tečiau tos bombos — ar per neišmanymą, kaip reikia jas užtaisyti, ar delei kokių kitų priežasčių, betgi neeksplioduojančios.

Pereitos savaitės laikraščio „Votes for Women'' numeryje, kurį redaguoja p-as ir poni Pethick Lawrence, išspausdintame straipsnyje pabriežiama, kad Angliją aplankysiąs toksai betvarkės periodas, kokio jinai nematė per pastaruosius dešimtmečius bei šimtmečius.

Bombų suradimas Anglijoj o ypač Londone, virto paprasčiausiu kasdieniniu atsitikimu. Tatai dabar Londono laikraščiai spausdina savo skiltyse nurodymus ir patarimus: kaip reikia apsisaugoti nuo bombų, kaip suardyti jų mechanizmą ir kaip užgesinti, jei suranda su degančiu knatu. Vakar surasta bomba ties pinigų skolintojo už užstatomus daiktus krautuve Tottenhame buvusi apie dvylikos colių ilgio ir su užlipintu ant jos bilietuku — „votes for women''. Prie bombos buvo pritaisytu du knatu, tečiau nedegančiu, nors šiltu, iš ko sprendžiama, jog vėjas turėjo užgesinti bei nupusti ugnies kibirkštis.

Nežiurint policijos persekiojimo ir valdžios draudimo „Moterų draugijinė ir politikinė unija savo spėkomis išleido gegužio 8 d. vakare savo laikraštį „The Suffragette'' ir pardavinėjo gatvėse. Šitą laikraštį spausdina „The National Labor Press'' Manchesteryje. Ant pirmutiniojo augščiau paminėto laikraščio puslapio patadėtas ponios Pankhurst atsišaukimas „Į brangias Moterų Draugijinės ir Politikinės Unijos sąnares''. Jinai meldžia, idant jos butų „ramios, stiprios bei ištikimos viena kitai ir savo unijai, ir viskas bus gerai''. Gi p-lė Christabel Pankhurst savo straipsnyje išgiria Joaną iš Arco (Orleano Mergelę), kaipo „kariaujančių moterų idealą''.

× **Kiek gauta už kai-kuriuos Browningų parduotus daiktus.** Londonas. Geg. 8 d. Šios savaitės pastaromis dienomis pasibaigė pardavinėjimas dailės daiktų, laiškų su Browningų autografais, kningų ir kitų, kurie priklausė R. W. Barrett Browningui, Roberto ir Elizabethos Browningų, anglų poetų, sunui. Už parduotuosius daiktus gauta 139,670 dol.

Iš Amerikos.

Moteris susipešė bažnyčioje. Gegužio 5 d. Bradley Beach, N. J. metodistų bažnyčios kongregacijos sąnarės susipykusios delei vienos vyro ir pagaliaus susimušusios. Buvo šitaip. Pamaldoms pasibaigus ir besirengiant eiti namo viena moteris, kuri užpykusi ant kitos buk užtat, kad pastaroji nukreipusi savin pirmosios vyro atidą, priėjusi prie jos ir rėžusi jai su kumsčia į žandą. Antroji taip jau neapsileidusi. Galų-gale į tas muštynes įsikišęs pirmosios vyras ir šiaip-taip išvedęs iš bažnyčios besispardančią moterėlę.

Arizono valstijos bilius prieš svetimtaučius. Phoenix, Ariz. Gegužio 5 d. Arizona legislaturos žemutinis rumas perleidęs bilių, draudžiantį svetimtaučiams, kurie neturi Suvienytų Valstijų ukėsystės popierų, bei dar nepadarę deklaracijos, valdyti žemę. Šitas bilius pereinąs net ir Californijos manomąjį perleisti bilių.

Japonai, gyventojai Arizono valstijos, rengia susirinkimus ir kelia prieš to biliaus perleidimą protestus.

Tyrinės vėžio ligą. Cambridge, Mass. Nesenai tapo sumanyta bei įvesta Harvard universitatėn tyrinėjimas, su pagalba radiumo, vėžio ligos. Tyrinėjimai bus daromi po priežiura Harvardo medikalės mokyklos direktoriaus, d-ro William Duane.

Sutuoks tiktai pilnai sveikus. Manchester, N. J. Kun. Henry E. Jackson paskelbęs, jog nuo šio laiko nebetuoksiąs nė vienos poros, kuri nepriduos nuo daktaro paliudijimo.

Japonų protestas. San Francisco, Cal. Geg. 4 d. Japonijos valdžia prisiuntus savo ambasadoriui Washingtone, viskontui Chinda, telegramą, ragindama jį išreikšti protestą prieš perleistą Californijos valstijos bilių, draudžiantį japonams valdyti žemę.

Didelis gaisras. North Sidney, N. S. Geg. 4 d. iškilęs didelis gaisras ir sunaikinęs veik visą vaizbos centrą, t. y. nuo Marine gelžkelio ligi Archibald avenue. Gaisras sunaikinęs visas didžiąsias krautuves ir vaizbos namus, išskyrus Vooght Brolių namą, Royal ir Nova Scotia bankus. Nuostoliai sieksią 250,000 dolerių.

Amerika ignoruoja savo radiumo kasyklas. Iš Washingtono praneša, jog su virš dutrečdaliai radiumo, kuris padaromas Europoje, esą gabenamas iš Amerikos kasyklų. O radiumo viena uncija verta 2,250,000 dolerių. Apie tai praneša Suv. Valst. kasyklų biuro. Ir pagaliaus Charles L. Parsons, vyriausias mineralinės technologijos biuro užveizda ragina minėtą kasyklų biurą, idant pradėtų Suv. Valstijose radiumo išdirbimą, kas suteiks ne mažą pelną.

Milijonai dolerių pavirsta į pelenų kruvą. Albany, N. Y. Superitendentas Emmet metiniame valstijos apsaugos departamento raporte pažymi keletą pastebėtinų nurodymų, kiek šio krašto gaisrai prariją. Jisai nurodo, kad Amerikoje ir Kanadoje buvusieji 1912 metu gaisrai sunaikinę turto beveik 225,000,000 dol. verto, apie 9,000,000 mažiau, negu 1911 m. bei 2,000,000 mažiau, negu per pereitus penkis metus.

Sufragisčių klubas pasidalino į dvi pusi. Geg. 6 d. iš New Haven, Conn. praneša, jog tarp vietinių sufragisčių, „Political Equality'' klubo sąnarių iškilę nesusipratimai, kurie net išskirstė jas į dvi dali. Geg. 5 d. vakare buvęs minėto klubo susirinkimas, kuriame nutarta išbraukti dvyliką sąnarių, tarp kurių esą keletas žymių vietinio miesto gyventojų. Po to susirinkimo, išmestosios sąnarės įsteigė kitą klubą ir jį užregistravo, žinoma, tuo pačiu vardu — „New Haven Political Equality Club''.

Kubiečių liberalų protestas. Havana, geg. 6 d. Šį rytą liberalų kongreso sąnarių tam tikra išrinkta komisija apsilankiusi pas Kubos prezidentą Gomezą ir išreiškusi jam protestą už „nepalaikytiną stovį''. Santa Clara provincijoje. Jie, beto, nurodė prezidentui, kad tos provincijos liberalų gyvasčiai gręsiąs pavojus, mirtis; jei jisai nepasirupinsiąs jų gyvasčių apsaugoti, tai jie, noroms-ne-noroms, busią priversti apleisti savo vietas ir turėsią pasitraukti nuo visuomeninio gyvenimo bei darbo dirrvos. Ypač jie labiausia kaltino ruralę (senobinę) sarbygą, kuri lygiai su kitais dalyvauja politikoje, ir delei to tai ne tik ką nesaugojnti, betgi dar ir pati dalyvaujanti žudymuose politikos vyrų, tramdanti gyventojus ir laužanti ukėsų teises.

Prez. Gomez prižadėjęs paminėtai liberalų komisijai nusiųsti žmones, kurie ištirs Santa Clara provincijos padėjimą, apie ką jis pranešęs taipgi naujai išrinktam prez. Menocal. Gi Menocal, kiek vėliau, apie visa tai patyręs bei dažinojęs, kad liberalai tikrai mano apleisti savo vietas, prižadėjęs jų vadui Ferraras'ui, kad jisai, kaip tik bus inauguruotas, uždrausti ruralams maišytiesi politikoje.

Taipgi taikoma į japonus. Sacramento, Cal. Gegužio 6 d. šio miesto susirinkime vienbalsiai likosi perleistas „augštos-pragyvenimo-čienios'' bilius. Tasai bilius susideda iš vienuolikos eilučių ir užgina bent asmeniui naikinti gyvulius, daržoves ir kitokius maisto daiktus, kurie yra tinkami žmonių naudojimui bei sanitariški. Mat, susekta, kad tuli vaizbininkai, norėdami palaikyti augštas čienias, sunaikina maistą arba maisto produktus.

Kaip priparodė p. Roberts, kad japonų bulvių karalius, Shima, kuris kontroliuoja Californijos turgų, esąs suvertęs į upę tukstančius maišų bulvių, kuomet jos buvo gerai užderėję ir tuomi grąsino čienios sumažinimu. Naujasai, tik ką išleistas įstatas pakliudo, kaip pavienius vaizbininkus, taip ir firmas bei korporacijas. Susekus apgščiau paminėtu tikslu naikinant maisto produktus, kurie tinka žmonių maistui, bus baudžiama 500 dolerių arba šešiems mėnesiams kalėjimu.

„Ne taip blogas''. Kansas City, geg. 6 d. Valstijos sekretorius Bryanas, kuris grįžo iš Californijos, praleidęs apie dvidešimts minučių laiko minėtame mieste. Jisai kalbėjęs su reporteriais, kuries jį apspito, apie Californijos orą ir jos klimatą, bet nieko nesakė apie įstatą, paliečiantį žemės [illegible]

„Ar tamsta manai, jog japonų klausimas bus pavestas Californijos žmonėms, kurie tai išriš referendumo keliu?''—paklausė jo.

„Tai, kaip jums žinoma, valstijos departamento dalykas'', nusišypsojo sekretorius ir pradėjo kalbėti apie kitus dalykus.

„Bet ištiesų'', tarė jisai pradėjus traukiniui judėti, „patsai padėjimas nėra taip jau blogas, kaip jųs, prie laikraščių stovintieji, į tai žiurite. Aš manau'' — ir traukinis paliko bestovinčius reporterius, kurie ėjo greta traukinio, norėdami išgirsti to sakinio užbaigą.

Mokiniai sustreikavo. Cambridge, Mass. Geg. 6 d. išėjo į streiką apie 200 Ellis Gramar School mokinių, nuo 8 ligi 14 metų amžiaus, kurie reikalauja, kad mokslo laikas butų kitaip sutvarkytas, negu ligi šiol buvo. Dabartinė mokinimosi diena susideda iš dviejų sesijų, o jie nori, kad butų tik viena.

Namų budavotojų streikas. Syracuse, N. Y., geg. 6 d. Tarp streikuojančių darbininkų ir policijos iškilusios muštynės, kuriose sužeista apie dvidešimts penki asmenis. Iš to skaitliaus — 6 policijantai. Streikierių vadas Giuseppe, Voshta, kurį peršovė ir policijantas David Tumpovsky, kuriam su akmeniu permušė galvą, abudu mirsią. Tų muštinių numalšinimui buvę pašauktos kelios ugnagesių kompanijos, kurios su vandens pagalba vaikiusios streikierius bei pagelbėjusios policijantams.

Kadir kunas numiręs, bet celės gyvos. Washington, D. C. Gegužio 7 d. užsibaigė Amerikos gydytojų ir chirurgų kongresas, kurio pastarojoje sesijoje buvęs perskaitytas autorizuotas raštas, kame paminėta apie gyvybę celėse. Tos celės buvo išimtos iš gyvo organizmo ir laikoma per keturis metus, kurios tečiau buvo per visą tą laiką gyvos. Tuli kalbėtojai savo kalbose pažymėję ypač tą faktą, kad celės esą galima palaikyti taip ilgai, kaip ilgai organizmas prie normališkų aplinkybių butų gyvenęs.

Tabako išdirbimas. Washington, D. C. A. Materson, iš agrikulturos departamento, šiose dienose padavė valdžiai žinias, kiek pagaminama Suv. Valst. tabako. Daugiausiai tabako padaroma Virginijoj. Vokietija kasmet čionai perka 8,000,000 pudų tabako, Anglija — 7,500,000, Austrija— 5,000000 Italija — 4,000,000 ir Francija — 3,000,000.

Streiklaužiai Buffalo mieste. Buffalo, geg. 8 d. Šiandien atvežta iš Chicago ir Philadelphia miestų į Buffalo su virš 150 streiklaužių, kurie turės užimti streikuojančių ekspreso kompanijų važnyčių (wagon drivers) vietas. Bet idant streiklaužiams nekliudytų streikieriai, kompanijos padavė prašymą miesto majorui Fuhrmanui ir šerifui Beckerui, kad duotų joms apsaugą. Pristatyta prie kiekvieno vežimo po du policijantu.

Nori, idant Alaskos kasyklas valdžia valdytų. Washington, geg. 8 d. Pastaruoju laiku tapo sumanyta paduoti bilių, kurį perleidus tulos Alaskos anglių kasyklos patektų į Suvienytų Valstijų valdžios rankas, o nuo privatinių anglių kasyklų butų imama 25 nuošimčiai nuo grynojo pelno.

Nauja apeliacija delei Gomperso ir kitų. Washington, 8 d. Darbininkų unijų vadovų, S. Gomperso, J. Mitchellio ir F. Morrisono advokatai padavę į distrikto apeliacijų teismą prašymą, idant sulaikytų bausmę. Gompersas buvo nubaustas trisdešimčiai dienų kalėjimo, o Mitchellis ir Morrisonas — turėtų užsimokėti po 500 dol. piniginės basumės, užtat, jog ragino unijų sąnarius boikotuoti Bucks Stove ir Range kompaniją.

Suv. Valst. laivai pas Balkanų pussalį. Washington, D. C. Suv. Valst. šarvuočiai Tennessee ir Montana, kurie praėjusių metų mėn., kada Balkanų karas smarkiai ėjo pirmyn, buvo pasiųsti pas Mažosios Azijos pakraščius, idant reikalui esant, apsaugoti Amerikos pavaldinių gyvastį, dabar gavę paliepimą grįžti į Amerikos vandenis.

Paterson'o, N. J. šilko dirbtuvių streikas. Jau buvo pranešta, kad gegužio 1 d. atvyko New Yorkan 100 Patersono streikierių vaikų; gegužio 6 d. buvo pasiųsta dar 100.

Gegužio 8 d., kada darbininkų-streikierių minia susirinko priešais Dougherty Washburn dirbtuvę, tapo suareštuota 25 streikieriai. Šitą dieną buvo nutarta maršuoti į arti Paterson'o esančius miesčiukus. Allendale'o majoras pranešė, kad jis sutiks demonstraciją savo mieste kulkomis.

Skaitydamas palaikyti naujas mintis. Iš Boston, Mass. pranešama, kad gegužio 5 d. Ralph'ui Butler'iui iš Dorchester'io sukako 100 metų amžiaus. Jis pranešė, kad visad stengėsi prisilaikyti sekančių penkių taisyklių:

1, Vaikščiok ir kiek galint daugiau daryk krutėjimų bei gimnastikos.

2) Skaityk laikraščius, kad visad tavo mintis butų naujos.

3, Valgyk viską, ką tik pageidauji, bet valgyk, kad gyventi, o ne gyvenk, kad valgyti; visad valgyk paskirtame laike.

4, Savo darbo rupesnius palik, kur dirbi, o neimk jų su savimi.

5, Eik gultų anksti ir reguliariškai ir kelk 5 val. ryto.

Ralph Buttler, kiek laiko atgal, pasakė: „Aš galiu taip gerai ir tvirtai vaikščioti, kaip 20 metų atgal; jaučiuos sveiku ir energišku, kaip 40 metų atgal.

Taigi, patartina but kiekvienam prisilaikyti augščiau paduotų taisyklių, idant dasiekti gilios senatvės.

Nori persiskirti. Hartford, Conn. geg. 8 d. Poni Miranda Clarke Cooke, pirmiaus buvusi p-lė Floretta Whaley, kuri kelioliką metu atgal iš Hempstead, L. I. pabėgo su kun. Jere Knode

Cooke ir apsivedė, dabar padavė teismui prašymą, idant juodu perskirtų. Tokį pat reikalavimą padavęs taipgi ir patsai Cooke, todel tikima, kad neužilgo teismas paims tą dalyką tardyman ir pavelys jiedviem persiskirti.

200 žmonių užmušta traukinyj. Nogales, Ariz. geg. 8 d. Iš Nogales praneša, jog vakar ties Sinaloa-Sonora traukinyje žuvo 200 žmonių. Pasak Meksikos valstijos kareivių ,tame traukinyje buvę 250 federalinių kareivių, kurie keliavo į Guaymos. Kas-tai šovęs į tą traukinį ir tasai šuvis uždegęs jame buvusį dinamitą. Tiktai 50 žmonių ištruko iš mirties nagų, o kiti tapo sunkiai sužeisti arba žuvo.

Baisi tragedija. Iš Waterburio, Conn. musų korespondentas p. J. Jurkunas prisiuntė (geg. 12 d.) mums iškarpą iš vietinio anglų dienraščio „The Waterbury Republican'', kuriame štai kas rašoma:

„Iš subatos į nedėldienį, gegužio 10 d., 11.45 m. naktį jų pačių namuose ant Burton gatvės, N8, rado su perpjautomis nuo ausies ligi ausies gerklėmis **Miką Rikteraitį**, Suv. L. R. K. A. prezidento Jono Rikteraičio brolį, 26 metų amžiaus ir jo žmoną **Marę Rikteraitienę** 25 m. amžiaus. Moteris buvo jau negyva, o vyras dar kvėpavo; kraujas čiurkšliais veržėsi iš baisios žaizdos bei perpjautos kvėpavimo gerklės.

„Tiktai keletą colių nuo kraujais aptekusios lovos bei negyvos motinos, vygėj gulėjo 18 mėnesių mergaitė, minėtos poros kudikis, kuris saldžiai miegojo nieka nežinodamas apie šitą baisią tragediją.

„Jokio įrankio, kuriuo šita baisi piktadarystė galėjo buti padaryta nerado, nors policija išjieškojo po visus namus. Paskui pasiuntė žinią apie šitą baisų atsitikimą poniai M. Tabarienei, nužudytos moteriškės motinai. Suareštuotas įnamis, kuris gyveno pas Rikteraičius. Dr. A. A. Craine, medikalis egzaminuotojas, tikrina, kad Rikteraitis patsai tokios žaizdos negalėjo pasidaryti. Taipgi ir policija mano, kad tai bus dviguba žmogžudystė. Rikteraitį išvežė į St. Mary's ligoninę, kur susiuvo žaizdą, bet sako, jog nėra vilties, kad jis išgytų''.

Ateinančiame num. patalpinsime platesnį to atsitikimo, tos baisios tragedijos, aprašymą.

Iš Lietuvos.

VILNIUJE lietuvis Andrius Gricevičius atidarė laugštesniuosius kirpimo ir paišymo kursus. Šiuose kursuose mokoma kirpimo ir paišymo visokių rubų, kaip antai: vyrų, moterų, vaikų ir kt.

Į kursus priimami vyrai ir moterįs ne jaunesni 15 metų.

Kursus steigti Gricevičiui leido ministerija. Baigę šiuos kursus gaus diplomus buti savarankiais kirpėjais, dirbtuvių vedėjais, taip-pat lygiai mokiniai baigę tam tikrą šių kursų skyrių gaus teises buti profesionalinių mokyklų mokytojais.

Šie kursai, be abejo, Lietuvai labai ir labai naudingi. Todel šią naują lietuvių mokyklą galime tik pasveikinti ir palinkėti kuogeriausios kloties. Reikia manyti jie tikrai galės pagaminti Lietuvai gerų siuvėjų.

Kursų adresas: Vilnius Botanikos gatvė, 5, 19.

Garlevos apielinkėje, Mar. p. atsirado daug moterų Amerikos agentų. Vieną jų suėmė slaptai dvi merginas Amerikon vedančią. Merginoms prapuolė visi daiktai. Vedėja gavo kelis mėnesius kalėjimo. Dabar musų parapijoj beveik nėra namų, iš kurių nebutų kas Amerikon išėjęs. Kiti ukininkai savo ukį svetimtaučiams išnuomuoja, kad tik už gautus pinigus Amerikon išėjus. Kiti šiaip savo turtus už pusę kainos parduoda.

VIDENIŠKIS, Viln. p. Musų klebono darže yra nedidelis prudelis, iš kurio vandenį neša beveik visi miesto gyventojai. Klebonas sumanė vandenį išleisti ir tuomi mus nuskriaudė. Nejaugi jam vandens gaila? Mes nepasidavėme tokiam klebono sumanymui ir kilo ginčai tarp klebono ir mus. Klebonas padavė teisman, ir nuteisė mus po 15 parų sėdėti. Tik tuo mes džiaugiamės, jog pasakėm teisme viską, kas ant širdies gulėjo. **Nuskriaustasai.**

Valstiečių banko veikimas. Pereitas metais Valstiečių bankas išskirstė Vilniaus gub. 12 tukst. dešimtinių, padaręs iš jų 400 vienasėdžių. Dabar bankas jieškąs kas tuos vienasėdžius pirktų. Šią vasarą bankas žada išskirstyti dar 20 tukst. dešimtinių. Bankas yra pirkęs vieno grapo dvarą, kame yra gero miško 5600 dešimtinių.

PUŠALOTAS, Pan. p. Čionai vaikščioja po sodžiu du agentu, labai pigiai siulydami bovelną po 50 kap. svaras, o kas ima pudą, tam penkis svarus uždeda dykai. Rankpinigių nuo svaro reikia duoti 5 kap. Pinigų daugiausia prisivilioja iš moterų bei merginų. Sakoma, kad iš kitų sodžių išnešę po 10 rub. Kitur, davusiems rankpinigių, išduoda tiesiok pasityčiojimo raštelius. **Girdėjęs.**

KIBARTUOSE, Vil. pav. **darbininkų gyvenimas** kaip tik, rodos, ir sunkiausias. Daugumas gauna mėnesiui tiktai 12 ligi 20 rub., o pragyvenimas tuotarpu vieno žmogaus apsieina 15 r. Taigi pragyventi iš tų pinigų negalima. Kas gi lieka daryti? Nevalgyt! Bet ištikrųjų čionai ir nevalgo, tik geria. Štai pusryčiauja ir pietauja sykiu: nusiperka už 20 k. degtinės ir už 1 k. bulkos, ir taip gyvena diena iš dienos. Nėra ko nė stebėties iš tų juodo darbo žmonelių, kad jie degtinę geria, nes skurdas juos prie to verčia. Amatninkų gyvenimas truputį geresnis, nes uždirba dienai nuo 80 k. ligi 1 r. 50 k. tik amatninkai negerai daro, kad pigina darbo kainš. Iš to negali brangiai mokėti gizeliams. **A. Pijokėlis.**

VAIGUVA, Šiaulių pav. Musų žmonės apsileidę, neįstengia reikalingiausių savo reikalų aprupinti. Bažnytėlė apleista, vėjas švilpia, po šventorių žąsįs ir kiaulės vaikštinėja, ant kapinių irgi kialės eina ir knisa antkapius. Nėra kam pasirupinti. Rodos yra ir komitetas šioks toks, bet, matyt, jis nesirupina. O labiau dabar, kuomet klebonas Vodopalas serga. **X.**

AKNYSTA, Zarasų pav. Musų parapija visai maža, išviso tik 30 ukininkų. Galėtų jie ką gero padaryti, jei butų noras, tik vargas, kad mes neturime to noro. Musų ukis, sulyginant su aplinkiniais latvais, labai blogas. Galėtų daug gero padaryti savo ukiams, kad jie naudingesniais butų. Vargas, kad pas mus nėra vienybės, o vienas ką padarysi. Reiktų mums tvertis į draugijas. Jau antri metai pas mus gyvuoja ukio ratelis, o naudos iš jo jokios. Vadovauja jame kun. B., gal jis kaltininku, kad musų ratelis visai užšalęs, bet visų kalčiausi patįs nariai. Per susirinkimus narių atsilanko tik keletas ir tie patįs tik-ką gyvi stovi prie kunigo: — išplėtę akis žiuri, ką pasakys kunigas, kad jo žodžiams pritart, „taip, taip'', ,gerai, dvasiškas tėve'' tai visas jų darbas. Jei ką ir sprendžia, tai tik paviršutiniai: „butų gerai'', „reiktų'' ir su tuo viskas baigiasi.

Jei norime, kad musų ratelis atneštų nors kiek naudos (labo), tai turime patįs darbuoties. Beto reikia kapitalo, o pas mus visus kapitalas dešimtis rublių, ar bent kiek daugiau. **Barštis iš Barščių.**

ŽEMAIČIŲ KALVARIJA. Šiomis dienomis gautas iš gubernatoriaus leidimas atidengti Alsėdžiuose Kalvarijos Vart. Draugijos skyrių. Girdėt, buk ir Alsėdžių klebonas prijaučiąs tam reikalui net ir butą duodąs. **Adomas iš Rojaus.**

(„Liet. Uk.'')

KAUNAS. **„Saulės''** Dr-ja, gavusi iš miesto žemę nuomai (činšo teisėmis) savo namams statyt, buvę norėjusi tą žemę nusipirkti, ir Kauno miesto valdyba buvo nutarusi jau parduti tą plecių. Bet nei buvęs gubernatorius Kulomzinas, nei vidaus reikalų ministeris tos sutarties Dr-jos su miestu nepatvirtino. „Saulė'' sunkiame padėjime dabar su savo namų statymu atsidurusi, butų galėjusi tą plecių bankan užsistatyti. Šiaip dalykams virtus, gali vien aukomis pasitikėti, kurių dar reiktų 57 tukstančių rublių sumesti.

Paskutiniais laikais pasipiningavimo tikslu kun. Olšauskas buvo Peterburgą aplankęs ir gavęs didelesnes aukas iš arcivyskupo Kliučinskio, buvusio atstovo Babianskio, inžinieriaus Jalovieckio ir tt.

Buvęs Juozo Zavadzkio kningynas, kaip girdėti, parduodamas. Paskutiniu laiku buvo jis lenko Kazimiero Rutskio savastis. Dabar perkąs jį lietuvis Povilas Olšauskis, tikras kun Konst. Olšauskio brolis.

PANEVĖZYS. Pas mus realinėj buvo truputį keistas atsitikimas. Laike lekeijos mokytojui, neteisingai vienam mokiniui dvejukę pastačius, iš rausvo popierio buvo juokais padarytas lyg ir vėliukas su parašu „šalin dvejukės''. Už tai du mokiniu turėjo sėdėti 8 valandas karceryj (kiekvienas atskirai ir po raktu). Truputį pašalo, nes nedėldieniais kambarių nekurena. Ir apskritai mus dažnai palieka karceryj, kaip pavienius asmenis, taip ir visą klasę. **V.**

Elektros laikrodis. Vyriausioji pačto ir telegrafo valdyba leido Vilniaus miesto valdybai pastatyti elektros laikrodį centralinėje Vilniaus pačto ir telegrafo kantoroje. Tas laikrodis rodysiąs Pulkovo observatorijos astronominį laiką...

Smulkioji pramonė. Paskutiniame smulkiosios pramonės skyriaus posėdyje nutarta rugpjučio mėn. suruošti Vilniuje smulkiosios pramonės parodą. Susidaręs jau komitetas ir paroda besirupinąs. Į tą komitetą išrinkti: g. P. Končaitė, Žmuidzinavičius, Eismontas, Turskis, Jundzilas, Breinšteinas, Jelenskis, Ruščicas.

Viniaus universiteto likimas. Kovo 15 d. Vitebsko miesto atstovai buvo pas švietimo ministerį Kasso. Jie prašė leisti jiems Vitebske įkurti medicinos skyrių. Kasso išklausęs prašymo, paaiškino, esąs — tai trečias paeiliui prašymas leisti Šiaur-vakariniame krašte įkurti augštesnę mokyklą: pirm Vilnius buvo prašęs — universitatės, Minskas politechnikos. Ministro gi nuomone įkurimas Šiaur-vakariniame krašte by kokios augštosios mokyklos — tai dar perdaug ankstyvas reikalavimas.

Darbininkai. Į kai-kuriuos Kauno gubernijos dvarus atvyko jau pirmi laukų darbininkų buriai, gabenami čia iš Lenkijos. Sutarta vyrams per vasarą mokėti po 12 r. mėn. o moterims po 8 rbl., duodant visą užlaikymą. Daugiausia atkeliavusių esą iš Cholmo gub.

KEDAINIAI, Kauno gub. Sutvėrė čia gyvulių auginimo (kontroli obór) sąjunga tarpe vietos stambesniųjų dvarininkų. Įstojo tuoj 7 nariai, turintieji 442 raguočių. Pirmininku išrinkta moterė — Ona Montvilienė. Instrukterium pakviestas — lietuvis S. Pakštas.

Vilniaus universitatės reikalais. Nors švietimo ministeris nutarė, kad Vilniaus universitatės klausimas esąs dar per ankstyvas, tečiau miesto pirmininkas nesiliauja tuo klausimu besirupinęs. Universitatės klausimo besirupinanti komisija veiks ir toliau ir tuoj po Velykų sušauks savo posėdį.

„Dailė vaikų gyvenime''. Tarptautinės Dailės Dr-jos bute (Zavalna gatvė N21) prasivėrė vaikų paroda. Šioje parodoje 4 skyriai. Pats svarbiausis — pačių vaikų (iki 14 metų) sugalvoti ir savarankiai atlikti dailės darbeliai.

Antras skyrius —vaikų dailės literatura. Trečias skyrius — vaikų žaislai.

Ketvirtas — dailė vaikų darželiuose, prieglaudose ir tt.

Parodos tikslas — pažadinti tėvus atkreipti akį į dailės reikalingumą dargi mažų vaikų auklėjime.

KUPIŠKIS, Ukm. pav. Kupiškėnai jau galutinai nutarė įsteigti ukio draugiją. Netrukus bus sušauktas įsteigiamasis susirinkimas, ir dr-jos ne šiandien, tai ryt susilauksime. Na jau ir laikas. Jau atsiras ir darbininkų iš apšviestesniųjų ukininkų tarpo, kurių ir pas mus jau netruksta. **Ar ne tas—Tauškutis.**

ŠAKYNA, Šiaulių pav. Čionai pradėjo siausti vagis-žmogžudžiai. Jie pastoja žmonėms kelią miškuose ir ant vieškelių. Daugiausia pastoja moteriškėms, bet retkarčiais kabinasi ir prie vyrų. Geruoju nepasiduodant, šauja iš revolverių. Šios gaujos vadas yra tulas Žalys Kazys. — Policija darbuojasi iš paskutiniųjų, norėdama sugaudyti šiuos žmogžudžius, bet iki šiol vis be pasekmių. Policija net žmonėms įsakė, sutikus Žalį, jokiu budu jo nepaleisti išbėgti ir, su ginklais apstojus, paimti... Bet gi kiek pas mus ginkluotųjų yra?... **D-da.**

(„Liet. Žin.'')

SIRVILIŠKIS, K. g. Pas mus buvo gražus miškelis, bet dabar jį nukirto ir pasiliko be miškelio liudna ir skurdu. Dar yra užsilikęs paprotįs vogtinai vežti iš miško medžius. Nesenai bevežant keli ukininkai tapo sučiuopti ir but likę nubausti, bet susitaikė, užmokėdami viršaus 100 rub. **Balandis.**

RIETAVAS, K. g. Pas mus prie miško kirtimo darbuojasi apie 500 žmonių, kurie šiek-tiek uždirba. Kad butų išmintingesni, nesiduotų apgauti, nepragertų ir tt., tai gražios kapeikėlės susidėtų. Bet dabar — žinai musų žmonės, kol tur, tol leidžia, o kai netenka — badauja.

Nesenai vieną žmogelį pakirsta eglė virsdama, ant vietos užmušė. **Girios palaužkojis.**

LIUDVINAVAS, Suv. g. Musų kunigėlis šią gavėnią pavelijo žmonėms valgyti su mėša, bet dauguma žmonelių tamsuolėlių, nenori nė klausyti; sako, buk jau netoli pabaiga svieto, kad girdi, jau kunigai toki mokyti, o paklydo, tai tokiu budu, girdi, greitai turi ateiti pabaiga svieto.

Pas mus yra daug ištvirkusio jaunimo, bet yra ir tokių, kurie skaito ir platina laikraščius, šiaip ar taip lavinasi. Štai neužilgo gal surengs vakarą (nes jau leidimą turi), kuriame vaidins „Genovaitę''. Lai buna geras pasisekimas. **Liudvinavo bedievis.**

(„Rygos Naujenos''.)

7-ta lietuvių dailės paroda. Šiųmetinė arba 7-ta iš eilės lietuvių dailės paroda rengiama gegužės mėnesyje.

Į parodą bus priimami lietuvių dailininkų tveriniai, butent: įvairiausių rųšių originaliniai paveikslai ir piešiniai, architekturos sumanymai, skulpturos darbai, o taip-pat visokie veikalai, kuriuose dailė yra pritaikinta prie amatų.

Kai ir kas metai, šiųmetinėje parodoje bus išstatyti ir musų kai miečių gražųs dirbiniai.

Į šį skyrių yra priimami:

1. Įvairųs **raštais padailinti** ar taip **gražiai padirbti** iš medžio ir kitos medžiagos daiktai, kaip tai: kryželiai, smutkeliai, dėžutės, lazdos, linijos, klumpės (žemaičių), kultuvės, šaukštai, spaustukai riešutams, kuodelnyčios (verpsto lentelės), kanklės ir kiti muzikaliniai instrumentai, puodžių dirbiniai, originaliniai rakandai, kaip skrynės, stalai, suoleliai ir t. p.

2. Įvairųs audimai: lovatiesės, rankšluoščiai, staldengstės, prijuostės (kaišytinės ir rinktinės), senobiniai raštais austi sijonai (gali buti nepasiuti), juostos ir tt.

3. Išsiuvinėjimai, senobiniai mezginiai (surezgioti pirštais), karieliniai kaspynai, žiedai iš ašutų, šiaudiniai darbeliai, iškarpymai iš popiero ir t. p.

4. Piešiniai ar fotografijos įdomių lietuvių (ne svetimuose stiliuose pastatytų) trobesių, bažnyčių, varpinyčių, kryžių, paminklų, ar bent jų dalių.

Del mirties bausmės. Laikr. „Dien'' praneša, kad Vilniaus karo apygardos viršininkas generolas fon Renenkamfas įsakęs visiems Lydos garnizono oficierams dalyvauti prie pasmerktojo mirtin kareivio Formano sušaudymo; gen. fon. Renenkampfas pasergėjęs, jog pasiteisinimas liga busiąs jo palaikytas vis viena, kaip prašymas atsistatydinti.

(„Viltis''.)

SEIRIJAI, Seinų apskr. Pas mus dar yra daugybė tokio jaunimo, kuris nepažįsta nei laikraščių, nei kningų, nei jokių draugijų, o tik žino, kur degtinė ir alus pardavinėjama. Nuo vaikinų neatsilieka ir merginos. Ypač blogo juanimo yra Akuočių kaime. Čia net pirmą Velykų dieną buvo girtuoklystė. Užgirdę trukšmą, atėjo jaunimo net Staciškių, bet tie visgi tuojau sugrįžo. **J. G.**

KRETINGA, Telšių paskr. 22 d. kovo naktį ėjo slapta per Prusų sieną Rusijon du broliu Augučiu iš Kretingsodžio, ir abudu nešė prusinių prekių. Beeidami ties Prišmončių dvaru, patiko pasienio sargą, kurs vieną jų, Petrą, peršovė, o antrą suėmė gyvą. **Stanislovas Grigiškis.**

(„Šaltinis''.)

ŠAKIAI, Naumiesčio pav. **Bažnyčios statymas.** Pagalios nutarta statyti muro bažnyčia už miestelio, kur p. Komaras duoda dovanai keletą margų žemės bažnyčiai ir klebonijai. Bet žydai siulo parapijai kelis tukstančius rublių, kad tik bažnyčią neiškeltų iš miesto. Kaip girdėti p. Komaras žada duoti žemės ir lietuvių krautuvėms pasistatyti. **L—žos Žuvininkas.**

(„Aušra''.)

ŠIAULIAI. **Girtuoklių galas.** Jau nesykį buvom rašę kiek ta nelaboji degtinė nuvarė į kapus žmonių pačiuose Šiauliuose. Nesenai gavo galą du visam miestui žinomu girtuokliu — Montvilas ir Strupas. Montvilas buvo neblogas žmogus ir mokytas, buvęs seminarijoje trečiame kurse, bet iš ten prašalintas; paskui buvo Pašvintyje valsčiaus raštininku; bet del girtuoklystės nuo vietos atstatytas; buvo dar Kaune gavęs vietą „kaznačeistvoj'', bet iš ten išginė už girtuokliavimą, pagaliaus parvažiavęs į Šiaulius rašinėjo smuklėse prašymėlius, bet ką pelnydavo — tą pragerdavo. Ant galo 1 bal. išėjęs iš smuklės krito ant gatvės ir nugabentas ligonbutin pasimirė, kaip gydytojai rodo, iš persigėrimo.

A. Strupas, dar jaunas vyrukas 35 metų, vedė paleistuvingą gyvenimą, užlaikydamas daugiau kaip per 18 metų nepadorius namus. Gėrė tol, kol viduriai neperdegė nuo spirito. Balandžio 3 dieną abudu palaidota nešventoj vietoj, be varpų ir be bažnytinių apeigų, nes niekas negalėjo pirodyt, kad butų kuomet vaikščioję išpažinties.

Baisios girtuoklystės pasekmės. **Š. Darbininkas.**

(„Rygos Garsas''.)

Iš Rusijos.

|||| **Valdžia palaiko girtuoklystę.** Charkov. Vietinis gubernatorius Košura-Masalskij uždraudė rodyti krutomuosius paveikslus, paliečiančius girtuoklystės klausimą. Šituos paveikslus išleido vietinė blaivystės draugija.

|||| **Tėvų užmušėjas.** Simbirsk. Mieste Alatyr'iuje nesenai buvo nagrinėjama gan įdomi byla, kurioje kaltininku figuravo 17 m. amžiaus vyrukas Aleksandras Želiezov'as už savo tėvų užmušimą. Želiezo'ui buvo gan turtingi žmonės. Teisme paaiškėjo, kad seniai —tėvai laikė savo vaiką labai sunkiose išlygose. Jie nedaleido jam net mokinties. Teisėjai pripažinę vaikiną kaltu užmušime, bet paskaitė, kad jis tą baisų darbą papildė budamas nepaprastame užpykime. Vaikinas liko nubaustas dviem metam ir trims mėnesiams kalėjiman.

|||| **Garsus Berlyno universitatės profesorius** Vilhelmas Vundt'as liko išrinktas pagarbos nariu Maskvos imperat. un-tatės.

|||| **Miestas tankiai tvirkina vaikus.** Nesenai vaikų prieglaudos teisme buvo patrauktas už auksinio laikrodėlio pavogimą mylimas Leono Tolstojaus 16 metų amžiaus Jonukas (Vania). Pasirodo, kad vaikas pabuvęs trumpą laiką Maskvoje, visai persimainė. Prieš Leono Tolstojaus mirtį Jo-

nukas buvo žinomas kaipo paveikslingas vaikas visoje apielinkėje arti dvaro „Jasnaja Poliana''. L. Tolstojus tankiai kalbėjosi su juom, duodamas įvairius pamokinimus bei patarimus. Gerai jis elgėsi ir po savo mokytojo mirčiai. Galop jį pakvietė vienas daktaras Maskvon. Jonukas išbuvo tik tris savaites mieste ir vėl sugrįžo į „Jasnaja Poliana''. Jam išvažiavus, daktaras pasigedo keleto brangių daiktų. Jonuką suareštavo ir pristatė Maskvon. Tik padėkavojant Bulgakov'ui ir Čertkov'ui (artimiausi L. Tolstojaus draugai), vaikas liko paliuosuotas, o jo motinai — prisakyta, kad ji tinkamai auklėtų savo vaiką.

|||| **Leono Tolstojaus dvaras.** Rusų laikraštis „Utro Rosiji'' rašo, kad L. Tolstojaus duktė Aleksandra pranešė, jog dvaras „Jasnaja Poliana'' liko išpirktas Tolstojaus fondo pinigais iš L. T. įpėdinių rankų ir atiduotas vieti niams valstiečiams su ta išlyga, kad nei vienas tos žemės sklypas negali buti parduotas ir išduotas nuomon. Žeme turi naudoties tik tie, kam ji palikta.

Dvare „Jasnaja Poliana'' atidengiama vaikų mokykla, vartotojų krautuvės ir visos kitos įstaigos.

|||| **Projektas naujo V. Dumai namo.** Peterburgas. Liko nutarta pastatyti naują V. Dumai namą. Vedimui to viso dalyko išrinktą tam tikra komisija, kurion įeina du atstovu nuo miesto, du nuo dailės akademijos ir du nuo architektorių draugijos. Namo plano konkursui paskirta 50,000 rub. Visi projektai turi buti padaryti per 8 mėn.

|||| **Šikštus turtuolis.** Kišinev. Viename šio miesto viešbutyje gyveno 70 metų amžiaus senukas fon Meves. Apie jo praėjusį gyvenimą niekas nežinojo, nes senukas nevedė jokių pažinčių, o prietam gyveno taip menkai, kad kartais gėrė net arbatą be cukraus. Už viešbučio numerį jis visad savo laiku užsimokėdavo ir tankiai skųsdavosi ant prasto dalykų stovio. Pradėjus jam sirguliuoti, jis išreiškė norą persikelti ligonbutin, bet ten jis greit mirė. Kada valdžia, norėdama aprašyti jo turtą, atrakino viešbučio kambarį, tai, apart senų drapanų ir popieros kruvos, nieko nerado. Komodoj gi tarp visokių skurlių, surado daug sidabrinių ir auksinių daiktų, jo paėjimo dokumentus, 10 kvitų Odesos ir Kišenevo Valstijos banko ant sumos 135,000 r., dvi taupomosios kasos kning. ant sumos 1,100 rub. ir grynais pinigais — 19,521 r. 31 kap. Apart to viso kambaryje surasta keturi revolveriai.

Jo įpėdinių nesurado, ir jei jų praėjus paskirtam laikui nesuras, tai visas turtas pereis valstijos savastin.

|||| **Lenkų fanatizmas.** Varšava. Nesenai čia laikė koncertą garsus žydų smuikininkas Telenbaum'as. Koncerto viduryje lenkai-studentai norėjo padaryti abstrukciją ir abelnai sukelti trukšmą. Koncertas buvo pertrauktas ir tik, prašalinus skandalistus, pasisekė jį užbaigti, nors dauguma žmonių pasiskubino apleisti koncerto salę.

|||| **Paršas pasmaugė vagį.** Netoli Lodzio (Lenkijoj) buvo šitokis atsitikimas. Vagis išvedė iš tvarto dikčiai jau atšertą paršą. Paršas spyrėsi ir visai nenorėjo sekti paskui savo naujo pono. Tada vagis sumanė paršą nudurti. Atlikęs tą operaciją ir išvertęs paršo vidurius, jis pamėgino jį užsidėti ant pečių; delei šito vagis užnėrė jam per vidurį virvę ir, pasidėjęs ant tilto grotų, norėjo antru virvės galu pats persirišti per krutinę. Staigu paršas nupuolė nuo grotų, o virvė nusmuko nuo vagies krutinės ant kaklo, ir abu — vagis ir paršas liko bekybą ant oro. Tik antrą dieną praeinantieji žmonės užtiko vagį, tik jau negyvą.

|||| **Įdomus išradimas.** Peterburgas. Nesenai tarp V. Dumos atstovų paplito kalba, kad vienas vietinių inžinierių kreipėsi pas Dumos pirmsėdį Rodzianko, perstatydamas jam savo išradimą delei nuraminimo atstovų laike trukšmingų posėdžių. Jo išrastas prietaisas taip padarytas, kad iki pirmsėdis nepaspaus guzikiuko, nė vienas atstovas negali atsistoti iš savo vietos. M. B. Rodzianko perdavė apsvarstyti tą dalyką tvarkomajai komisijai, kuri atsakė, kad panašus prietaisai atstovams visai nereikalingi.

|||| **300 bylų per vieną dieną.** Kaip pranešama iš Peterburgo, taikos teisėjai Peterburgo pav. paskutiniu laiku baisiai yra užversti bylomis; taip nesenai dienos nagrinėjimui buvo paskirta 300 bylų, antrą gi dieną — 282 byli ir tt.

|||| **Studentas nusižudė kar.-medic. akademijoj.** Peterburgas. Labai didelį įspudį padarė ant visų kareiviškos medicinos akademijos studentų nusižudymas pačioje mokykloje jų draugo Valentino Glotov'o, 19 metų amžiaus. Jis kaip-tik nesenai buvo vėl išnaujo pastojęs akademijon. Paliktame laiške, jis paaiškina, kad nusižudo delei to, kad pastojimą atgal akademijon skaito nedoru ir pasibjaurėjimo vertu darbu; apart to jis duoda platesnius paaiškinimus apie paskutinio laiko atsitikimus akademijoje. V. G. buvo turtingų tėvų vaikas; vedė save paveikslingai, ir visi jį mylėjo. Tėvai padavė mokyklos valdžiai prašymą, kad atiduotų jiems paliktą jų sunaus laišką.

|||| **Žmonių tamsumas Rusijoje.** Kovo 31. (s. kal.) ant vienos šiaur. gelž. stoties telegrafo stulpo kokis-tai juokdarys prilipino pagarsinimą, kad 1-moj d. balandžio apie 11 v. ryto traukinyj iš Peterburgo važiuos žmogus su dviem galvom; jis ant kiekvienos stoties išeis ant platformos ir pasisveikis su visais susirinkusiais.

Pagarsinimas padarė didelį ant visų įspudį. Pasakytame laike ant stoties susirinko iš visos apielinkės didžios žmonių minios, bet atėjus traukiniui žmogaus su dviem galvom jame nebuvo; laukė kito traukinio, bet ir vėl nieko. Galop viskas pasibaigė tuom, kad didžioji minios dalis pasigėrė, iškilo muštynė, ir vakare daugelis voliojosi purvyne bei ravuose.

|||| **V. Duma,** anot pranešimo iš Peterburgo, apsiėjo valstijai 1912 m. 2,690,000 rub.

|||| **Bausmių pasekmės.** Peterburgas. Vidaus dalykų ministerija, darydama sąmatą 1913 m., pranešė, kad įplaukos nuo visokios rųšies bausmių 1912 m. pasiekė 1,200,000 rub.

|||| **Švietimo ministerija** neleido įsteigti universitatės (medicinos fakult.) Vitebske. Švietimo ministeris pasakęs, kad Vitebskui dar esą peranksti turėti savo medicinos fakultatė; tą patį jis pasakė ir apie Vilnių ir Minską.

|||| **Naujas Rusijos premjeras.** Peterburgas. Čia valdiškose sferose pasklydo gandas, kad greitu laiku vieton Kokovcevo premjeru (ministerių pirmininku) liks grafas Vitte, kuris revoliucijos metu(1905) buvo truputį prasikaltęs caro akyse. Vitte labai simpatizuoja Suvien. Valstijoms, todelei manoma, kad likus jam premjeru, greit liktų užvesti tvirti ryšiai tarp Rusijos ir Suv. Valstijų.

Korespondencijos.

PASSAIC, N. J.

Nors čion ir nedaug lietuvių apsigyvenę, nors ir nedaug organizacijų čion yra, vienok lietuviškas judėjimas tarp to nedaugelio labai žengia pirmyn. Kas gi galėtų tikėti, kad čion vietinėmis spėkomis galima butų pastatyti tokį didelį veikalą, kaip „Pabaigtuvės'', vienok tas įvyko.

Gegužės 3 d. vietinė savišalpos Šv. Jurgio draugystė surengė savo 15-metinį jubilėjų, kuriame pirmiausiai p. J. Linonis pasakė kalbą iš dr-tės ir apskritai čionykščių lietuvių gyvenimo. Jo kalba buvo gana silpna, nors ir gana turtinga gyvais faktais.

Po prakalbos po vadovyste p. P. Norkaus tapo sulošta dviveiksmė komedija: „Pabaigtuvės''. Lošimas nusisekė labai puikiai; ypač puikiai lošė p. N. Grinčelaitė Teklės rolėje; o užvis gražiau ji išrodė, kuomet ji buvo apsitaisiusi kaimiete. P. P. Sakatauskas, Felikso rolėje, išrodė daug menkiau, nors ir gerai lošė — tai tik delto, kad p. Grinčelaitė nustelbė. Panelė Kerševičaitė, Klaros lorėje, buvo gana silpna, jai stokavo taip vadinamo moteriškumo; judėjimai jos buvo dirbtini, o ne naturališki, bet scenas su Feliksu atliko gana gerai, nes ten tas dirbtinumas kaip tik ir reikalingas. P. Drobinis, tėvo rolę, irgi puikiai atliko. Kiti visi lošėjai atliko taipgi gerai, iš kurių reikia išskirt p. V. Paužienę, Katriutės rolėje, kuri bedainuodama (solo) atiduodama pabaigtuvių vainiką tiesiog užžavėjo publiką. Prie nusisekimo daug prisidėjo ir tikrai atsakanti scena turtinga dekoracijomis ir sutaisyti kaimiečiams tautiški kostiumai. Apskritai imant, lošimas padarė labai malonų įspudį ant visų atsilankiusiųjų.

Laike antrakto p. V. Sakatauskas paskaitė referatą apie organizacijas ir p. Jonas Grinčelaitis, akomponuojant panelei J. Grinčelaitei pagriežė (solo) ant smuiko porą gana sunkių kompozicijų, tik vargiai publika jas suprato.

Žodžiu, pas lošėjus (beveik visus) buvo matyties ne tik geras atlikimas, bet ir gabumas ir noras gerai atlikti savo užduotis.

Baigiant, reikia pastebėti, kad šitokis vakaras yra ištikrųjų jubilėjaus apvaikščiojimu ir yra vertas pasekimo. **D—is.**

NAUGATUCK ir UNION CITY, CONN.

Vietinis Lietuvių Politikos Klubas gegužio 1 d. surengė iškilmingą apvaikščiojimą tos svarbios delei kiekvieno darbininko šventės. Kalbėtoju buvo P. Pruseika iš Boston,o, Mass. Jis savo prakalboje stengėsi nupiešti darbininkų reikalus, jų praeities historiją ir dabartinį stovį.

Gegužio 5 d. atsibuvo miesto valdybos rinkimai; liko išrinkta, kaip ir pirmiau, visa valdyba iš socialistų partijos. Linkėtina pasekmingai veikti ateityje.

J. Levandauckas.

BLISSVILLE, L. I. N. Y.

Pas mus daug priviso peštukų, kurie nešiojasi su savim visokius įrankius, kuriais daugeliui apdaužo kailį. Nekurie peštukai turi net prisisavinę žinomų drutuolių vardus. Tankiai tenka girdėti apie muštines.

Taip, balandžio 27 d. buvo lenkų vestuvės, kur galop pribuvo ir vietiniai „drutuoliai''. Išsigėrę po stiklą-kitą rudžio, tuoj pradėjo kelti trukšmą, o galop ir mušties. Pagriebė jauną lietuvį vaikiną ir ištraukę lauk dikčiai jį apspardė, o peiliu net ir galvą pradurė; kitam su kitu įrankiu pramušė galvą. Bet ant to viskas nepasibaigė. Kada pasibaigus muštynėms, po visam išsiskirstė ir išvaikščiojo po miestelį, tai sumuštas lietuvis atsikėlė ir pasiėmęs kokį-tai įrankį, nuėjo namon nusiprausti kraujus. Arti namų jis vėl sutiko vieną iš jį mušusių „drutuolių'' — čia taipgi iškilo susirėmimas.

Vietiniai žmonės yra labai pasipiktinę tokiais „drutuolių'' darbais ir pageidauja, kad tie visi trukšmai pasibaigtų.

Ten gyvenantis svečias.

WORCESTER, MASS.

Štai tapo atliktas senai sumanytas ir visų pageidaujamas dalykas — liko nupirkta vieta lietuviškoms tautiškoms kapinėms. Daugelis norėjo užkenkti atlikti tą darbą, bet viskas buvo pergalėta, ir mes dabar turime savo tautines kapines ir priegtam, labai puikioje vietoje.

Gegužio 4 d. kapinių steigėjai bei vadai to viso dalyko buvo parengę prakalbas. Kalbėjo pp. Duseviče ir Galeckas — vietiniai. Prakalbose stengtasi paaiškinti, kokią naudą atneš lietuviams tos tautiškos kapinės; ragino visus remti tą dalyką.

Aukų kapinių reikalams surinkta $12.85. Iš viso buvo matyti, kad lietuviai plačiai pradeda žiurėti ant visų savo gyvenimo reikalų; malonu matyti, kad musų žmonės rupinasi jau ne tik savo dabartimi, bet ir ateitimi. Matyt, laikui bėgant lietuviai viską pasieks. **P. A. D.**

PHILADELPHIA, PA.

Pabaigoje balandžio cukraus dirbtuvėje iškilo streikas. Priežastimi to streiko, rodos, yra daugiam žinomas lietuvis T. D. Dalykas buvo taip: darbininkai pradėjo organizuoti uniją, kad pagerinus savo buvį; A. D., norėdamas pasigerinti savo užvaizdoms, sumanė atlikti judošišką darbą; jis nuėjo pas dirbtuvės perdėtinį ir pranešė apie unijos organizavimą, bet, vietoj įskųsti visus, — kalčiausiais išrodė lietuvius. Žinoma, kompanija tuoj kasdieną pradėjo atstatinėti po keletą dešimtų darbininkų-lietuvių. Tą matydami svetimtaučiai, pasiryžo užsistoti už lietuvius, — jie išėjo ant streiko. Kuom tas viskas pasibaigs, sunku dabar spėti. Kompanija iš visur gabena streiklaužius, kurie tenai-pat dirbtuvėje guli ir valgo.

Policija, žinoma, taipgi padeda fabrikantams, — ji nėvienam nedaleidžia sustoti ant gatvės, arti dirbtuvės; kas nepasiskubina iš pildyti policijos paliepimą, tuoj areštuoja. Buvo net keli susirėmimai, kuriuose kelios dešimtis dikčiai tapo atpdaužyta ar suareštuota; daugiausiai nukentėjo visai nekalti žmonės. Išdavikas gi, prasidėjus streikui, apsigyveno taip-gi pačioj dirbtuvėj, nors namie turi pačią su mažais vaikais; mat, jis bijo net nosį iš dirbtuvės iškišti — turbut jaučia, kad bus blogai.

Vienus streiklaužius policija nuvaro ir parvaro iš dirbtuvės, o kitus kompanija veža namon laivu.

Vienok, jeigu tik darbininkai laikysis vienybėje ir tinkamai užsilaikys laike streiko, tai tas streikas bus laimėtas.

Vietinis.

LADD, ILL.

Kaip visur kitur, taip ir pas mus pasirodė maloni, graži pavasario saulutė ir pietų šiltas vėjalis pradėjo gaivinti musų nusilpusias širdis — jau tikrai atėjo gražus ir linksmas laikas.

Taip, gamta graži, gamta ramina kiekvieno žmogaus širdį, bet, pažvelgus ant čia gyvenančių lietuvių burelio, pasidaro kaip-tai neramu ir net šiurkštu. Čia lietuviai vis dar miega. Paėmęs laikraštį ir žiurėdamas ant lietuvių gyvenimo ir judėjimo kituose Suv. Valstijų miestuose, matai, kad visur yra sutverta daug įvairios rųšies draugijų-draugijėlių, kuopų-kuopelių; visur daromi susirinkimai, gražųs pasilinksminimai, paskaitos bei prakalbos, — pas mus gi nieko panašaus nėra. Čionykščiai lietuviai žino tik vieną dalyką — svaiginančius gėrimus. Turėdami kiek liuoso laiko, jie dykai jį praleidžia prie alaus bonkų, svaigindami savo protą ir ardydami sveikatą.

Matai, kad žmonės vargsta, dirba, kankinasi, bet visą savo uždarbį, visą pelną praleidžia ant blogo ir niekad nemato laimingos valandos.

Laikas, tikrai laikas, butų pabusti mums iš to miego ir pradėti vesti tikrai žmonišką gyvenimą. Kaip pavasario saulei pasirodžius sujunda ir pasidaro linksmais medžiai, žolės ir paukščiai, taip ir mums, broliai lietuviai, reikėtų atbusti, subrusti ir stoti prie darbo — delei to visiems reikėtų uoliai imties už skaitimo naudingų laikraščių bei kningų.

Mes žinome, kad tik vienybėje galybė. Taigi eikim į vienybę — paduokim viens kitam draugišką ranką ir veikim savo ir lietuvių tautos naudai.

Delei to, susitarę, sutverkime kokią-nors draugijėlę, kuri labai-labai čia yra mums reikalinga. Mums čia reikalinga, kaip pašalpinė draugija, taip ir grynai apšvietos, nes visad turime rupinties apie du dalyku—apie kuną ir apie savo dvasią bei protą. Mes privalome atsiminti, kad čionai neturime savo tėvų bei giminačių, kurie, susirgus, mirus ar kitai nelaimei su mumis ištikus, galėtų aprupinti musų reikalus. Taigi mums reikia rimtai apie tą viską pagalvoti, idant nors šiek-tiek aprupinti savo ateitį.

Lietuvių šitame miestelyje yra 24 šeimynos ir 27 yp. pavienių. Tarpe to lietuvių burelio randasi ir jaunų vaikinų, bet apšvietos dalykai stovi visai žemai. Yra net tokių, kurie ir skaityti nemoka. Delei to kartais ir juokų pasidaro. Taip, vienas lietuvis, eidamas velykinės išpažinties, pasisakė mokąs skaityti; kunigas uždavė atskaityti Panelės Švenčiausios litaniją, bet jis ištikrųjų skaityti nemokėjo. Tada jis krepėsi, kad tą atliktų kitas; bet, žinoma—„sauso nieks neklauso'', ir „pakutninkas'' turėjo „pundyti'' alaus bačkutę, kad jo draugas perskaitytų jam augščiau paminėtą litaniją. Taigi nabagas, norėdamas tinkamai atlikti „pakutą'', bet nemokėdamas skaityti, buvo priverstas atlikti tikybinę užduotį už alaus bačkutę.

Kiek laiko atgal čion atsilankė iš Spring Valley du jaunu vaikinu pažaisti. Sugrįžę gi namon, jie savo draugams gyrėsi atlikę su Ladd'o jaunoms merginoms paleistuvystės darbą, vienok tas yra grynas melas. Labai negražu springvaliečiams elgties panašiu budu ir plėšti garbę doroms merginoms. Atminkite, kad jųs ne jas apšmeižiate, bet patįs save.

Darbai pas mus šiuom tarpu eina gerokai, taip kad net iš kitur atvažiavusiems greit galima surasti darbą **J. Kaulinas.**

YONGSTOWN, OHIO.

Nesenai Y. P. Klubo lošikai-mėgėjai pastatė ant scenos visiems žinomą veikalą — „Amerika Pirtyje''. Tai buvo atliktas pirmas teatras šitame mieste. Lošimas nusisekė vidutiniškai; čia reikia atminti, kad tai pradžia darbo; galima tikėties, kad scenos mylėtojai su laiku išsilavįs ir gerai atliks savo roles.

Publika teatrą lošiant užsilaikė paveikslingai, bet jos buvo labai-labai mažai, kas, žinoma, parodo, kad Yongstown'o lietuviai yra visai nepripratę prie panašių dalykų, kai lankymas teatrų ir kitų viešų naudingų susirinkimų.

Be abejonės, kada pas mus tankiau bus rengiami vieši susirinkimai, tai lietuviai prie jų pripras, juos pamylės, — juk viskas eina pirmyn.

Apart lošimo buvo atlikta monologas ir prakalbos; vienok ir čia kai-kas ne visai tinkamai išėjo.

Kiek netinkamos buvo dekoracijos; lošėjų drabužiai buvo kaip tik lietuviški. Lošimas tęsėsi virš trijų valandų, ir publika visą laiką buvo užimta — nereikėjo jai laukti, kaip tai kitur galima pastebėti.

Kaip girdėjau lošėjai turės greit susirinkimą, kur bus nutarta rengties prie naujo teatro. Linkėtina visiems scenos mylėtojams, kaip vyrams, taip ir moterims, kuogeriausios kloties šitoj veikimo dirvoj. Reikia pasitikėti, kad Yongstown'o lietuviai, ypač jaunuomenė, nuo šio laiko sukrus ir ims veikti apšvietos bei dailės srityse. **J. S. Sibiras.**

Ponas ir tarnas.

Tarnas atsikėlęs gan anksti ryte užkurė pečių ir pradėjo tept pono čebatus. Ištepęs vieną, pasidėjo jis šale savęs; pradėjo tept antrą. Iškur tai atsirado alkanas šuva, kuris pasigrobęs čebatą išbėgo per duris; tą pamatęs tarnas, iš didelio skubinimo, padėjo čebatą ant krašto pečiaus ir išsivijo šunį; šuns vienok nepavijo. Sugrįžta atgal į kambarį čebatas jau sudegęs. Atsikėlęs ponas šaukia: — Jonuk, Jonuk! atnešk čebatus!...

Tarnas: — Vieni juokai iš pono čebatų: vienas sudegė, o antrą šuva suėdė.

Ponas už tą užsirustino ir pavarė tarną nuo tarnystos.

Skruzdė.

Įsimylėję žmonės mano, kad visi kiti žmonės yra akli ir jų nemato.

*

„Lengviau yra išdaboti visą maišą musių, negu vieną moterį''. (Vokiečių patarlė).

Kur tu, mura jauna? Kur tu dingai nūnai?
Kraujas verda ir kaista krūtinė.
Mane dengia nakties gėdulingi sparnai,
man vėl ateitis šviečia auksinė.

Uždainuočiau nūnai, įstabjųjų aidų
sužavėtas, užburtas išnaujo;
man nereikia kovos ir skambėsio kardų,
man tereikia tvaksėjimas kraujo!

Kur tu, mura jauna? Eikš čionai pas mane:
dangaus skliautas žvaigždžių apsėtas.
Mudu rūmus žvaigždžių įstabjame sapne
pastatysiva del numylėtos.

Ir gyvęs ji tęnai, karalienė sapnų,
ir jai elfai tarnaus dieną, naktį...
Eikš tik, mura, čionai! Be skaidriųjų dainų,
be tavęs negaliu aš pakakti!...

Zigmas Gaidamavičius.

VAKARINEI ŽVAIGŽDUTEI.

Kada vargdienis, kupinas mielo ramumo,
tyliai miega, užmiršęs varginančią piūtę, —
pasakyk, kam taip meiliai iš dangiško rūmo
švieti, tu, vakarine žvaigždute?

Visur tylu. Vos girdžiamos vilnis srovena;
snaudžia gluosniai, sustoję ant kranto vargingai.
Tyruose užmiršties, kur svajonės gyvena,
ką tu buri lipšniai, slėpiningai?

Gėdulingąjį švarką naktužės slaptingos
puikiai žibina žvaigždžių šeimą skaitlingoji.
Iš jų dangiško tarpo ir buities laimingos
kur veržies, žvaigždute skaisčioji?

Kur gi slepjasi spindulis tavo auksinis,
kada pradeda aušti rasotasai rytas?
Ar miškan ar į jūrų gelmes begalines
jisai krenta šviesos sutirpdytas?

E, ir taip neilgai tu pasaulį myluoji, —
kolei romi naktis gobja žemę močiutę.
Dar ilgiau suspindėk, sužibėk, mylimoji,
sužibėk vakarine žvaigždute!...

Zigmas Gaidamavičius.

HUSAS.

(Užbaiga.)

Popiežius, netekęs Romos, atsidavė Sigizmundo globon ir sutiko su jo sumanymu sušaukt susivažiavimą. Sigizmundas tarp kitų užkvietė ir Husą, kuriam prižadėjo pilną liuosybę ir net liuosą sugrįžimą tame atsitikime, jei susirinkimas jį nuteistų, o jis nesutiktų **su tuom.**

Husas, gavęs tokį užkvietimą, iškart džiaugėsi, nes tikėjosi, kad susirinkime jis išsiteisįs ir viską laimės, — juk jo pusėj teisybė. Jo draugai jam kalbėjo, kad nereikia į tai tikėt, kad Sigizmundas jį apgaus ir išduos į priešų rankas, bet jis, nežiurėdamas gerų draugų patarimų, leidosi kelionėn 11 spalio 1414 m.

Į visasvietiškąjį katalikiškosios bažnyčios susivažiavimą Konstanzoje suvažiavo: popiežius, trįs patriarchai, 29 kardinolai, 33 arcivyskupai, 150 vyskupų ir daugybė visokių kuningų; čia taipgi dalyvavo 300 teologijos magistrų ir daktarų, daugybė kunigaikščių ir šiaip ponų; visi Europos karaliai atsiuntė savo pasiuntinius. Universitatės taipgi dalyvavo per savo atstovus. Dvasiškija atsivežė daugybę tarnų; čion buvo atvežta 700 pripažintų viešų sugulovių, nekalbant jau apie slaptas suguloves. Kunigaikščiai gi atsivežė daug kareivių. Prie to dar privažiavo daugybė prekėjų, muzikantų ir kitokių žmonių. Tokia daugybė vos sutilpo tame neperdideliame mieste. Visur matėsi gyvumas, kaip kokiame kermošiuje. Skandalas sekė paskui skandalą. Pora vyskupų begerdami taip smarkiai susipešė, kad ten esantieji kunigai iš baimės turėjo iššokti per langus. Tai matydamas Husas, rašė Pragon: „Susirinkimas, vadinantis save šventu ir nekaltu tiesiog bjaurus. Švabai sako, kad jiems reikėsią 30 metų, kad apvalyti miestą nuo tų nuodėmių, kurios dabar papildomos''... Husas visą laiką laikėsi užsidaręs savo kambaryje ir ruošėsi prie viešos kalbos apsigynimui ir nurodymui viso to blogo, kurį papildo dvasiškija su popiežium priešakyje. Nežinia, kokį įspudį butų padariusi ta jo kalba, jei jam butų buvę leista kalbėti. Dvasiškijai gi rupėjo ne teisybė, bet tik tas, kad išrast kokią-nors priežastį, kad jį suareštuoti. Delei to buvo paleistos po miestą kalbos, buk Husas norėjęs pabėgt, buk papirkdinėjęs klausytojus ir tt. Suprantama, kad šios kalbos buvo tikriausiu melu, vienok pasiremiant ant jų, 28 lapkričio, atėję du vyskupu su valdžia (burmistru), norėjo jį nuvest prie popiežiaus. Prie jo pristatytas tulas ricierius Jonas protestavo prieš tai, vienok nieko tas negelbėjo. Namai jau buvo apsupti ginkluotais žmonėmis. Husą nuvedė ne prie popiežiaus, bet į kardinolų susirinkimą, kurie jam beveik nedavė kalbėt, o tik išklausinėjo skundikus ir po to jį, nežiurint į ricieriaus Jono protestus, nuvedė į vieno kanauninko namus ir pristatė sargybą. Čia Husas išbuvo 8 dienas, paskui buvo perkeltas į domininkonų vienuolyno bjaurų kalėjimą, kur jis labai apsirgo. Galop po visokių tardymų ir tąsymų jam buvo įduotas apkaltinimas, ant kurio jis, nežiurint į savo silpną sveikatą, parašė puikų atsakymą.

Tuom tarpu atėjo žinia iš Pragos, kad vienas husitų kunigas Jokubas pradėjo žmonėms dalint ne tik komunijas, bet ir vyną, kas taip-gi prisidėjo prie jo apkaltinimo. Vienok nespėjo dar susirinkimas suprast tą visą, kaip jo atidžia buvo nukreipta kiton pusėn; mat, popiežius Jonas XXIII, bijodamas, kad jį ne tik gali numest nuo Šv. Petro Apaštališko sosto, bet dar gali nuteist, persirengęs vežėju, pabėgo. Prie Huso buvo pristatyta popiežiaus sargyba, kuri apie tai dasižinojus irgi pasitraukė, o kalėjimo raktus atidavė imperatoriui Sigizmundui. Rodos buvo patogiausias laikas dalaikyt imperatoriui savo žodį ir jį paliuosuoti, bet jam labiau rupėjo jo garbė, kurią jis galėjo įgyt tik susirinkimu nusisekus. Todel jis visą Huso reikalą perdavė susirinkiman, ir vėl prasidėjo tardymai, intrigos ir tam panašus neteisingi darbai, kad tik Husą nugalabyt. Iš kitos pusės už jį stojo kone visa Čechija ir daugelis lenkų; pasipylė protestai prieš neteisybes ir paprasti meldimai, kurie tik ką pagelbėjo, kad like paskirta diena viešam apsigynimui. Tuom-pat laiku buvo sugautas pabėgėlis-popiežius, kuris taip-pat buvo uždarytas po sargyba į tą patį kalėjimą, kuriame kankinosi Husas.

Bažnytinis susirinkimas Husą teisė 5 liepos 1415 m. Pralotai norėjo net Husui nėsant viską nuspręst paprastuoju balsavimu ir Husą pašaukt tik nuosprendį išklausyt, bet tam pasipriešino imperatorius. Kaip Husą teisė, kokiuos jam statė klausimus ir kame matė jo heretikystę, mes čia neminėsime. Pažymėsime tik tiek, kad Husui neduodavo teisinties, jį visaip išjuokdavo ir net nekurie kardinolai susiprato, kad panašus visasvietinis šventosios bažnyčios susirinkimas tik save žemina tokiu pasielgimu. Svarbiausiu jo prasižengimu pagal dvasiškų piemenų nuomonės buvo tas, kad jis gerbė Viklefą ir nėjo prieš jo parašytą kningą, nors joje nieko bedieviško ir nebuvo. Husas gi drąsiai, jausdamas savo pusėje pilną teisybę, gynėsi ant kiek galėjo; nors neaiškiai jis jau tuomet parodė, kad katalikiškoji bažnyčia elgiasi visai ne sulig švento rašto ir Kristaus mokslo. Dvasiškija nenorėjo jį greit nukankinti, nes jai nebuvo parankus čechų atsiskyrimas nuo bažnyčios, kaip tikėtasi. Jiems norėjosi, kad Husas tik išsižadėtų savo mokslo, o jau paskui, uždarius kur kalėjime, slaptai galės nugalabyt. Bet Husui nebuvo ko išsižadėti. Galop 6 liepos bažnyčioje, kur buvo susirinkimo posėdis, jis buvo nuteistas sudeginti.

Tuomet nudrąskė jo kunigiškus drabužius, visaip tyčiojosi, ant galvos užmovė popiežinį kalpoką, ant kurio buvo nupiešti velniai nešanti vėlę pragaran. Atėmę iš jo kunigystę, perdavė jį svietiškajai valdžiai.

Valdžia gi tą pačią dieną, apsupus daugybe kareivių, prie minios žmonių nuvedė jį ant pleciaus, kur jis turėjo but sudegintas. Beeidamas paskirton vieton, jis pamatė degantį laužą — tai degė jo parašytos kningos. Bet greit išėjo už miesto vartų, kur rado jau prirengtą didelį laužą su stulpu viduryje. Jį apnuogintą pririšo užpakaliu prie stulpo ir prieš padegant laužą dar jo buvo klausta, — jei jis išsižada heretikystės jam bus atleista,—ir šį kartą jis neišsižadėjo. Tuomet buvo padegtas laužas, o jis giedojo šventą giesmę kol ugnis jį nesustabdė. Yra kalbama, kad, kuomet jau Husas buvo pririštas prie stulpo, tula senelė atnešė pundelį malkų, kad padidinti laužą tuomet buk jis sušuko: „O sancta simplicitas!'' („O šventoji nekaltybe''), bet ant kiek tas teisinga, nėra žinoma. Budeliai pelenus surinko ir įmetė į upę Reiną, kad niekas nepasiliktų nuo tokio baisaus heretiko.

Taip gyveno ir mirė tas didis kankintinis, bet už ką? Jis mirė ne už heretikystę, ne už ėjimą prieš tikybą — jis mirė už liuosesnę mintį — už kritiką. Mat, jis nors ir tikėjo šventam raštui, bet davė daug vietos ir tyram logiškam protui. Husas reformavo ne dogmas, ne pačią bažnytinę sistemą, bet doriškąją bažnyčios pusę. Jis aštriai persekiojo visokias nedorybes, — netylėjo nė prieš popiežių, jei jis elgėsi ne sulig Kristaus mokslo.

Numirus Husui, visa Čechija sujudo ir padrebino pamatus visos Romos imperijos. Husitų karės buvo atkeršijimu už Huso mirtį. Huso įtekmė ant protiško išsivystymo buvo taip didelė, kad dar iki šiai dienai ji atsiliepia*) .

P. Norkus.

*) Šiam straipsneliui daugiausiai medžiagos semta iš M. M. Filippovo biografiškojo piešinio.

KAZYS PUIDA.

Laisvos Mintįs

(Kritikos bruožai.)

XXXI.

Žydas statinėje. Juokingas perstatymas vienoje veikmėje. Iš lenkiško vertė Jurgis T. Kaina 10c. Chicago, Ill. Spauda ir lėšomis „Kataliko''. 1913.— 24 pusl.

Kodel visųpirmiausia „žydas statinėje'', o ne kas kitas?

Musų spauda kaž-kodel visiškai nejudina žydų klausimo Lietuvoje. O su tuo klausimu surištas ekonominis viso krašto stovis. Apie tai šiuo tarpu nekalbėsiu, nes minėtoji kningutė to reikalo neišketlia. — Visą tą „juokingą perstatymą'' reikia priskaityti prie tos judafobinės literaturos, kurios mums reikėtų vengti, nes ji tik jaunutę musų raštiją suterštų, o visokių šlamštų ir be to turime užtektinai.

Aprašomasai „atsitikimas'' paimtas iš lenkų kalbos ir, kas lenkus pažįsta, tas iškarto numano, jog visas „atsitikimas'' atsilieka mažučiame provincijos miestelyje, kokių Lenkijoj begalės. Patriarchaliai papročiai ir tautinė diferencija daro visiškai negalimu Marės ir Šliomkės prietikius. Visas todel „aprašymas'' — grynas, piktu noru suraizgiotas prasimąnymas, kuriam tinkamiausia vieta butų buvusi — leidėjo gurbe.

XXXII.

S. Kaimietis. Užkerėtas Jačkus. Vieno veiksmo juokinga komedija, paimta iš Lietuvos kaimiečių gyvenimo. Kaina 15c. Chicago, Ill. Spauda ir lėšomis „Kataliko'' 1913 m. 39 psl.

„Juokinga komedija!'' — autorius, matomai, silpnokai supranta komedijos prasmę, o gal savotiškai ima tą literatį terminą „komedija'', kad prideda prie jo dar paaiškinimą. Tečiau ne tame dalykas. Svarbu tas, jog XX amžiuje Lietuvoje dar galį buti tokios komedijos, „paimtos iš Lietuvos kaimiečių gyvenimo''.

Neįtikėtinas tai dalykas ir štai kodel: nors tamsaus Lietuvos užkampio bobelkos ir gydo visokias ligas degtine, nors ir tiki visokiems burtams, — tečiau nusigėrusį žmogų atskirs nuo ligonio. O juk Jačkaus ir išvydinė išvaizda liudija tai, ir jis pats pasisako, jog degtinė jį prie to privedė. Galų-gale finalas visiškai netikėtas, kaip netikėtai, kvailos moteris toje komedijoje. — Psichologinio pagrindo minėtoji komedija visiškai neturi; realio sąryšio jo je irgi nėra, nors medžiaga greičiau kokiai liaudies komedijėliai su dainomis bei šokiais tinka, o ne komedijai abelnai imant. Visas veikalas daro įspudį suraizgyto ant greitųjų rašinio, neišnaudotos, bet pusėtinai vykusiai parinktos medžiagos. Apie rašinio kalbą reikia pasakyti, jog ji, sulyginamai su kitai Amerikos leidiniais, — pakenčiama, bet daug dar reikia, kad galima butų ji literate pripažinti.

Neskanus yra moralas pačiame pjesos gale su skaitančiais laikraščius. Juk ir tai galima buvo kitokioje formoje išreikšti, o butų tas pats pasakyta buvę. Dailiojojo raštijoje, ypač komedijoje ar apskritai dramoje, tokių peraiškių sakinių reikia vengti. Veikalo idėja ir rašinio išvados turi atvaizdinti autoriaus simpatijas, o plikas moralas, kurs beto dar jokio argumento neatsiremia.

XXXIII.

Stanislav Przybyszevski. Sniegas. Drama 4-se veikmėse. Vertė Vincas Akelaitis. Chicago, Ill Spauda ir lėšomis „Kataliko''. 1912 m. 62 psl.

Przybyszevskis — lietuvių kalboje! Tai tikras literatis atsitikimas, iš kurio kiekvienam, gimtąją raštiją mylinčiam, reikėtų nuoširdžiai apsidžiaugti. Tiktai savaimi iškila klausimas: — ar musų skaitančioji visuomenė supras Przybyševskį, kuomet jo daug kulturingesnė lenkų visuomenė nesuprato?

Przybyševskio tvėrija — atskiras pasaulis giliausių vidujinių žmogaus psichikos procesų, kuriuose neįgudusiam prie psichikos analizų protui tiesiog nepajiegiama bus orientuoties.

Pirmosios Przybyševskio dramos „Sviečiai'', „Sniegas'' įveda skatytojų tan žmogaus pajautų pasaulin, kuriame neapsakomai sunku susigraibyti. Slėpiningoji veikmė bei kaprizai gašlumų, vidujiniai liepimai bei įsakymai, kurius vos-vos žmogus instinktu ar savo intuicija nujaučia, o tečiau visam tam pasiduoda — susipina Przybyševskio tvėrijoje kaž-kokių kosminių pajiegų liepsnon, prasimušančion pro žmogaus dvasią iš nesuprantamų gelmių ir susilieja kaž-kokio fatumo veikmėn.

„Sniege'' visų-anksčiausia sugrupuotas tasai naujasai fatum. Tadas, Bronė, Jieva, Kazys bei Makrina — tai gyvi asmens, per kurius naujasai žmogaus butybės fatum apgalinčiai eina prie jam viešnam suprantamo tikslo. Ir veikią asmenįs ir žmogaus sąžinės jiegos — tai vienas ir tas pats; dvi akciji-išvydinė ir vidujinė eina šale viena kitos; neįmanoma viena be antros; viena kitą pilnai padengia, viena su kita pilnoje sutartyje. Vieton veikiančiųjų asmenų vardų drąsiai galima įrašyti žmogaus sąžinės pajiegų vardai ir drama nieko nenustos, niekas joje neatsimainys.

Toks tai yra Przybyševskis trumpai sakant ir tai tik šviesoje vienos savo dramos.

Be filosofiniai-idėjinio turinio, Przybyševskis yra žinomas lenkų raštijoje, kaipo puikiausias stilistas. Jo kalba, ištiesų gerai pažįstančiam bei mokančiam lenkų kalbą, — tai savotiška muzika. Ypač galingai veikia jo žodis nuo scenos. Tuomet ištiesų girdi žodžių muziką, matai kiekviename sakinyje saulės nušviečiamas, skaidrias varsas. Ir tokie literačiai tvariniai išversti bent kokion kalbon — reiškia — atimti iš jų pusė tos grožės, kurios tiek gausiai autoriaus įdėta buvo. Už tokio vertinio tegali imties rašytojas, kurs lengvai valdo plunksną ne tik gimtoje kalboje, bet kurs nėkiek nemenkiau pažįsta ir originalo kalbą.

Ir V. Akelaitis silpnai atliko tą darbą. Nekalbant apie tulus netaisyklingumus išsitarimuose, jo kalboje nejusti tos vidujinės, tarpeilės bylos, kuri taip žymi Przybyševskio visuose tvariniuose ir kuri priduoda jo stiliui tą stebėtiną muzikališkumą. O tečiau V. Akelaičio darbas atlikta sąžiningai, rupestingai. Jo vertinį reikia priskaityti prie geriausių vertimų, kurie išėjo iš „Kataliko'' spaustuvės.

Nesusipratimas tame, jog, matomai, V. Akelaitis nepasirupino įsigilinti vison Przybyševskio tvėrijon, nepasistengė pastudijuoti jo stilistikos, jo manieros, jo išsitarimų, vidujinės prasmės bei budo. Verčant viskas galima išversti, ir tokių vertinių turime mes perdaug. Metas jau butų vertėjams pagalvoti apie tai, jog neužtenka svetimas veikalas vien sulietuvinti, bet reikia atvaizdinti visa tai, kas originale yra; reikia daugiau pagarbos prie svetimo darbo ir neišvengtinai daugiau pagarbos prie gimtosios raštijos. Kitaip darant, mes niekuomet nesusilauksime literatės vertės vertinių.

MUSŲ DAKTARAI.

(Iš Lietuvos.)

„Ten, kur Nemunas banguoja tarp kalnų, laukų, broliai vargdieniai dejuoja nuo senų laikų''... Šitie žodžiai, ištikrųjų, tinka lietuvių gyvenimui. Negana to, kad visoki „guzikuoti ponai'' tampo ir „muštravoja'' tą nelaimingą pilksermėgį, kaip žydas kumelį, get dar atsiranda iš tarpo tų pačių sermėgių „gerų žmonių'', kurie nesidrovi „įpusti miglą į akis'' tamsesniam savo broliui. Žinoma, reikia turėti ploną „liežuvėlį. Na, mokėdamas sklandžiai plepėti Lietuvoje gyvęsi, kaip rojuje; prakaito nuo kaktos niekuomet nebrauksi, tečiau busi gardžiai pavalgęs ir gražiai apsirėdęs.

Yra žmonių, kurie tai gerai supranta. Prie tos kategorijos galima priskaityti, švelniai sakant, „stebukladarius daktarus'', o paprastai — „šundaktarius''. Tie ponai dygsta, kaip grybai po lietaus. Pagaliaus, kam vargti „su protu'' žmogui, kad galima ir lengvesniu budu pasidaryti sau duonelę... ir pasidaro.

Visokių spalvų ir atspalvų žmonės užsiima „daktarystės'' profesija. Pasakymas, kad genys margas, o svietas dar margesnis, — šiame atvėjyje ypač tinka. Sutiksi ant šito kelio ir kunigą, ir mažamokslį „inteligentą'', ir taip žmogų, išmokusį „iš savo galvos'', ir žmogų, kuriam prieinamas tik „drukos raštas'', o rankos — tai „Saliamono mandrybei'' ir daug dar įvairių typų. Pagaliaus, pas mus daktaru lengva tapti: virk iš žolelių arbatą, duok ligoniui „ant išvertimo prakaito'' ir viskas. Nors, tiesa, pasitaiko ir gudresnių. Šit vienas pasigarsina daktaru. Žmones traukia virvėmis. Paklausus, delko jie neina pas tikrą daktarą, o tiki tam apgavikui — atkerta, kad šitas da geriau supranta, nes viską daro pagal „kningų''. Mat, gudruolis, norėdamas padaryti didelį įspudį į savo klientus, pasiima storą „latinišką'' kningą ir drožia apie „ligas'', jei priimsim dar atidon pigų užmokesnį — tai kur čia tau „nesupras geriau''.

Kitas vėl vaistus pilstelioja bent iš šešių buteliukų. Tai kur čia tau „nemačys'' — per tiek daug vienam kokiam-nors butelyj turi buti ir „tikrieji'' vaistai...

„Daktarka'', turinti „Matuzalio'' amžių gydo visokias „rožes'', „deminičias'' ir tt., nors akimis visai menkai mato, bet, matyti, „senu papratimu'' čiupnoti apčiupnoja ligą. Miršta. Gydymo „sekretus'' perduoda dukteriai — ta kuopuikiausiai varo darbą...

Tai maž-daug šitokie typai musų „daktarų'', nors norint jų butų galima devynios galybės išvesti, bet užteks, nes galima ir iš tų matyti jų vertę.

Ir taip, meluok, plepėk, kiek tik gali ir kaip tik gali, vaistus pilsteliok iš keliolikos plečkelių — tai įgysi vardą gero daktaro ir gyvęsi kaip inkstas taukuose...

Kast. August.

PRIEŠALKOHOLINIO ĮSTATO PASEKMĖS NAUJOJOJ ZELANDIJOJ.

1893 metais Naujosios Zelandijos parlamento tapo priimtas įstato sumanymas, kuris leidžia gyventojams patiems kontroliuoti svaiginančiųjų gėralų pardavinėjimą. Tasai įstatas ligšiol tebėra be žymių permainų, svarbesniųjų gi vietų turinys toks.

1) Kas trįs metai, rinkdami atstovus parlamentan, rinkikai balsuoja už klausimą: leisti pardavinėti svaiginančių gėralus, ar drausti?

2) Rinkimų reikalui Naujoji Zelandija padalyta į nedidelius apskričius. Kurio nors apskričio rinkikų nutarimas tegiliuoja jų pačių apskrityj.

3) Imama drausti pardavinėti svaiginantieji gėralai, jei, balsuojant, už draustinumą yra stovėję trįs apskrities rinkikų penktadaliai. Rinkikai gi yra visi suaugę vyrai ir visos suaugusios moters, taigi visi, kas turi 21 metus.

1910 metais paduotas jau visiškai alkoholio gėralų uždraudimo sumanymas. Pagal šitąjį sumanymą turėjo buti taip. Tie apskričiai, kurie per paskutiniuosius rinkimus buvo leidę pardavinėti pas save svaiginančiuosius gėralus, per prmuosius rinkimus, sumanymą priėmus, tokį leidimą duoti nebebutų galėję. Nei dirbti Naujojoj Zelandijoj, nei įgabenti iš kitur jokių svaiginančių gėralų — nebegalima. Jei ir leidžiama, tai tik medicinos, mokslo, tikybos apeigų bei pramonijos reikalams. Šis sumanymas turėjo praeiti, jei už jį bebalsuojant butų duota viso balsų trįs penktadaliai.

Sumanymą balsavo lapkričio 17 d. 1911 m. per visuotinąjį balsavimą. Pasekmės tokios. Už sumanymą stovėjo 259,943, prieš 205,661 balsuotojas. Kad butų buvę už sumanymą 279,363 balsuotojai, taigi jei nebutų trukę 19,420 balsų, sumanymas butų įstatu tapęs.

Per visuotinuosius 1893 m. atstovų rinkimus alkoholio gėralus pardavinėti teužsidraudė Clutha apskrityje. Tasai apskritis priguli dviem valsčiam: Otaga ir vienam kraštutinųjų Naujosios Zelandijos pietinių kampelių Southlande. Clutha gyventojai daugiausia skottai arba skotų kilmės ir dirbą žemę. Nuo 1893 metų kiekvienus rinkimus tasai apskritis vis pasilieka ir pasilieka savo uždraudmą. Nunai svaiginančiuosius gėralus pardavinėti užsidraudžiusiųjų Naujosios Zelandijos rinkimų apskričių yra 12. O išviso jų — 76. Tie apskričiai neturi savo ypatingų ribų; darant apskričius težiurima žmonių skaičius. Kas penkti metai surašoma visi Naujosios Zelandijos gyventojai ir tam tikra komisija apskrieja rinkimų apskričius. Kitų apskričių sienos pasilieka tos pačios, o dažniausia žymiai atsimaino, nes Naujojon Zelandijon gausiai tebesidaugina naujokai ir delto kai-kurių vietų gyventojų skaičius labai sparčiai auga. Patsai pietinio apskričio vyriausis miestas Inlercargi — didžiausis, kuriame alkoholis uždraustas pardavinėti. Jo gyventojų didžiuma — skottai arba skottų kilmės. Naujosios Zelandijos gyventojai daugiausia protestonai. Vos septintoji dalis — katalikai.

Užgynus alkoholį, kur tiktai jisai užgintas, žymiai sumažėjo taipgi ir prasikaltimų skaičius. Pietiniame salos gale visur pripažintas svaiginančiųjų gėralų pardavinėjimo draustinumas. Ir žmonės tenai be mažko nė nežino apie sunkesnius prasikaltimus. Valdžia yra surinkus žinias apie girtuokliavimą užsidraudžiusiuose apskričiuose. Žinios surinktos iš pirmojo 1911 m. pusmečio. Visuose 12-koje apskričiuose gyvena 160,996 žmonės. Per minėtąjį pusmetį sugauta juose begirtuokliaujant 163 vyrai ir 5 moterįs, viso labo 168. Visoj šalyj metų bėgyje sugauta 10,873 vyrai ir 803 moterįs, taigi išviso 11,676 žmonės. Jei uždraustuose apskričiuose butų girtuokliavę tiek, kiek kitur, tai butų sugauta ne 168, o 1,843 žmonės.

Visur, kur tik panaikintas alkoholio pardavinėjimas, visi prasikaltimai mažėja. Ir lengvi ir sunkųs. Masterdon apskrityj, kuriame yra mažytis miestelis ir kuris guli viduryje kaimiečių apgyvento valsčiaus nutverta:

	1909	1910	1911
	Paskutinieji metai prieš alkoholio pardavinėjimo uždraudimo.	Alkoholio pardavinėjimą	uždraudus
Begirtuokliaujant	287	47	26
Užsiimant valkatos amatu	25	2	1
Nešvarias kalbas bekalbant	21	2	5
Bevagiant	44	8	6
Nepadoriai besielgiant	3		
Tyčia svetimą savastį gadinant	5	1	1
Pasipriešinimų policijai	12	—	—

Per pirmąjį 1911 m. pusmetį Augščiausiojo Teismo Rumai teisė viso labo 24 žmones (23 vyrus ir 1 moterį) už sunkius prasikaltimus ir 932 lengvesnius. Visoj šalyj 1911 m. areštuota 859 vyrai ir 53 moterįs už sunkius prasikaltmus, ir 19,501 vyras su 1.461 moterimi už lengvesnius. Kai-kurie prasikaltėliai areštuota ne vieną kartą. Padėkim, prasikaltėlių vieną ir kitą pusmetį buvo lygiai. Tat pirmąjį pusmetį visame krašte butų 456 didesnių prasikaltimų lengvesnis parsikaltimas. Apskričiuose, kur uždrausta pardavinėti alkoholiniai gėralai gyvena 3/19 visos šalies gyventojų. Visuose didesniuose miestuose svaiginantieji gėralai leisti. Taigi ir prasikaltimų ten galima laukti greičiau, negu mažesniuose. O visgi skirtas tarp geriančiųjų ir negeriančiųjų apskričių didelis.

Ir beveik pusėj užsidraudusiųjų svaiginančiųjų gėralų pardavinėjimą apskričių gyvena ne vieni valstiečiai. Invercargill, Ashburton, Masterton, Oamarn, Ohinemuri, South Willington Eden, Grey Lynn ir kituose apskričiuose yra gana daug miestiečių. Jei užsidraudžiusiuose alkoholiaus gėralus apskričiuose butų buvę nusidėjėlių tiek, kiek neužsidraudžiusiuose, tai butų buvę 72 sunkųs ir 1,654 lengvesni prasikaltimai. O buvo jų, kaip augščiau parašyta 24 ir 932. Aišku, koks didelis pelnas visuomenei iš sumažėjusiųjų po alkoholio pardavinėjimo uždraudimo prasikaltėlių.

Uždraudus alkoholį, ekonominis gyvenimo buvis pagėrėjo. Šitą tvirtina įstaigos beturčiams globti. Oamarų įstaigos pirmininkas skelbia sumažėjusį pagelbos jieškančiųjų skaičių. Invercargilli'iečiai suteikia tokias pat žinias. Indėliai į taupomasias kasas dauginasi, o didelė sankrovininkų ir smulkiųjų pirklių didžiuma stygavoja, jog prekyba padidėjusi.

Įsidėmėtinas daiktas, kad nei vienas užsidraudžiusiųjų svaiginančiųjų gėralų pardavinėjimą apskričių ,nebegrįžta prie alkoholio.

Pardavinėti alkoholinius gėralus sekmadienį nevalia. Ir kad atviras pardavinėjimas svaiginančiųjų gėralų veda girtuoklybėn, bus aišku, jei tik palyginsim aršetuotųjų skaičių šiokiomis dienomis su skaičiumi areštuotų sekmadieniais.

1911 m. keturiuose didžiausiuose Naujosios Zelandijos miestuose už girtuokliavimą areštuota 6109 žmonės — po 17 kasdien. O kiekvienam sekmadienyj vidutiniškai teišeina po 2, nes per visų metų sekmadienius, t. y. 52 sekmadieniu, teareštuota 107 žmonės. Jei ir šiokiomis dienomis tik po tiek tebutų buvę areštuojama, jer metus tebutų buvę 884 areštuoti.

Neužginčijamas daiktas, kaip tai tuli tvirtina, kad nežiurint į svaiginančiųjų gėralų uždraudimą, užsidraudžiusiuose apskričiuose buvo girtų. Juk sunku sugauti ir sunku užginti svetimam apskrityj prisipirkusiam svaiginančiųjų gėralų žmogui nešties juos namo ir gerti. Bet tai yra menkutė dalelė to, ką sugeria kitų apskričių gyventojai. 1910 m., jei visi šalies gyventojai butų turėję lygiai sumokėt už savo apskrityj išgertus gėralus, kiekvienam užsudraudusio alkoholį pardavinėti apskričio gyventojui butų išpuolę po 7 rub. ir 60 kap., o kitiems net po 39 rub. ir 20 kap.

1910 metais.

Visoj Naujojoj Zelandijoj išgerta	Užsidraudžiusiuose alkoholį apskričiuose ingabanta	Jei užsidraudžiusiuose apskričiuose butų tiek pat gėrę tai butų ne tiek, kiek gerta parodyta, o
Alaus 9671.030 g.	261.442 g.	1.527.005 g.
Įvairių likerių 7676.20 g.	35.716 g	121.256 g.
Vyno 153.430 g.	3.233 g.	24.225 g.
Viso labo 10.592 080 g.	300.391 g.	1.672 486 g.

Taigi aišku, kad užsidraudžiusiųjų alkoholį gerti apskričių gyventojai suvartoja svaiginančiųjų gėralų keturis sykius mažiau, negu tiek-pat kitų apskričių gyventojų

Viską sumetus kruvon, alkoholio perdavinėjimo uždraudimo pasekmės Naujojoj Zelandijoj tokios: visuomenės doros laipsnis pakilo, prasikaltimai sumažėjo, taupomieji indėliai skalsingesni, prekyba padidėjo ir gyventojų buvis pagerėjo. Ir tai dar, gal, nevisa.

Daug žmonių vėl pamatė laimę. Šeimynos penėtojas, kuris pirmiaus pragerdavo beveik visą uždarbį, skurdo patsai ir nežmoniškai vargino pačią su vaikais, ardė namų ramybę, prašalinus atvirąjį pardavinėjimą — jo baisiausią pagundą, darosi pavyzdingas vyras ir tėvas. Žmonės persitikrina, kad kas vodinga vienam, tai kenksminga ir visiems, gyvybė stojasi brangesnė, šventesnė, artimo meilė ir pasiaukavimas sustiprėja. Žodžiu, pasekmės visai geradėjingos.

Del vienos girtuoklystės panaikinimo, suprantama, nesugys visos musų žmonijos opos. Perdaug norėti, kad vienas rankos pamojimas, vienintėlė reforma, ir jau persimaino visos musų pačių įsigytosios ydos, papročiai. Tai negalima, bet delto neprivalo nuliusti visi tie, kurie kovoja su alkoholiu. Jie privalo atminti, kad nemaža jau padaryta ir kad tik pasigelbėdami atliktuoju darbu tegalime žengti tolyn. Tolimesnės reformos lengviausia padaryti toj visuomenėj, kuri jau pasiliuosavo iš alkoholio nagų.

Vertė **V. Rek.**

T.M.D. REIKALUOSE
APYSKAITA

TMD. ĮEIGŲ IR IŠEIGŲ NUO 1 SAUSIO IKI 1 BALANDŽIO 1913 m.

ĮEIGOS.

Diena	Kp. N.		
		Sausio.	
2	37	Chicago, Ill. per F. A. Jozapaitį	1.20
2	36	Norwood, Mass. per Pr. Kudirką	1.00
3	64	Portage, Pa. per J. Ambrozevičių	.46
3	3	Brooklyn, N. Y. per K. Čiuberkį	2.30
7	Pav.	San Francisco, Cal. J. Dečkus	2.00
8	Pav.	Blufield, W. Va. F. Lapinskas	.75
11	62	Roslyn, Wash. per V. Rekašių	6.60
15	41	Newark, N. J. per M. Ambrozevičių	10.30
15	131	Stamford, Conn. per T. Laukevičių	5.40
16	Pav.	Beckemeyer, Ill. V. Kiestutis	.60
17	Pav.	Minneapolis, Minn. A. Masiokas	1.60
17	142	Chicago, Ill. per M. Šliką	4.60
21	Pav.	N. Rutland, Mass. A. Bulevičius	.65
22	147	Hudson, N. Y. per S. Elksnorį	10.00
22	117	Rockford, Ill. per P. P. Petrėną	10.80
25	Pav.	Toledo, Ohio Jonas Danta	1.20
27	140	Tilžė, Prusuose, per J. Petrikį	18.46
28	22	Chicago, Ill. per Iz. Pupauskį	10.00
29	20	Cleveland, Ohio per J. Plerpą	1.20
31	Pav.	Passaic, N. J. P. Sakatauskas	.60
31	129	Sedar Point, Ill. per K. Šnuolį	8.80
		Vasario.	
1	130	St. Charles, Ill. per S. Kielą	9.00
3	41	Newark, N. J., per V. Ambrozevičių	7.00
3	13	Valparaiso, Ind. per J. Kaupą	12.60
5	143	Poolville, N. Y. per J. Leoną	6.00
10	78	Westville, Ill. per V. Vitkų	6.60
10	28	Chicago, Ill. per Pr. Zaurą	21.40
11	147	Hudson, N. Y. per S. Elksnorį	2.00
12	31	Johnston City, Ill. per K. Puodžiuną	7.80
13	7	Lawrence, Mass. per F. Dvorecką	22.80
17	Pav.	Holyoke, Mass. J. Baranauskas	2.20
17	22	Chicago, Ill. per Iz. Pupauskį	6.80
19	Pav.	Baldwinsville, Mass. J. Šlitskis	.68
19	144	Amsterdam, N. Y. per J. Sagaitį	6.00
19	37	Chicago, Ill. per F. A. Jozapaitį	9.40
21	129	Cedar Point, Ill. per K. Šnuolį	.60
21	140	Tilžė, Prusuose per J. Petrikį	2.37
22	Pav.	Berlin Ont Can. per C. Paulių	1.60
24	91	Seltzer City, Pa. per J. Rumbavičių	3.40
25	Pav.	Cusick, Wash. M. Gelus	1.15
26	58	Grand Rapids, Mich. per M. Daukšį	12.20
		Kovo.	
1	139	Aurora, Ill. per T. Šiurną	10.40
4	21	Lorain, Ohio per J. Putirską	1.80
5	119	Kenosha, Wis. per K. Braževičių	10.80
5	Pav.	St. Bonaventure, N. Y. J. J. Statkus	.60
5	28	Chicago, Ill. per R. Zaurą	24.20
7	61	Dayton, Ohio per P. Dambrauską	4.20
7	Pav.	Portland, Ore. per M. Janukaitį	.60
8	3	Brooklyn, N. Y. per K. Čiuberkį	13.25
8	84	Kingston, Pa. per A. Kadišių	2.60
12	52	Rochester, N. Y. per D. Yokšą	13.80
14	32	Plymouth, Pa. per M. Zalietską	6.80
15	33	So. Chicago, Ill. per M. Garmų	25.60
17	Pav.	St. Boneventure, N. Y. J. B. Kloris	.60
17	22	Chicago, Ill. per Iz. Pupauskį	11.20
18	14	New Haven, Conn. per J. Juozuną	6.60
18	148	Holyoke, Mass. per V. Kelmelį	5.60
24	46	Seattle, Wash. per T. Ulskį	8.80
24	13	Valparaiso, Ind. per A. Linkų	6.55
25	74	Philadelphia, Pa. per C. J. Mekšrą	10.40
25	50	Worcester, Mass. per F. Tumosą	7.00
26	Pav.	Brooklyn, N. Y. Osv. Laučiskis	.60
28	127	East Chicago, Ind. per M. Tijušą	47.70
28	100	De Kalb, Ill. per J. Patumsį	13.20
29	121	Racine, Wis. per B. Putrimą	5.80

Nuo 1 sausio iki 1 balan. 1913 m. jėjo	$478.82
Atėmus 10% į geležinį kapitalą	47.88
Liekasi TMD. bėgantiems reikalams	$430.94
Sausio 1 d. 1913 m. bėgantiems reikalams buvo	567.26
Labu	$998.20
Nuo 1 sausio iki balan. 1913 m. išmokėta	85.47
Liekasi bėgantiems reikalams	$912.73
Geležiniam kapit. saus. 1 1913 m. buvo	852.40
Nuo 1 saus. iki 1 bal. 1913 į gelež. kap. įplaukė	47.88
Už sudėtus pinigus bankoj % 2 saus. 1913 pribuvo	15.11
Balandžio 1 1913 m. labu gelež. kapitale yra	$915.39
Bėgantiems reikalams	912.73
Labu TMD. pinigų turi	$1,828.12

IŠEIGOS.

Kp. No.		
	Sausio.	
18	Harold E. Leopald, Chicago, Ill. už apsaugojimą nuo ugnies TMD. kningų labu ant $2,000 ant trijų metų	36 80
	Kovo.	
6	V. K. Račkauskui, New York, N. Y. už parašymą bibliografijos TMD. kningų	20.00
6	J. J. Paukštis and Co., Brooklyn, N. Y. lėšos pasiuntimo Dr. Garmaus Paskaitų TMD. kningiui	14.00
6	J. Žemantauskui, Waterbury, Conn. už 2 kningas nupirktas TMD. reikalams	5.40
6	V. Daukšiui, Philadelphia, Pa. už krasos ženklelius, ekspresus ir kitas smulkmenas	9.27

Nuo 1 sausio iki 1 balandžio 1913 m. išmokėta TMD. reikalams $85.47

TMD. Iždininkas, **A. J. Povilaika.**

NAUJI NARIAI, PRISIRAŠĘ PRIE TMD.

Kp. No.

3 **Brooklyn, N. Y.** — Deveikis Pr., Lyberis M., Gabrys J., Treigys J., Petrauskiutė U.

5 **Waterbury, Conn.** — Bardzilauskienė V., Rakašiutė J., Bakaitis A., Vitkauskas J., Matusevičius K., Stalioniutė O., Butrimas V., Rimbas J., Budžius P., Bradunas V., Šulčius A., Dobilaitis J., Petrauskas A., Žiuraitis J., Tučkus J., Barkauskas A., Remeika A.

7 **Lawrence, Mass.** — Motiejunas E., Bauba Z., Šlegus Vl., Gulbinas F., Gavutis D., Akstinienė O.

9 **Pittsburgh, Pa.** — Garolis K., Paurazas E., Bitenas J., Šapaitis J., Vildžius A., Bernotas B., Bikinas P., Jurgėlas J.

11 **Baltimore, Md.** — Krikščiunas V., Nagurnovskis V., Lukoševičius V., Montvila V., Degutis A., Paulionis A., Bartuška J., Rašimas A., Mikelaitis J., Sederavičius S., Byla J., Narijauckas J.

13 **Valparaiso, Ind.** — Ambraziunas K., Bagdonas J., Bitautas M., Bagočius D. J., Dabraškis T. J., Augustinavičius K. M., Rukštelis V.

22 **Chicago, Ill.** — Stankauskas A., Petraitis A., Micevičius A., Vaišvilaitė F., Valatka J., Misčiukaitienė A., Lomsargis J., Jurevičius A., Visbaras A., Sarpalius P. V., Virbickas J.

28 **Chicago, Ill.** — Rokas S., Zamaravičius K.

32 **Plymouth, Pa.** — Klimkevičius G., Seilius G.

33 **So. Chicago, Ill.** — Bražaitis A., Cyža S., Petkevičius V., Lapinskas A., Kleiva A., Valis K., Lisauskas J., Bugainiškis F., Puidokas J., Bražaitis K., Ragaišiutė J., Urbonas J., Macas A., Stepanauskas A.

36 **Norwood, Mass.** — Janauskis V.

37 **Chicago, Ill.** — Patronikė E.

41 **Newark, N. J.** — Stravinskas J., Daukšis A., Montvydas J., Kasaitis K., Augustauskas P., Kaškiaučius T., Janonis J., Adams J., Matjošaitis A., Dambrauskas J., Atkučiunas A.

46 **Seattle, Wash.** — Sitka B.

50 **Worcester, Mass.** — Balčiunąs P., Bacevičius S., Bušas K., Bušas A., Maižius A., Pitkauskas J., Kalvaitis A.

52 **Rochester, N. Y.** — Novakas J., Totorius M., Redeckis J., Kuršviečiutė J., Lukauckiutė M., Januška J., Klimas V., Sinkunas J., Polišiunas P., Žemaitis J. J., Valantinaitis J., Vizbaras J., Gasiunas P., Čipas D.

58 **Grand Rapids, Mich.** — Kelistaitis V., Jakimavičius K. Matijošaitis S., Ruseckas M., Kriščiukaitis V.

74 **Philadelphia, Pa.** — Plungė P., Mozuras J.

78 **Westville, Ill.** — Uždavinis J., Bendorius Pr., Janonis P.

84 **Kingston, Pa.** — Grybiutė A., Pauplis A., Bagdonis J., Ašukis A.

87 **Cheltenham, Pa.** — Karkauskas D.

91 **Pottsville, Pa.** — Žilinskas J.

100 **De Kalb, Ill.** — Patumsis J., Klimas F., Raila Pr.

117 **Rockford, Ill.** — Kalinauskas R., Dumsė A.

121 **Racine, Wis.** — Daukšas J.

127 **East Chicago, Ind.** — Šeteika J., Serbinskas I., Astramskas S., Jodėlis A., Radzevičius K., Bratkauskas J., Podziunas J., Kirda A., Bradziunas J., Zaranka F., Kovaliunas J., Andraitis V., Bieliunas J., Seerbavičius Pr., Brazas B., Tunkevičius J., Petrila J.

129 **Cedar Point, Ill.** — Sinkevičius Br.

135 **Cincinnati, Ohio.** — Vinickis J.

139 **Aurora, Ill.** — Bačkis J., Praninskis Pr., Zdanauskis S., Večera G., Lapinskas Ig.

140 **Tilžė, Prusuose** — Saunus D., Stiglorus J., Matšiulis M., Kaušus V., Aušra J., Dugnus H., Hoffmann M., Janušatis E., Kairys, Reisgys V., Saulinskis V., Juška E., Kunkys H.

142 **Chicago, Ill.** — Latonis A., Kavaliauskas A., Piščius J., Kurkauskas A.

144 **Amsterdam, N. Y.** — Aleksandravičius J., Jurkunas D., Kastravickas P., Janulevičius B., Rutėnas F., Bačianskas L.

145 **Tamaqua, Pa.** — Ambrulevičius M., Vaičiulis V., Burauskas A.

147 **Hudson, N. Y.** — Elksnorys S., Kuosaitis M., Bubliauskas A. K., Savinčius J., Matas D., Krajauckas V., Norbutas J., Liubauskas K., Bylotas J., Norbutas K., Miliauskas J., Morginiutė O.

148 **Holyoke, Mass.** — Šimkonis K., Grigas M., Eidukevičius V., Kelminskas J., Razminas A.

149 **Portland Ore.** — Stankus J. A., Atkočiunas P., Bacevičius J., Margaitis A., Margaitis Alb.

Pavieniai: Baranauskas J., Rutkauskas L., Šimonis Ig.

TDM. sekretorius **J. Žemantauskas.**

KOKIŲ NIEKŠŲ ESAMA.

Tulas niekšas, prisidengęs p. J. Puniškos vardu, prisiuntė mums du pajieškojimu: viename buk p. Puniška jieško savo pačios, o antrame, buk p. Puniškienė jieško savo vyro. Tuodu pajieškojimu tilpo „Vienybės Liet.'' 18 num. ant puslapio 10.

Mums labai gaila yra delei tokio atsitikimo, ir šiuomi mes labai atsiprašome pp. Puniškų, kurie delei tų pajieškojimų turi nukęsti daug nesmagumų, kuriuos tas niekšas **tyčiomis** sukėlė, kaipo ir mus įtraukė į nesmagumą, panaudodamas musų laikraštį savo purvinam tikslui.

„Vien. Liet.'' Administracija.

Dvi priešingos kumutės.

— Labas rytas kumute!

— Labas, labas...

— Kur taip skubinies?

— Einu daržan kopustų kaupt.

— Kumute ,ar šiemet geri kopustai?

— Oi, kad labai dailųs...

— Tai, kumut, tau labai gerai.

— Kas čia do gerumas — aną dieną įšoko ožys daržan ir nuėdė visus kopustus...

— Oi, tu bėda, tai iškada, tai negerai...

—Kas čia do negerumas — papjoviau ožį, mėsą išviriau ir valgome...

— A, tai tau gerai, ar ir alučio turėjai?

— Taip, turėjau alučio, bet gerumas nekoks. Ožio taukus spirgindama uždegiau grintelę.

— Oi, Jezus, Marija! —tai grintelė sudegė... tai tau negerai.

— Kas čia do negerumas — subudavojau naują. —

— Tai, kumut, naujoje grintelėje begyvęsi — linksma, smagu ir gerai tau bus.

— Kas čia do gerumas — keliant balkius augštyn, vienas jųjų pasprudo ir užmušė mano žmogelį.

— Ai, tau ir vėl nelaimė, — negerumas.

— Tai kas čia do negerumas — ugi apsivedžiau su jaunu ir labai gražiu vaikinu...

— Tai, kumut, naujoje grintelėje su jaunu vaikinu, tai kad tau gerai, tai smagu...

— Gana, gana, kumut! kas čia do gerumas — kas čia do smagumas... manęs senos nekenčia, kailį lupą, mano vaikus mušą, — bemušdamas net akis vaikams iškapojo, sudėjau stiklines, tai tos styro lyg to ožio ragai.

Visiems, kurie yra pasiryžę gyventi Suvienytose Valstijose, reikia pastoti piliečiais.

Suvienytos Valstijos yra lietuvių antroji tėvynė, kur kas metai atkeliauja apie 15,000 žmonių, iš kurių dauguma yra pasiryžę ant visados gyventi Suvienytose Valstijose, ir tokių tai visų priedermė yra pastoti piliečiais, įgyti šalies teises, rupinties šalies gerove, kaipo ir turėti šalies užstojimą — protekciją, nes iškeliavus iš Lietuvos, tankiausia be valdiško leidimo, išeivis nustoja savo teisių, ir jeigu neįgiją teisių — pilietystės šalies, kurioje gyvena, tokis žmogus lieka be užstojimo — apginimo — protekcijos ir skaitomas esti keleiviu-vandrauninku, be tėvynės.

Visiems lietuviams pilietystė arba ukėsystė yra butinai reikalinga, ir kiekvieno priedermė yra pasistengti tapti piliečiu. Bet kad tapti piliečiu — tai reikia skaityti, rašyti ir angliškai kalbėti mokėti. Tai išmokti galima laike 5—7 metų, jeigu kiekvienas nemokslis pašvęs tokiam pasimokinimui bent po valandą arba dvi valandi savaitėje, ir po 5—7 metų mokinimosi galės susikalbėti angliškai gana gerai. Nemoksliams arba mažai mokantiems skaityti ir rašyti, yra rodijami šie vadovėliai: „Vaikų Draugas'' — knyngelė su 110 paveikslėlių (kaina 15 ct.) „Naujas Budas'' — kaip išmokti rašyti (kaina 10 ct.) ir „Gramatika Angliškos Kalbos'' (kaina $1.)

Pilietystė yra reikalinga kiekvienam iš daugelio atžvilgių. Suv. Valstijų Federališkoji Valdžia prie visokių savo darbų tepriima vien piliečius arba bent turinčius pirmasias popieras. Pavienių Valstijų valdžios irgi panašiai elgiasi. Tuli pabrikantai darbininkus tepriima vien piliečius arba su pirmosioms popieroms. Tulos unijos į narius tepriima vien piliečius arba ir turinčius bent pirmasias popieras. Ne pilietis negali gauti valdžios darbo, negali gauti darba geresniuose pabrikuose, negali tapti unijos nariu ir delto negali gauti unijonisto algos, negali gauti laike ligos arba streiko pašalpos, negali nė smuklės—saliuno laikyti, ir laike rinkimo visokių valdininkų ne pilietis negali balsuoti, negali pagelbėti išrinkti gerus valdininkus, negali dalyvauti įvesdinime geresnio draugijos surėdymo, nė geros tvarkos užlaikymo, negali gelbėti atmainyme ar panaikinime netinkamų gyvenime įstatymų, kaipo ir įvesdinime naujų, gerų įstatymų. Ne pilietis negali buti jokiu valdininku, o Arizonos ir Kalifornijos valstijose neturintieji pirmųjų popierų negali įgyti nejudinamą turtą, tai yra negal pirkti žemę, namus ir tt.

Pilietystė yra reikalinga kiekvienam save gerbiančiam — guoždžiančiam žmogui.

Kaip pastoti piliečiu, gauti antras — pilnas popieras, yra rodos tam tikras vadovėlis „Kaip pasilikti Amerikos Piliečiu'' arba „How to become an American Citizen'' (Kaina 25 ct.) Taipgi yra vadovėlis ir delei pirmųjų popierų „Ukėsystės Popieros'' (Kaina 25 ct.), kurių delei lietuviai ypatingai rupinas, stengiasi išsiimti, nes tas nėra sunku, **tiktai reikia žinoti — pasakyti laivo vardą** ant kurio atkeliauta į Suvienytas Valstijas, kas tuliems, nežinantiems laivo vardo užkerta kelią — negali gauti pirmųjų popierų. Priegtam visi turi mokėti rašyti.

Kiekvienas ateivis į Suvienytas Valstijas yra užrašomas, nepaisant, ar toks ateivis atplaukė laivu, ar atkeliavo geležinkeliu, ar pėsčias atėjo (iš Kanados). Visi norintiejie gauti pirmasias popieras turi pasakyti **teisingai** atkeliavimo laiką — **mėnesį, dieną ir metus ir kokiu keliu atvyko,** idant naturalizacijos valdininkai galėtų lengvai surasti tuos atkeliavimo užrašus ir patikrinti aplikantų pasakymą. Daugelis, vienok, aplikantų yra užmiršę atkeliavimo laiką, o paprastai laivų vardų, niekad negirdėtų įvairiai svetimose kalbose vadinamų, visai neįsitėmija, nes keliaujant nemano — nemislija, jog tas bus jam kada reikalingas, neužsirašo laivo vardo, nė nepasilieka laivo popierų — laivakortės; bet vėliaus, kada pradeda manyti apie pilietystę, kaip viršui minėta, tai nežino nė kaip save bausti už padarytą klaidą — nežiniomis, neužsirašymą laiko atkeliavimo ir laivo vardo.

Pagal ateivystės įstatymus, visų ateivystės stacijų — kaslegarnių viršininkai — commissioners suteikia visiems atkeliavimo paliudijimus — certificate of arrival, — bet pirm išdavimo tokio paliudijimo, kiekvienas prašytojas — aplikantas turi savo prašyme paduoti savo **vardą ir pavardę lygiai,** kaip buvo užsirašęs atkeliavimo laike — ant laivakortės, — laiką atkeliavimo ir kokiu keliu — linija, ir laivo vardą, idant, suradus užrašuose tą patį vardą ir kitus faktus sutinkančius su prašymu, ir tiktai tada išduoda „certificate of arrival'', o ne kitaip.

Bet čionai atsiranda skerspainės, kurių viršininkai negali apgalėti jokiu budu. Pirm visko reikia imti į domą — atidžią, jog kas metai į Suv. Valstijas atkeliauja apie 1,000,000 ateivių, taigi milijonas vardų, o vieną tarp jų surasti, tai reikia žinoti mėnesį, dieną metus ir liniją — laivo vardą, be ko prašytojo vardo negalima surasti tarpe to milijono vardų. Priegtam lietuviai savo vardus ir pravardes tampo į lenkų, rusų, vokiečių ir anglų kalbas, o prašyme pasirašo grynai lietuviškai, o ne taip, kaip buvo užsirašę atkeliavimo laiku.

Štai pavyzdžiai:

Jonas Glaveckas prašo atkeliavimo paliudijimo, bet pagal kitus faktus tokio vardo nėra užrašuose, nes jis užsirašė ruskai, kaipo Iwan Glawickij, arba lenkiškai, kaipo Jan Glawicki ir tokiu budu musų **Jonas Glaveckas** negal gauti paliudijimo, nes tokio vardo nėra užrašuose.

Arba: **Jurgis Vėgėlė** atkeliaudamas užsirašė ruskai, kaipo Jurij Wegello ir **Jurgis Vėgėlė** nerandamas užrašuose ir negal gauti paliudijimo.

Toliaus kitų prašymai negalimi išpildyti delei stokos faktų apie atkeliavimą, kurie įvairuoja šiaip:

Meldžiu man pasakyti, kada aš atkeliavau į Suvienytas Valstijas, nes aš nieko neatmenu, arba:

Aš išėjau iš namų, kaip Kupiškyj ėmė jaunus vyrus vaiskan, apie 11 metų tam atgal, arba:

Aš atkeliavau pavasaryje iš Bremen; plaukiau 9 dienas, laivo kaminas buvo juodas, arba:

Išplaukiau iš Hamburgo, šipas buvo su dviem kaminais, arba:

Aš atvažiavau į Ameriką rudenyje, 1895 ar 1896 ar 1897 metuose, neatmenu katruose, arba:

Buvau jau Chicagoje liepos 25, 1911 m. vakare, ant 9-tos valandos, arba:

Jeigu nerasite mano vardo Kaslegarnėje, tai jieškokite kitose Kaslegarnėse.

Pagal tokius faktus niekas negali surasti laivo vardo, ir todel visados reikia paduoti laiškuose šiuos faktus:

Vardas ir pravardė — pilnai, kaip buvo paduota ant šifkartės?

Laivo vardas? —

Kokioje kliasoje keliauta — antroje ar trečioje?

Kokiame mieste sėdote ant laivo:

Antverpen'e?
Bremen'e?
Glasgow'e?
Hamburg'e?
Liepojuje?
Liverpool'yje?
Southampton'e?

Kurioje dienoje mėnesio ir metuose atkeliavote į Suvienytas Valstijas ir į kurią prieplauką — kaslegarnę:

New York'o?
Boston'o?
Baltimorė's?
Philadelphijos?

Iš kokios šalies — viešpatystės paeinate?

Kiek metų turite dabar?

Paduokite vardus ir pravardes 2 ar 3 žmonių, kurie su jumis sykiu atkeliavo ant to paties laivo?

Ir tikslą, kam tokio liudijimo reikalaujate? (Žinoma, gavimui pirmųjų ir antrųjų pilietystės popierų.)

Angliškai tie faktai šiaip reikalaujami.

Name given at time of sailing from foreign country,
Name of vessel on which voyage was made,
Cabin or steerage,
Port from which vessel sailed,
Date of arrival in the United States,
Native country,
Present age,
Name of persons who arrived on same vessel,
Purpose for which certificate is desired,

Daugelis sėda ant laivo Liepojuje — Libava, Hamburge ir Bremene, ir plaukia Anglijon: į London'ą, Hull ar Glasgow'ą, o paskui geležinkeliu iš Hull ir London'o į Liverpool'į arba Southampton'ą, ir iš tų miestų sėda ant didžiųjų laivų ir plaukia į Suv. Valstijas ir tokiame atvėjyje reikia paduoti ne Liepojaus, Bremen'o ar Hamburg'o miestus, bet jau Liverpool'į (Cunard Line arba White Star Line), Southampton'ą (American Line) arba Glasgow (Anchor Line.)

Aš apsiimu visiems „Vienybės Lietuv.'' skaitytojams pagelbėti surasti laivo vardą. Rašydami, paduokite faktus apie atkeliavimą kaip viršui reikalauta, ir pridėkite už 2 centu štempą atsakymui.

P. Mikolainis,
120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

F. Molnar.

DRAUAS IŠGELBĖJO.

I.

Musų gimnazijos kiekvienoje kalėsje be paprastųjų mokslų buvo dar ir kuo kitu užsiimama, kas ytin visiems patikdavo. Mokiniai buvo įpratę rinkti ir skirstyti į kolekcijas įvairius daiktus. Pirmosios klasės mokiniai rinko naujas plunksnas, baltą popierą ir įvairius kitus daiktelius. Antroje klasėje svariausią vietą užimdavo pačtinių markių rinkimas. Ypatingai mėgdavo markes imti nuo tų laiškų, kurie ateidavo iš užsienio Tos markės buvo kitokios spalvos ir su kitokiais piešiniais arba paveikslais, negu musų markės. Tulos jų buvo net daug didesnės, negu musų. Ketvirtoje klasėje, kur mokiniai buvo didesni ir jau mokinosi gamtos mokslų, visi įdomavosi mineralais ir rinko juos į kolekcijas; penktoje klasėje rinko įvairius augmenis, o šeštoje vabzdžius ir peteliškes. Septintoje ir aštuntoje buvo jau tokių gudruolių, kurie sakydavo, jog visų-geriauria rinkti pinigus, idant likti turtingais. Savo laiku ir aš gyvai dalyvavau minėtų daiktų rinkime bei su pasididžiavimu, galiu pasakyti, žurėjau į savo 1911 metų herbarijų (sudžiovintų augmenų rinkinį), kuris užėmė pirmutinę vietą penktoje klasėje. Žinoma, daug ko jame dar truko, bet viskas, kas buvo surinkta, visa tai buvo tinkamai, kaipo žinovo, apdirbta ir pridrutinta prie herbarijo lapų. Be perdėjimo galiu pasakyti, kad beto, aš buvau visoje klasėjo vienintėliu, kuris žinojo, kaip reikia grybus slėgti. Ar tai buvo augmenėlis, arba smulkutis laibutis stiebelis su mažais lapeliais bei žiedais, aš visa tai gabiai sutvarkiau ir apdirbau taip, kad tatai nė nesusigadinus patalpinta tarp dviejų lapų. Aš apsidirbdavau ne tik su savo herbariju, bet dar pagelbėdavau ir kitiems jų kolekcijas sutvarkyti, kuriems tasai darbas nelabai sekėsi. Reikia prisipažint, jog aš kartais nužengiau taip toli, kad ėmiau gamtos darbą pataisyti. Jei kokio augalo giliai išraižyto lapo dantukas man išrodė mažesnis negu kiti, tai aš tokį dantuką prašalindavau, o jo vieton pridėdavau kitą, didesnį. Tokiuo budu visi dantukai buvo lygus. Aš tuo labai didžiavausi, jog įstengiau sutverti dailias formas, bet botaniko akimis žiurint, mano darbas buvo nedaleistinas bei vaikiškas darbas, nesa aš mėginau klastuoti gamtos darbą. Tokie sukalstuoti herbarijai gamtos mokslų mokiniui netinkami ir nederanti.

Tuo metu, kai atsitiko šitas atsitikimas, apie kurį aš pasakosiu, mes, penktosios klasės mokiniai, gomtos mokslų valandomis mokytojo nurodymų paakinti, atsidavėme augalų rinkimui su visa širdžia ir siela. Kuomet budavome girioje arba pievoje, leisdavome pro šalį pačius gražiausius ir retai tematomus vabzdžius ir peteliškes nekreipdami į tai mažiausios atidos. Mums tatai visai neapėjo — tai buvo šešiaklasių dalykas. Mes rinkome tiktai augmenis.

Vieną dieną gamtos mokslų mokytojas ateidamas klasėn, atsinešė kokį-tai nematytą ypatingą daiktą. Tas daiktas išrodė lyg šaukštas arba šupėle, kai lopeta arba grėblis. Kotas buvo medinis, o jo gale sukumpus lopeta-grėblis. Mokytojas pasidėjo jį priešais save ant katedros ir tęsė savo paskaitą apie paparčius iš tos vietos, kur pereitą kartą sustojo. Jis plačiai ir smulkmeniškai išaiškino, kaip auga ir vystosi šitie pilni syvų augalai ir nupiešė jų laikotarpį žiloje senobėje, kuomet paparčiai augę dideli, lyg milžinai medžiai. Paparčių girių sešėlyje besimaitinę dabar jau išmirusieji mamutai, ichtozaurai ir kiti senobės gyviai, Jis rodė prieshistorinio laikotarpio gamtos vaizdą, ant kurio buvo nupaišyti amžinųjų girių paparčiai. Tai buvo puikus paveikslas šviesioms varsomis paišytas ir mokytojo pasakojimas, rodos, buvo gana interesingas, tečiau šį kartą mokinius tuo užinteresuoti jam nepasisekė. Visos klasės akįs kas valandėlę kreipėsi į mokytojo atneštąjį ypatingą daiktą. Užpakaliniuose suoluose mokiniai pradėjo patylomis apie tai kalbėti, o mus, priešakyje sėdinčius, tasai daiktas labiau interesavo, negu stebėtinasis pasakojimas apie senobinius dalykus, apie žilįją praeitį.

Kai tik mokinimosi valanda pasibaigė, mokytojas pasiėmė savotiškąjį daiktą ir tarė: „Matote, tai yra augmenų kasimui lopeta. Aš atsinešiau ją, idant jums parodyti. Mums, botanikams, ji tinka išėmimui iš žemės augmenų su visomis šaknimis, nes šaknįs gamtos moksle yra taip pat svarios augmens dalįs, kai lapai arba žiedai. Tikras augmenų rinkėjas niekuomet neina darban be šitokios lopetos''.

Aleksandras Jaroka, gabus vaikisčias su akiniais, kuris sėdėjo pirmame suole ir buvo geriausias mokinis visoje klasėje, pakėlė į viršų du pirštu.

— Na, tai ką nori pasakyti? — klausė mokytojas.

Jaroka atsistojo.

— Meldžiu, kur galima gauti tokią lopetą? — klausė jisai aiškiu ir giedriu balsu.

— Geležinių daiktų krautuvėje, — atsakė mokytojas ir ėjo iš klasės nešdamasis su savim lopetą. Keturiosdešimties šešių mokinių akįs palydėjo savotiškąjį įnagį ligi pat durų.

II.

Musų klasėje pirmutinis tokią lopetą įsigijo Aleksandras Jaroka. Iš jo mes sužinojome, jog už tokią lopetą reikia užmokėti keturiasdešimts kreicerų (apie 16 centų) ir kad tik kelios krautuvės jas laiko. Tuojau prie pirmos progos, surengus sekančią ekskursiją, Jaroka pasiėmė su savim savo lopetą. Man gi buvo labai neramu, kad aš negaliu tinkamai rinkti augmenis. Toks rinkėjas, kuris neturi augmenų kasimui lopetos, maža tereiškia. Bet Jarokai ne kaž-kaip sekėsi — augmenų šaknis dažnai ar visai nukirsdavo ar sukapodavo. Ir kuomet jis man padavė savo lopetą pamėginti, aš patyriau, jog su ja gana patinkamai ir pasekmingai galima rinkti augmenis. Jos vartojimas buvo toksai parankus ir taip puikiai perpjaudavo žemę. Jei tik butų buvę galima, tai aš su mielu noru buč pabėgęs su visa **lopeta.**

Nuo to laiko aš nuolatos tėvo prašiau, idant jis duotų man keturesdešimts kreicerių, už kuriuos galėč nusipirkti augmenų kasimui lopetą. Aštuntą dieną tėvas užtat labai užpyko. Galų-gale jis išsiėmė iš kišenės keturis pinigėlius numetė juos ant stalo bei trumpai tarė:

— Tad nuo šio laiko tu manęs nebevarginsi savo maldavimais!

Suprantama, kad aš jo nebevarginau. Aš tuč tuojaus pasigriebiau savo kepurę ir išbėgau miestan. Tečiau kaž-kas įsiskverbė į galvą. Aš gana ilgai klaidžijou po gatvę ir galvojau, kas už tuos pinigus geriausia nusipirkti. Už tuos pinigus but galima nusiprkt keletą knigų, dažų, paišelių — ir dar daug ko kita! To jokis žmogus negali pasakyti, ką galima nupirkti už keturesdešimts kreicerių.

Kalno gatvėje, tarp tulų murinių vartų, stovėje nuskuręs ir nusitepęs nedidelio ugio vyras, kuris siulė publikai saldainius, fygas, datulas ir turkų medų. Čia aš ant valandėlės sustojau bei apskaitliavau, jog paprasta čienia pirkdamas aš už savo pinigus galėč gauti aštuonesdešimts fygų, dvi už kreicerį. Truputį pamąstęs aš priėjau ir nusipirkau dvi fygas, už kurias užmokėjau du kreiceriu. Aš maniau, kad tuos du kreiceriu aš galėsiu nusiderėti, bet jeigu pardavėjas nenusileistų, tad aš rytoj nevalgysiu nė vieno pyragaičio ir sučėdysiu du reikalingu kreiceriu. Man liko tik pastarasis planas, nes patyriau, kad geležinių daiktų krautvėje, perkant tokią lopetą, negalima nuderėti nė vieno kreicerio.

Sekantį rytą aš savo pasiryžimą išpildžiau ir tokiuo budu vėl turėjau visus keturesdešimts kreicerių. Bet apie dešimtą valandą pradėjo norėteis valgyti. Visi kiti vaikiščiai nubėgo į žemyn į sklepą, kur mokyklos sargo pati pardavinėjo pyragaičius ir kitokius užkandžius, bet aš, pas kurį dabar buvo daugiau pinigų, negu pas kurį kitą, turėjau badauti. Aš nedrįsau praleisti nė vieno kreicerio. Tečiau aš nuėjau apačion, bet tik taip sau, tik pasižiurėti.

(Užbaiga seka.)

MUMS REIKIA ANTRO LINKOLNO.

Daugumui iš musų lietuvių nėra žinoma, delko Abraomą Linkolną amerikonai gerbia geriau, negu kitus buvusius prezidentus. Todel nebus bereikalinga, jeigu paminėsiu keletą žodžių apie tą garsų vyrą. Kiekvieno meto vasario 12 d. Suvienytose Valstijose yra švenčiama ši diena delei paminėjimo Abr. Linkolno gimimo dienos. A. L. gimimo dieną už tai pamini, kad jis išliuosavo juoduosius (negrus) vergus nuog tuomlaikinės nelaisvės. Bet kur mes rasim žmogų, kuris išliuosuotų šių dienų verrgus, ne juodus žmones, pilnai suaugusius, bet baltus mažus vaikelius, silpnus nuskriaustus nuog gyvybės pradžios — net pirm, negu pas juos ta gyvybė tikrai prasidėjo? Kuris žmogus, kuri partija su milijonais jos pasekėjų padarys tą, ką padarė A. Linkolnas del juodų vergų?

Abraomas Linkolnas gimė šimtas ir keturi metai atgal, 12 d. vasario, 1809 metais. Jis mirė pašautas per fanatiką balandžio 15 dieną 1865 metuose, kada jis turėjo penkiasdešimtis šešius metus amžiaus. Ir laike to trumpo savo gyvenimo laiko jis tarnavo šiai šaliai tiek, ko nėvienas kitas nėra padaręs, išskiriant G. Wasningtoną. Jis buvo mylėtoju vienybės ir davė šiai šaliai gana didelį pavyzdį žmoniškumo ant visados, o kas labiausia svarbu — tai sausio 1 dieną 1863 metuose, apie du metu prieš užmušimą jis parašė apskelbimą-įstatą, kad jis išliuosuoja juodus vergus Suvienytose Valstijose. Kaip historija

praneša, tai jis tą svarbų apskelbimą parašė su plienine plunksna, mediniu koteliu, — paprastai ką vaikai nusiperka už peną del mokyklos, tik galas šio kotelio buvo ženklus nuo nukandžiojimo.

Tas darbas buvo apvainikavimu visų kitų jo prakilnių darbų. Per mėnesius jis mąstė apie šį taip svarbų dalyką, kuris jam sąžinę griaužte graužė, vienok jis niekados neatsinešė piktai, — jo spėka suvaldyme savęs buvo taip didelė, kaip ir gerumas. Jis visur ir visada taip sakydavo: „Sulig gamtos įstatymų esu prieš vergiją, ir jeigu juodųjų (vergų) vergija nėra neteisinga, tai nieks nėra neteisingu; aš neatsimenu, kada aš taip nemaniau. Man yra didžiu džiaugsmu tai, kad aš esu prezidentu ir galiu tam savo užmanymui ir prijautimui veikti...'' Konservativai tame laike buvo gana priešingi tokiam jo pasiryžimui paliuosuoti juodus vergus. Reikia žinoti, kad Linkolnas taipgi buvo konservativas, vienok jis, savo užduotį pildydamas, varė savo pradėtą darbą, ir greitu laiku atėjo pranešimas, kad jis paliuosuos visus vergus laikomus Suvienytose Valstijose. Sausio 1 dieną 1863 metų buvo išleistas tas svarbus įstatas. Jis sušaukė savo visus šalininkus, kad išgirsti, ką jie mano apie tai, bet jis stačiai jiems pasakė, kad, nors ir nori išgirsti jų nuomones, vienok jis elgsis, kaip yra pradėjęs ir už ką yra atsakomybė. Nors jo priešai gana smarkiai jį kritikuodavo, kad tik greičiau jį nubaigti, tečiau jo neišpasakytai geras prigimimas nei kiek jį neužpykindavo. Jis galėdavo nusileisti kiekvienam, jeigu tik buvo reikalas. Kartą jo sekretorius, Seward sako jam juokdamos: „Pone Prezidente, aš girdėjau, kad jųs padarėte kelią juodai moterei aną dieną ant purvinos gatvės''. „Aš neatsimenu'', atsakė Linkolnas lėtai; bet aš manau, kad taip, nes aš pastačiau ant visados teise, kad jeigu žmonės nepasitraukia man, tai aš pasitraukiu del jų; jeigu aš nepasitraukčiau, tai butų susidurimas''. Jis pasitraukdavo bereikalingiems susirėmimams, bet jis nebijojo susirėmimo, kad buvo reikalinga — kada kaip jis manė, atėjo jau laikas. Ir tais metais, kada jis tą didelį atliko darbą, jam buvo daroma gan daug visokių užmetimų. Atėjo paliuosavimo diena, ir jau nėvienas šios šalies gyventojas negalėjo valdyti kuną ir jo triusą nuog gimimo iki mirčiai.

Ir nuog to laiko Linkolno gimimo diena paminėta ne tik Suvienytose Valstijose, bet visas pasaulis, nes tas garsus vyras tarnavo teisingai abelnai visai žmonijai.

Bet mes taipgi turėtume toje dienoje neužmiršti, kad apart to taip didelio per Linkolną atlikto darbo pasilieka padaryti daug didesnius. Toje dienoje, kada Linkolnas išliuosavo juodus vergus, jis nė manyti nemanė, kad kadanors ateis vergija del baltų vaikelių; jis nemanė to, kad ateis laikas, kad panašiai juodiesiems stos vergais baltųjų vaikai. Linkolnas visai sau neperstatė, kad šalis, kurioje jis išliuosavo juodus vergus, kada-nors daleis pavergti baltus vaikelius. Jis sakė, kad jeigu juodveidžių pavergimas nėra neteisingu, tai niekas nėra neteisingu. Bet ką jis butų pasakęs apie pavergimą nekaltų, mažų vaikelių? Ką jis butų pasakęs apie industrijos sistemą, kada vardan laisvės, be jokio susimylėjimo, nužudo vaikelius įvairiose dirbtuvėse, angliakasyklose ir visur kitur taip greit, kaip bėdinos motinos gali atnešti juos pasauliui? Ši musų civilizacija yra taipgi panaši praėjusių laikų civilizacijai ir darbas, kurį atliko Linkolnas yra tik pradžia — didesnė jo dalis pasilieka nepadaryta. Bet kas parašys aną atsišaukimą — įstatą, kad liktų kriminališku prasikaltimu delei pelno valdyti kuną, sveikatą ir ateitį mažų vaikelių? Kuris žmogus, kuri partija iškeldama eikštėn neteisingumą tokio pelno paliuosuos tuos jaunamečius vergus. Ir kaip kalbi apie šią neteisingą vaikų vergiją, apie jų išsiliuosavimą, tai girdi dabar tą patį, ką girdėjo Linkolnas anuose laikuose, kada rengėsi paliuosuoti juodveidžius. Jam buvo sakoma, kad paliuosavimas juodveidžių kenks visokiam bizniui ir sumažįs pelną... Jeigu ir šiandie kalbama apie mažų vaikų paliuosavimą nuog šios industrijos vergijos, tai taipgi sakoma, kad visokis darbas negalės eiti pilnai, tame visokios dirbtuvės turės nukentėti, ir užtai visokių išdirbinių prekės turės pakilti. Žmogus, kuris ims šį darbą į savo rankas, girdės visokių užmetinėjimų ir sutiks daug pasipriešinimų.

Didis buvo tas vaikelis, ką gimė toje mažoje grintelėje šimtas ir keturi metai atgal, varge praleido jis kudikystės dienas; daug spėkų ir energijos pridėjo, koliai šiek-tiek prasimokino, — jam reikėjo tankiai eiti myles kelio per girias, kad pasiskolinti kningą... Taip jis augo ir tvirtėjo ir dvasia ir kunu; užaugęs gelbėjo savo šalį, o ant galo ir mirė už tą savo numylėtą šalį.

Taip lygiai didis bus ir tas žmogus — turėkime viltį, kad jau jis yra gimęs, — kuris paliuosuos nuo šių dienų vergijos šim tus tukstančių mažų vaikų tos milžiniškos darbininkų armijos, kuri yra priversta dirbt už mažiau, negu galima pragyventi; tokiu budu ji yra priversta kankinti savo augančius vaigus. Bet galima tvirtai tikėtis, kad ateis ir tam galas, kaip atėjo galas juodųjų vergijai.

J. Weiss.

NAUJI RAŠTAI.

Amžina Ugnis. Dramatiška trilogija. Vidunas. 326 pusl. Šitą veikalą išleido „Ruta''. Jį spaudė Otto v. Mauderodė Tilžėje 1912—13 mete. Kaina $2.00.

Tukstantis ir viena naktis. 1001. Arabų pasakos. Sulig Paryžiaus išleidimo vertė T. Ž.. Kninga 1 ir 2. Dov priedas prie „Rygos Naujienų''. L. Jakavičiaus spaustuvė. Ryga 1913 m.

Valstybė ir valdžia. Paskaita iš kulturos istorijos. Pagal Rubakino parašė ir tinkamų kningų sąrašą pridėjo A. R. Tilžėje 1913. „Birutės'' leidinys. Kaina 15 kap.

Apie sveikatą. Pasikalbėjimas Motinos su Vaiku. Parašė Amerikos Lietuvių Daktarų Rašto Komitetas. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje. Leidinys N20. 1913. Išleista SLA. lėšomis ir „Tėvynės'' spauda.

Supplement to „Šviesa'', B. Richmond Hobson'o kalba, laikyta senatorių susirinkime, agrikulturos departamente. (Apie Alkoholį),

Draugija'' N74. Turinys: P-as: Darželis. (Eiles). Putinas: Pati žmogžudė (Balada). A. Maliauskis: Demokratija ir Kunigija.— Vaikų auklėjimas. J. L.: Paaiškinimas del p. Rankos atsakymo. Br. Bumšas: „Be Bažnyčios nėra išganymo''. A. Maliauskis: Valstiečių Sąjunga Belgijoj. Druskius: Kalbos dalykai. A. Jakštas: Lenkų ir rusų spauda apie Lietuvą. A. Kuronietis: Delei 300 metų Romanovų giminės viešpatavimo sukaktuvių. Bibliografija ir kritika. Lietuvių spaudos turinys. — Lituanica. Atsiųsti redakcijon leidiniai. Naujos kningos svetimose kalbose.

„Draugija'' N75. Turinys: Liudas Gira: Ant praeities kapo (Eilės). M. Vaitkus (Eilės). Juozas Purickis: Protestantizmo Lietuvoje žlugimo priežastis. A. Maliauskis: Valstičių Sąjunga Belgijoj. — Vaikų auklėjimas (tąsa). Jonas: Pasaulio procesai (tšsa). A. Jakštas: Šis—tas apie katalikiškojo veikimo principus. Žvingietis ir Druskius: Kalbos dalykai. Bibliografija ir kritika. Lietuvių spaudos turinys. Pataisytinos klaidos. Naujos Kningos svetimose kalbose.

Ateitis N3 (Kovas). Turinys: Putinas: Tikiu (Eilės). Putinas: Vakaro daina. M. Kuprevičius: Kas dirbtina vakacijų metu? Putinas: (Eilės). St. Leonas Bystras: Countardo Ferrini. A. Balandis: Kelias. Putinas: Pageltę lapai. Putinas: Nuliudusi jurė (Eilės). Putinas: (Eilės. J. Tomas: Sudiev (Eilės). Tiesomylis: Tiesa — kame ji? Mėlynasis Šilas: Pirmas musų vakaras. Kaukys: Meilės, tikybos, vilties, aidas (Eilės). J. Karklius: Atmink (Eilės). Gurgždis: Kauno pedagogijos kursai. Stud. V. Tiškus: A. A. Zigmas Gėlė. Vytautas: Daugiau proto! Paklausimai ir atsakymai. Mėlynasis Šilas: laikraščių apžvalga. Bibliografija ir Kritika. Iš moksleivių gyvenimo. Redakcijos atsakai. Aukos. Išrišimas uždavinio. Logaritmas: Uždavinys. Spaudos klaidos. Priedas: — Musų tautinės tverybos „žiedai''.

„Aušrinė'' N23. Turinys: Zigmo Gėlės — Dainelė. V. A. Gaila. J. Savicko — Nakties Žvaigždės. Zigmo Gėlės. — Nepažįstamai. Zigmo Gėlės. Vargovaikio — Šienapjutis. Šetekšnio Ant. — Ant. Kalnelio. Simo Sturos. — — Liet. kalbos reik. Pr. Mš — „Tieskime tiltus į Liuadį''. M. Aš. — Liuosoji Vokietijos studentija. Žvaigždutė ir Gėlelė. — Lietuvaitės moksl. padėjimas. Vabalėlio. —Laikraštija ir gyvenimas. J. Vanago. — Musų dvasios ganytojų darbeliai. Įvairus balsai. — Žinios-žinutės. „Aušrinei'' atsiųsta. — Atsaka. Informacijos. Aukos. Pataisymai.

„Bendrija'' — N1—3 (1913). Turinys: Morkus. — Vartotojų draugijos ir pragyvenimo brangumas. M. Ke—is. — Musų Vartotojų draugijos ir jų organizacija. Jurgis V.—lis Pavyzdingieji danų ukiai. Taryba. — Vartotojų Domai. Žinios.

„Laisvoji Mintis'' N37. Turinys: Sm. Thurston Brown. — Ar žmogui religijos reikia? B. Kaunis. — Tylos Gelmėse. B. Kaunis. — Sonetas. B. Kaunis. — (Eilės). V. K. Račkauskas. Literaturos Evoliucija. Sn. — Inteligentas (Bandymas). B. Kaunis.— Sonetas. R. G. Ingersoll. — Religija. Caro Nikalojaus I Gadynė. L'Asino. — Klebono bezdžionė. Dennis Hird, M. D. — Evoliucijos Mokslas Paveiksluose. B. Kaunis. — Vakaro etiudai. L. W. Sheldon, — „Malda Viešpaties''. Mikas Petrauskas.— Iš muzikos istorijos. Šis bei Tas iš Chronikos. Karolis Vairas. — Sudie (Elegija). Jaunimo Sapnai.

„Jaunimas''. Balandžio n-ris.
„Pasiuntinis'' NN 3, 4.
„Pavasaris'' N14.
„Tarka''. N.15.
„Šviesa''. — N5.
„Lietuvių Žurnalas''. N4.

New Yorko žinios.

¶ **Didvyriškas** darbas. Jeffersono teatras ant 14-tos gatvės buvo ankštai pripildytas žmonėmis. Laike rodymo paveikslų ugnagesis William Scofield išgirdo nepaprastą einantį nuo orkestro užimą; jis tuoj metėsi ton vieton ir greit ten pamatė su degančiu knatu bombą. Ugnis greit naikino knatą; negalima buvo laukti nė minutės. Scofield gi neturėjo su savim nei peilio, nei žirklių. Vienok jis surado budą prašalinimui grumojančios nelaimės — jis pasilenkė, pakėlė bombą ir dantimis nukrimto degantį knatą. Teatre buvo daug moterų ir vaikų. Bombos trukimas but išaukęs baisią katastrofą. Ant bombos italų kalba buvo užrašyta: „mirtis''.

Miesto policmeisteris paliepė italijonų detektivams gaudyti bombistus, kurie paskutiniu laiku nemielaširdingai pradėjo veikti italais apgyventuose kvartaluose.

Pirmą dieną po to paliepimo detektivai padarė keletą areštų.

¶ **Studentų paikystės.** Nesenai atsikartojo paprasti susidurimai pirmamečių studentų (freshman) su „seniais''. Mat jaunikliai buvo padarę draugišką pasilinksminimą Brighton Beach. Seniai sumanė padaryti jiems baiką — jie prievarta paėmė keletą jaunikliu nr nusivežė automobiliuose. Iš savo pusės jaunikliai užsipuolė ant senių, tarp ko jie sučiupo vieną iš augštojo kurso prezidentą, suraišiojo jį ir partarabanijo jį pas save ant pietų. Žinoma tie susirėmimai neapsiėjo be formališkų muštynių, daužymo langų, plėšimo drapanų ir tt.

¶ **Kalinys sumanė naujos sistemos orlaivį.** 60 metų amžiaus kalinys Breton, kuris už eilę kriminališkų prasikaltimų buvo nuteistas visam amžiui kalėjiman, budamas jame išrado naują lėkimo aparatą. Jis tuoj užpatentavo tą savo išradimą ir viena New Yorko firma sutiko padaryti tą aparatą, delei ko ji asignavo $20,000.

Breton'o byla bus dar kartą peržiurėta, ir jis turbut liks paliuosuotas.

¶ **Ant Blackwell Island** nesenai buvo surengtas puikus spektaklis delei tenai užlaikomų 1,200, neturinčių nuosavios prieglaudos senų moterų ir vyrų. Tarpe žiurėtojų buvo keletas šimtamečių senių. Pastatyme spektaklio dalyvavo geriausios Broadway'o teatrų vodevilių spėkos.

¶ **John Sullivan,** kuris daro tyrinėjimus apie vaikų darbus įvairiose įstaigose sulig senat. Vagner'io sumanymo, susekė, kad nekuriose New Yorko mažose dirbtuvėse dirba mokslo amžiaus vaikai, gaudami po 30 c. į dieną. Apart to tyrinėtojas beveik visose dirbtuvėse surado peržengimą tiesų kaslink vaikų darbo.

¶ **Ernest Submeyer** buvo nuteistas 3 mėnesius į darbo namą už elgėtavimą ant miesto gatvių. Paskutinėse dienose šitas elgėta gavo pranešimą, kad jis apturi savo brolio palikimą sumoje $20,000. Teismo nuosprendis visvien bus išpildytas, nors Submeyer dabar jau liko „turtingu elgėta''. —

¶ **Amerikos laikraščių charakteristika.** Nesenai Cooper Union vienas žurnalistas skaitė lekciją apie musų laikų Amerikos laikraščius. Pažymėdamas didį skaitytojų pageidavimą įvairių sensacijinių žinų, jis nurodė, kad dabartiniam New Yorko ir Chicagos laikraščiui reikalingi tik reporteriai ir apgarsinimų rinkėjai. Apgarsinimai yra veikiančia dienraščio spėka. Garsintojai gi visados gali šiokiu ar tokiu budu padaryti ant laikraščio jiems pageidaujamą įtekmę. Laisvos, neprigulmingos spaudos, anot to žurnalisto žodžių, dabar visai nėra Amerikoje, nes ji visa rankose įvairių krautuvių ir pramonijos įstaigų savininkų.

¶ **D-ras Fr. Friedman** pavedė teises pardavinėti gyduoles (vaksiną) priešais tuberkulozą Eisner-Mendelson kompanijai už $1,925,-000 iš kurių gavo tuoj ant rankos $125,000.

Kad apeiti federališką įstatą, reikalaujantį ofialio pripažinimo naujo vaisto vertės, kompanija pasiryžo atidengti visose valstijose institutus, kur bus išdirbama ir parsiduos Friedmann'o išrastoji vaksina. Apart to, kompanija pasižada gydyti neturtingus džiovininkus visai dykai, o nuo pasiturinčių imti užmokesnį pagal jų turtingumo.

Iki šiam laikui dar nė vienas mokslo vyras bei mokslo įstaiga nepripažino didžios vertės Friedmann'o vaistui. Pirmas Friedmann'o institutas bus greit atidarytas New Yorke.

¶ **Energiškas keliauninkas.** Nesenai New Yorkan pribuvo 67 metų senukas Jonas Kenni, kuris laike 40 metų keliauninkystės padarė 2,604,000 mylias. Jis 416 kartų perėjo ekvatorį; dabar gi važiuoja Anglijon, kur gyvena jo žmona ir vaikai.

¶ **Tai Amerikos studentai!...** Vienas Kolumbijos universitatės studentas kuom-tai prasikalto savo draugų akyse. Paskutinieji, grumodami prašalinti jį iš savo draugystės, privertė jį išpildyti sekantį pabaudos nuosprendį. Studentą apdarė mažo vaiko drabužiais, su įvairiais padabinimais, o ant galvos užmovė taipgi vaikišką skrybeliuką su raudonais kutosais. Apstotas keliolikos studentų-draugų „kudikėlis'' įsėdo į požeminį traukinį (subway). Arčiausiai prie jo stovįs draugas be pertraukos murdė jam burnon žinduką, o kitas čia-pat stovįs laikė pieno butelį.

Ir šitą paikystę Kolumbijos universitatės studentai darė prieš akis kelių šimtų žmonių, kurie su nusistebėjimu ir panieka žiurėjo į tą „originališką'' pasielgimą augštus mokslus einančių „vyrų''.

— **Barzdaskučių streikas.** Perėitą savaitę sustreikavo New Yorko ir Brooklyno barzdaskutyklų darbininkai. Reikalauja paaugštinimo mokesnio bei sutrumpinimo darbo dienos valandų.

Nutarta, kad kiekvienoj barzdaskutykloj laike streiko gali dirbti tik po vieną darbininką; daugel vietų dirba patįs „bosai''. Streikieriai uoliai saugoja barzdaskutyklas, kad kur nedirbtų daugiau darbininkų.

Jei ilgai tęstųsi streikas, tai vyreliams reiktų skustuvus įsigyti, juos gerai išgąląsti ir priprasti prie skutimo, o taipgi reiktų ir plaukus viens kitam nusikirpti.

Visiems žinomas

P. Mikolainis, buvęs „Vienybės Lietuvninkų'' redaktorius, paskiaus per 10 metų bevęs Suvienytų Valstijų Ateivystės valdininku ant Ellis Island, New York (Kaslegarnėje), nuo 1 gegužio prisidėjo prie musų Firmos kaipo dalininkas.

J. J. Paukštis & Co.

MOTERIS IR VAIKAI

paprastai kuone visi turi kietus vidurius, kas dažniausiai paeina nuo to, kad žarnos neatlieka kaip reikiant virškinimo darbą.

Severos Laxoton

(SEVERA'S LAXOTON)

puikiai pagelbsti tokiuose atsitikimuose. Jis pažadina tulžies veiklumą, taiso vidurius, gerina virškinimą, grąžina gerą upą ir ramų miegą. Kuolabiausiai patariamas vaikams.

Kaina 25 centai.

SEVEROS Vaikams laszai

(SEVERA'S SOOTHING DROPS)

prašalina skausmą ir nesmagumą geliant vidurius, užėjus drebėjimui ir mėšlungiui, išvaiko vėjus ir gazus iš žarnų ir skilvio, užtikrina kudikiui ramų miegą.

Kaina 25 centai.

Saugokis

ligas gimdančių mikrobų. Geriausias budas jų apsisaugoti — tai laikanties švarumu ne tik iš lauko pusės kuno, bet ir sulig gerklės, dantų, gilių ir apskritai visos burninės duobės. Plovimui ir mazgojimui burnos vartok

Severos Antisepsol

(SEVERA'S ANTISEPSOL)

Jis pagelbsti labai nuo nosinių slogų, o taipgi nuo visokių besisunkinimų ir apskritai kur tik antisepsolinis skiedalas yra reikalingas.

Kaina 25 centai.

Visose aptiekose. Reikalauk, kad tau duotų Severos vaistus. Neimk kitokių. Jei tavo aptiekininkas negali jų gauti, rašyk pas mus.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

MIKO PETRAUSKO Koncertai.

24 GEGUŽĖS 1913 m. **Philadelphijoj, Pa.**
LITHUANIAN MUSIC HALL,
Allegheny and Tilton Str.
PRADŽIA 8:15 vak. **Bus ir šokiai.**

Dalyvauna šie artistai: Marė Karužiutė, Laura Karužiutė, Povylas Čiurlionis, V. Grigaitis ir T. Jurčiukonis.

NEWARK, N. J. bus Koncertas 14 Birželio.

Gerbjamieji „V. L.'' skaitytojai, kurių prenumerata užsibaigė ir gavote paraginimą, malonėkite atnaujinti, nes kitaip būsime priversti sulaikyti laikraščio siuntinėjimą. Tiems, kurie gavo paraginimo kortele, šis numeris yra siunčiamas paskutinis, iki atnaujinimo.

Pasarga: Permainant adresą, pirmiausia parašykite senąjį, o paskui naują. Visada reikia rašyti kuoaiškiausiai vardas, pavardė ir gatvės arba basko numeris, o tuomi palengvinsite administracijai darbą ir išvengsite daugelio nesusipratimų.

„Vien. Liet.'' Adm.

Liudas Gira.

Žalioji Pievelė.

Eilių rinkinys.

Prekė 65 c.

200 ŽAIDIMŲ

kambaryje ir tyrame ore.

Su dainomis, gaidomis, paveikslėliais ir fantų išvadavimais.

Jaunuomenei dovanėlė.

Sutaisė **Matas Grigonis.**

Prekė 75 c.

GAUNAMOS PAS:

J. J. PAUKŠTIS, & CO.

120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

JONINĖS.

Keturių veiksmų drama, garsaus vokiečių dramų rašytojo G. SUDERMANO, *versta K. Puidos. Pusl. 143. Čienia 45 centai.*

Ši drama lošiama jau beveik visų civilizuotų tautų teatruose. Ji yra gilaus turinio ir nepaprastai švelnaus styliaus. Biednos lietuvės mergaitė tapo užauklėta turtingo vokiečio namuose. Mergaitė paskiaus dasižino, kad jos motina yra girtuoklė ir valkata. Reiktų rodos sekti paskui prigimtus ryšius ir eiti pas savo motiną. Bet čia ir apsireiškia žmogaus silpnybė: Mariutė išsižada savo motinos, išsižada savo numylėtinio ir pasilieka pas vokietį, kuriam turi atitarnauti už išauklėjimą. Tai gi Mariutė seka didelį principą, būtent išpildo savo pareigą linkui žmoniškumo, nors per motinos kraują peržengia. „Joninės'' bus lietuviškos scenos papuošalu, kur jąs tinkamai ir prisirengę suloš.

VISUOTINOJI

HISTORIJA

Satyriškai parašyta senojo ir naujojo pasaulio historija. Čienia 60 centų.

Šitą storoką kningaitę galės su nauda perskaityti net ir studentai. Bet jau šiaip skaitytojai, tai ją skaitydami turės ir naudą ir linksmą zobovą. Čia satyros ir juoko formoje yra paminėti visi svarbesni pasaulio atsitikimai, tautų karės, perversmai. Užgriebta kiek ir „lietuvių politika''. Tekstas padabintas paveikslėliais. Skaitytojau! Skaityk tą kningą, juokis, nors daugeliui kam ir netikėk, nes atmink, kad tai juokas. Bet historiškus vardus įsidėk. Jau jie tai tikri.

DRAMOS.

Jaunas mūsų dramų rašytojas, K. PUIDA, *davė šiame veikale tris dramas: Rūtų vainikas. Mirga. Undinė. Čienia 30 centų.*

Visos šitos dramos imtos iš lietuvių gyvenimo tai historijos. „Rūtų vainikas'' gal bus kiek sunkesnė scenai, bet tai puikiai dramatizuota legenda, kaip vieno didžiūno giminė pražuvo už pražūdymą mergaitės nekaltybės. „Mirga'' yra jau žinomas historiškas atsitikimas, kaip pasišventusi ant mirties mergaitė išgelbėjo Lietuvos D. K. Vytautą iš kalėjimo. Kaslink „Undinės'', tai šita undinė yra turtinga rusė mergaitė, kuri atėmė Lietuvai jauną inteligentą ir išviliojo Siberijon. Šios dramos yra puikus indėlis mūsų scenos repertuaran.

J. J. PAUKŠTIS & Co.
120 GRAND STR., BROOKLYN, N. Y.

KLAIDŲ ATITAISYMAS.

„V. L.'' N19 korespondencijoje iš Chicagos, Ill. įsiskverbė delei neaiškaus parašymo šios klaidos: vakaras ant North Side atsibuvo ne 25 bal., bet 20 bal., ne ant Valansia ave., bet Wabansia ave., lošikai ne V. Jukaitis, bet V. Jucaitis, ne M. Vitkavičaitė, bet M. Vilkavičaitė.

Nuo Redakcijos. Malonėkite visi rašyti aiškiau, ypač vardus bei užvardijimus, nes mes jų nežinome, ir per tai išeina su klaidomis.

KRASOS DĖŽUTĖ.

A. Riestakulniui: — Tamstos korespondencija apie ištikusią „Kovos'' name kovą tarp J. Gaigalo ir J. V. Griniaus geriau tiktų „Kovoje'' ar kitame jai panašiame, laikraštyje. Nedėsime.

Jungtinei Rubsiuvių Tarybai Chicagoje. Jusų atsiliepimas tilps sekančiame „V. L.'' numeryje.

PRISIRUOŠĘ VASARAI.

Kiekvienas ruošiasi vasarą patikti, valydamas savo namus, bet toks valymas privalo but pritaikintas ir prie jo kuno organų. Geriausis tam vaistas yra Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras. Šitas augmeninis vaistas veikia stačiai ant virškinimo organų, išvalo vidurius visiškai, sustiprina juos ir padidina jų darbštumo išgalę. Tas dikčiai prigelbsti maisto virškinimui ir leidžia priimti tiek sotingo maisto, kiek kunas šiame sezone reikalauja. Jis sustiprins kuną prieš ankstyvas vasaros ligas. Jųs privalote vartoti šitą puikų vaistą kiekvienoj paeinančioj nuo pilvo indispozicijoj, silpnume, nustojus apetito, konstipacijoj, galvos skaudėjime, diegliuose ir traukučiuose. Aptiekose. Jos. Triner, 1333 — 1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Nuo išlaukinių skausmų pamėginkite Trinerio Linimento. Jis veikia greitai.

Versmės Juokų, Rojus Pasilinksminimo TEATRAS, DAINOS, DEKLEMACIJOS ir BALIUS!

Surengė **Bridgeporto parapijos koras.** Po vadovyste J. Šiaučiuno ir J. Sagevičiaus suloš komediją **Piršlybos.** 24-tą dieną Gegužio, 1913 m. **Warner Bros svetainėje,** No. Lafayette Str. ir kampasAtlantic Str.

Svetainė atdara nuo 6 v. vak. Perstatymas ir dainos prasidės nuo 7:30 Po teatrui šokiai.

Įžanga: 50c., 35c. ir 25 c. Visa nauda — įrengimui svetainės.

Tikietus iš kalno galima gauti pas vargonininką J. Šiaučiuną, 407 Main str., pas J. Sagevičių, 68 West Ave., pas J. Dulbį, 595 Main str. New Haven Ct., pas J. Valkevičių, 130 Eagle str. ir pas T. Saugevičių, 443 Dixwill Ave.

Užkviečia visus Komitetas. (21)

PAJIEŠKOJIMAI.

Aš ,Franciškus Venckus, atvažiavau iš Mass. valstijos ir pribuvęs į Brooklyną užėjau pas vieną žmogų, kur palikau baksą $20.oo vertės. Dabar nerandu tos vietos. Malonėkite atsišaukti — pas ką randasi minėtas baksas, o busiu didžiai dėkingas.

Stanišlovas Vaičiunas,
120 Grand str., Brooklyn, N. Y. (21)

Pajieškau savo brolio Kazio Jakulio; paeina iš Suvalkų gub., Kalvarijos pav, Alitaus gmino, kaimo Žeidų. Keli metai atgal gyveno Du Bois, Pa.; dabar gi nežinau kur jis randasi. Jis pats, ar kas apie jį žino, malonės pranešti.

J. Jakulis,
Box 28, Jefferson Line, Pa.

Pajieškau savo moteries, Marijonos Palevičienės, po tėvų Malinauckaitė, kuri apleido mane 5 gegužio 1913; ji yra 22 metų senumo, šneka lietuviškai ir angliškai, turi su savim vieną vaiką 6 metų senumo, kuris jos nevadina mama, ale Mare, kas apie ją dažinos, malonės duot žinią ant šio adreso:

M. D. Palevičius,
109 Grand str., Brooklyn, N. Y. (22)

Pajieškau Karolį Chuberkį; paeina iš Trumpučių sodžiaus, Rudiškių par., Gruzdžių valsčiaus, Šiaulių pav. Kauno gub. Girdėjau, kad gyvena New Yorke. Jis pats, ar kas jį žino, malonėkit atsišaukti, nes turiu svarbų reikalą.

Antanas M. Taunis,
P. O. Box 21 East Millinocket, Me.

REIKALAUJAMI

Mainieriai; darbas ant visados; straiko nėra; geri namai; gera anglis nuo 4 iki 6 pėdų augščio.

Nieko neimam už suradimą darbo ir mokame unijos algas savo mainieriams.

Delei žinių kreipkitės arba rašykite pas:

Joseph Kascsak,
Box 755, Reynoldsville, Pa., Jefferson Co. (23)

REIKALAUJAMI

Preseriai, knypskylių siuvėjai rankomis, rankovių beisteriai, operatoriai, kriaučiai prie prikių vyriškų kotų — coats. Kreipkitės pas:

G. Simon & Sons,
Coat Manufacturers, 26—30 Bleecker str., TopFloor. New York.

Reikalingi darbininkai kriaučiai — geri Preseriai; mokestis gera, darbas visados. Kurie norite darbą gauti, galite ateit ir dirbt. Adresas:

The Royal Tailors,
55—5-th Ave., New York City (20)

Ant pardavimo grosernė, daranti gerą biznį. Vieta apgyventa lietuviais ir lenkais. Priežastis pardavimo—užvedžiau kitą amatą. Kreipkitės ant šio adreso:

A. M. Martus,
120 Grand str., Brooklyn, N. Y. (22)

Vyrai, moteris, vaikinai, merginos, visi kas tik gyvas skubinkitės užsisakyti **„TARKĄ''** vienatinį dorą, gražų, linksmą ir visupigiausį kritikos, muzikos, dailės, ypač geriausių **juokų laikraštį!**

„Tarka'' yra vienatinis laikraštis, kurs **juokais visiems teisybę į akis pasako,** net ir tuomet, kada visi laikraščiai tyli burnas gudriai sučiaupę.

„Tarka'' paduoda daug juokingų žinių iš visos Amerikos ir net iš kitur, mat,**„Tarka'' savaimi** yra geras dalykas ir randas pas kiekvieną šeimininkę, taigi jai ir nesunku viskas pranešt. Todel, kas nėr da **„Tarkos''** matęs, tegu paskaito, o kas paskaitė, tegu tuoj ima iš kišenės dolarį ir atsiunčia **„Tarkos''** redakcijai. Už tą **vieną vienintėlį** dolarėlį gaus **„Tarką''** kas mėnuo per ištisus metus. Kas ir dolario neturėtų, tegu siunčia kad ir 60 c., tai gaus **„Tarką''** per pusę metų. Už 10 c. markę išsiunčiame visiems vieną **„Tarkos''** numerį.

„TARKA'', P. O. box 103, Lawrence, Mass.

Dr. J. S. Message (Misevičia)
272 BERRY STREET Brooklyn, N. Y.
Tel. 595 Greenpoint
Specialistas širdies ir plaučiųligų.
OFFICE HOURS:
8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M

DAKTARAS A. BACEVYČE
GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.
200 Marshall St., ir kampas Second S
Ligonius priima:
iš ryto nuo 8—9 po pietų nuo 2—3 ir vakare nuo 6—8
Telephone 1537 R. Elizabeth.

Ar matei kada-nors laikraštį
"DRAUGĄ"?
"DRAUGAS" yra 8-nių puslapių didžiausio formato, vedamas geriausių redaktorių. Rasi jame geriausių raštininkų raštų ir visokių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir iš viso pasaulio. "DRAUGAS" gvildena svarbiausius gyvuosius lietuvių reikalus.
"DRAUGAS" atsieina metams $2, pusei m. $1
Užsieniuose metams $3, pusei metų $1.50
Rašydami laiškus adresuokite
DRAUGAS PUB. CO.
2634 W. 67th St. Chicago, Ill.

Tarptautiškoji Akušerių MOKYKLA.
Moteris, norinčios išmokti akušeriauti, dabar tu legališką mokyklą Scrantone, Pa. **Mokslas prasidės 2 d. Sausio,** 1913 m. ir trauksis per 4 mėnesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas diplomas, valdžios pripažintas visoje šalije.
Instoti mokyklon gali moteris, turinčios nemažiaus 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokasi $100.oo.
Mokyklon Lietuves priima „The Internationa Callege of Midwifery''.
DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas.
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

GERA PROGA!
Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) $1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo..... 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo..... 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)..... 35c
Viso $1.60
Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvninkų" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.
P. Mikolainis
Box 62 New York City

Konkursinis
Geografijos Vadovelis
Kaina 75c.
Apdaryta $1.oo.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.
I. J. Paukštis & Co.

Telephone: Greenpoint 8.
Daktaras A. S. Jankauckienė
Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.
BROOKLYN, N. Y.

Tel. 279 Greenpoint.
Geriausia lietuviams užeiga
pas
JONĄ KULBOKĄ
Skanus Alus,
Gardi Arielka,
Visoki Vynai,
Kvepianti Cigarai.
74 Grand Street
Kampas Wythe Ave.
BROOKLYN, N. Y.

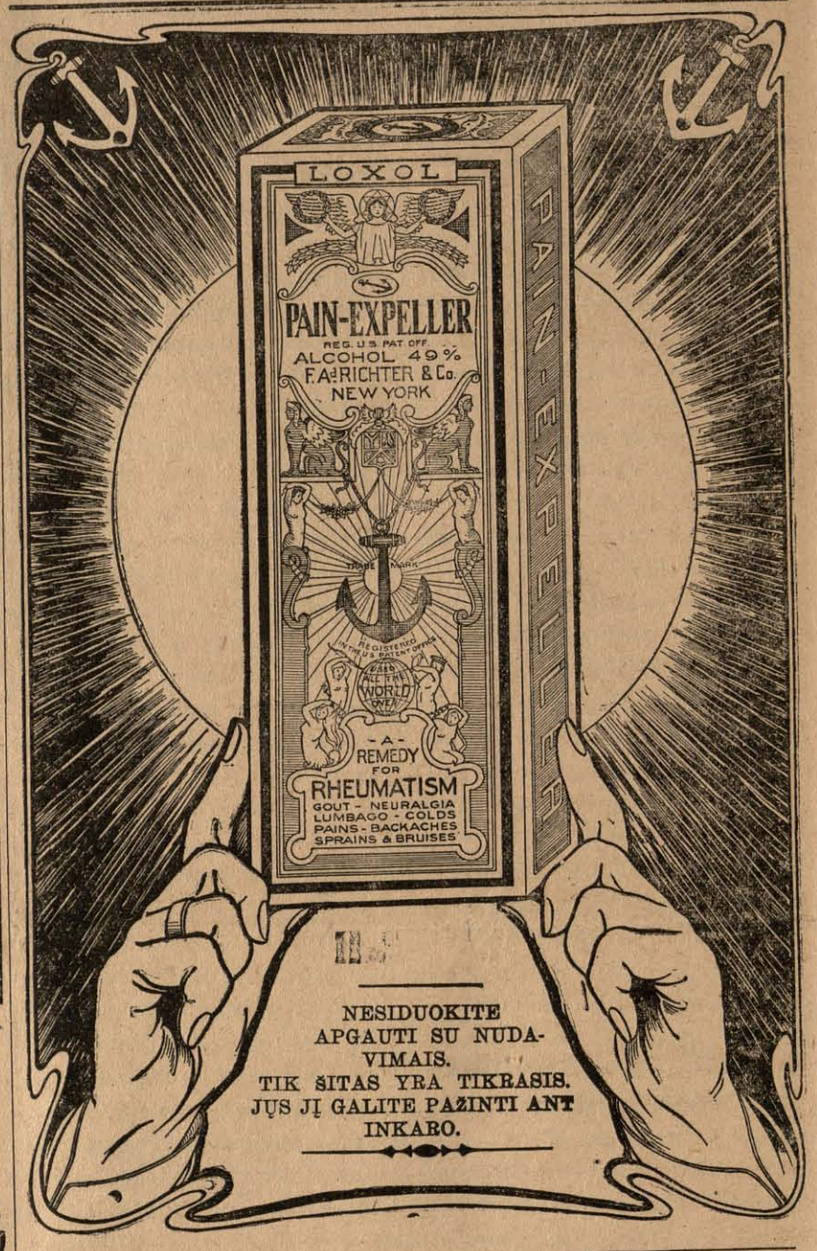

Telephonas: 6426—J—Market.
Daktaras
JONAS J. KAŠKIAUČIUS
VALANDOS: 8—11 ryte, 1— 3 po pietų, 7— 9 vak.
Seredomis 8—11 ryte.
152 Polk Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

PIRMAS LIETUVIŠKAS
Fotografistas ir Maliorius
Geras darbas.
Vidutiniška čienia.
G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

TAI SENIAUSI IR TURTINGIAUSI
AMERIKOS LIETUVIŲ PAŠALPINE DRAUGIJA
ĮSTEIGTA 1886 M.
Moka pašalpą ligoje po $6.00 sevaitėje ir turi keturis pomirtinės apsaugos laipsnius: $150.00, $300.00, $600.00 ir 1000.00.
Kiekvieno lietuvio privalumu yra dėties prie tos Organizacijos.
Iki 1 d. Sausio 1913 metų Susivienijimas išmokėjo: našlėms ir našlaičiams pomirtinių pašalpų — $72.469.33. Lietuvių apšvietos ir kulturos reikalams — $8.651.82. S.L.A. turtas išneša (1 d. Sausio 1913 m.) *$52.517.97.*
Tuojaus prisirašyk prie gyvuojančios tavo mieste S.L.A. kuopos. Jaigu kuopos nesiranda, klausk informacijų pas Centro Sekretorių žemiaus paduotu adresu, o gausi paaiškinimus kaip suorganizuoti kuopą.
A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.
307 W. 30-th St. - - - New York, N. Y.

P A Š A L P A — A P Š V I E T A
V I E N Y B Ė

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktoriai.

Laidojame Numirelius ant visokiu Kapiniu.

PARSAMDOME KARIETAS

veseilioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatiškai ar per telephoną. Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

ISZGYDYKIT SAVO RUMATIZMA!

Urbano Rumatizmo vaistai pagelbės nuo visokio Rumatizmo: kaipo kaulinio, muskulinio, sciatikos teip ir nuo visų kitų ligų. Šimtai žmonių siunčia laiškus dėkavodami už mano geras gyduoles. Teippat ir jųs galite gydyt savo Rumatizmą su mano gyduolėm ir buti vienas iš daug šimtų, tų kurie pasigelbėjo nuo tos didelės ligos, kuri teip tankiai žmonias naikina ir kartais numarina. Skaitydami apie mano gyduoles nepasigydysite: bet vartokite, o rasite teisybę mano apskelbime ir išsigydymą mano vaistuose.

Vaistai kaštūoja vieną dolerį ($1.00), o su prisiuntimu 25 centai daugiau.

Su guodone

FRANAS URBANAS, Aptiekorius,

151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Gera proga visiem

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodėlių, žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klernetų, triubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldakningių, visokių gražių popierų laiškams rašyti (gromatoms) su puikiausiais apskaitymais ir dainomis. Visokių magiškų monų daikių. Taipgi monų knninga, kur galima iš jos padaryti visokias mandrystes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodėlius, žiedus, branzalietus ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, klernetus, triubas, pianus, vargonus ir kitus visokius augščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES 95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Rusų tautiškas savaitraštis

"RUSKIJ EMIGRANT"

(Išeinantis Ketvergais).

Prenumeratos čienia metams:

Visose Suvienytose Valstijose ir New Yorke 1 dol. 50c.
Į Kanadą ir Rosiją . . . . . 2 „ —

Adresuokit:

166 AVE., A., „RUSSIAN IMMIGRANT„ NEW YORK, N. Y.

Kaip pasilikti Amerikos pilieciu.

Knygutė Lietuviškoj ir Angliškoj kalbose. Turinys: Įstatymai apie pilietystę, klausimai ir atsakimai kaip išsiimti popieras, Suvienytų Valstijų konstitucija, neprigulmybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvi Ukėsu Klubas, matydamas reikalą, išleido virš minėtą knygelę kurios čienia yra **25c.** Užsisakydami knygą pinigus siųskite per Money Orderį arba krasos ženkleliais, ant šito adreso:

LITHUANIA M. CITIZENS CLUB
372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKAS GYDYTOJAS

Dr. IGNOTAS STANKUS, M. D.

Tikras Lietuvis Daktaras ir Chirurgas Philadelphijoj.

Gydo visokias ligas vyru, moteriu, vaiku ir daro visokias operacijas. Jis yra pabaigęs daktarišką mokslą Indianos Universitete, buvo miestavu daktaru, kur praktikavojos po dispensares mieste Indianapolis, Ind. Paskui specijališkai mokinosi daryti visokias operacijas ir gydyti pavojingas ligas didžioje mokykloje **The New York Post Graduate Medical School and Hospital.** Po įgijimui didžio daktaro mokslo, Dr. Stankus įrengė savo locną namą mieste **Philadelphijoj,** kur priima visokius ligonius dėl gydymo ir darymo operaciju. Visi, kurie turėjo operacijas ir gydės, likos užganėdinti ir dėkingi. Jeigu kas peikia daktarą Ig. Stanku, tai tas žmogus yra užvydėtojas arba koksai valkata tarnaujantis pas kokius apgavingus daktarus.

Daugybės padėkavonių. Kelios čionai talpinasi.

Malonus daktare Ig. Stankus, jųsų gyduoles atnešė man didžiausią naudą už ką ištariu širdingą ačiu ir platinsiu jusu vardą tarpe savo pažystamų ir giminių. Juozapas Volkavičia, 321 Antelope st., St. Louis, Mo.

Iš Canados rašo taip: Aš, Motiejus Bružas, širdingai dėkavoju daktarui Ig. Stankui už išgydymą manęs nuo vyriškos ligos. Prie 5 daktarų kreipiausi Canadoj ir daug pinigų paleidau, bet negalėjo manęs išgydyti. O kaip ąteišaukiau pas daktarą Ig Stankų ir jis mane išgydė nuo pirmo prisiuntimo gydnolių. Ištariu ačiu ir siunčiu savo paveikslą (fotografiją) vietoje padėkavonės už išgydymą. P. O. Barnet, B. C. Canada.

A. J. Auskaitis, 511 Railroad ave., Brooklyn, N. Y. Išreiškiu savo širdingą padėkavonę Dr. Ig. Stankui už išgydymą nuo skaudėjimo pečių, skaudėjimo po krutine ir sunkaus kvėpavimo. Da turiu kosulį, bet ir tas daug kartų mažesnis negu pirma.

Tos visos padėkavonės yra idėtos su davelyjimu pačių pacientų.

PASARGA.

Pamislykite gerai, jeigu daktaras pats gali perskaityti jųsų lišką ir pats gali su jumis sušnekėti, tai geriaus gali išgydyti negu tie daktarai, kurie jųsų kalbos visiškai nesupranta. Neapsigaukitę, nėra tenai lietuvisko daktaro tuose institutuose ir Klinikose, kurie garsinasi po laikraščius. O jeigu kokis berniuks ištlumočis tenai jųsų lietuvišką kalbą kokiam daktarpalaikiui, tai supraskite, kad toks tenai yra ir gydymas. Tuos Institutus ir Klinikus užlaiko susidėję bernapalaikiai ir pas juos neina geras daktaras tarnauti. Mano širdingas patarimas: jeigu nenori gydytis pas lietuvišką daktarą, tai paimk kokį žmogų, kuris sušnek gerai angliškai, ir nueik su juomi pas gerą daktarą savo miestelyj, o apturėsi tenai tikrą pagelbą. O jei norite galite atsišaukti ir pas mane. Aš teipgi paduosiu Tamstai teisingą daktarišką pagelbą. **Bėdnus aš gydau dovanai**

Nepamirskite ofiso ir rezidencijos adreso. Visuomet kreipkitės ypatiškai arba su laišku šiuo adresu.

Dr. Ignatius Stankus

1210 SO. BROAD ST., PHILADELPHIA, PA.

Ofiso Valandos { Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietu nuo 2 iki 4 ir vakarais nuo 7 iki 8. Nedėliomis nuo 10 iki 3 val. po pietu.

PAVASARIS, PAVASARIS!

TAI LINKSMIAUSIAS LAIKAS;

bet tik tada tikras ir linksmas pavasaris, kaip žmogus pašalina iš savo kuno-organizmo ligą bei nesveikumus, kaip žiemos šiurkštų šaltį, kuris vargina. Vienok, jeigu to nepadarysit, tai liga kankins kuną kaip iš viršaus, teip vidurių, naikinant sveikatą ir gyvastį ypatiškaiausias neprietelis ir teip bėsant netik pavasaryje, bet vasarą ir niekad neturi jokios linksmybės ir ramumo, bet vargą.

KAD JAUTIESI nesveikumą, bet nori turėti linksmą pavasarį, tai išsigydyk, išvaryk ligą lauk iš kuno, kraujo, nervų ir vidurių: o kad tą viską padaryti atsišauk lietuviškoj kalboj prie tikro Profesonalio Daktaro Klinikos, kurs pagal reikalą pritaikys speciališkai geriausias liekarstas, kurios kaip šilti saulės spinduliai išvaro žiemos šaltį, taip ligą išvarys lauk, be peilio, be sopulingų operacijų

Apturėsi tikrą linksmą pavasarį ir gerą sveikatą;

džiaugsies kaip šimtai išgydytų dėkavodami. IŠ DAUGYBĖS nor keletą patalpinam:

GUODOTINASAI DAKTARE IR SPECIALISTAI:

Esu labai dėkingas už gerą išgydymą, kad su liekarstoms teip gerai pasilikau išgydytu, nes pasilikau kaip naujai atgimęs, dabar linksma ir smagu, dar pusė liekarstų pasiliko, bet gerai esu sveikas, kad daugiau nereikalauju vartoti,—taigi šimtą kartų dėkavoju Philadelphios M. Klinikui, kaipo geram daktarui už pritaikinimą ir sutaisymą teip labai gerų liekarstų. Su guodone. Good bye **Jurgis Dulskis, Box 81, Alfred, N. Y. Mr. Jurgis Lutauskas,** Jerome, Pa. **St. Liudzevičia,** 216 Pleasant str. Beloit, Wis. **K. Oiševiče,** 1444 Boss st. Camden, N. J. **Mrs. Kazimiera Jurevičienė,** Box 226, Glens Falls, N. Y.

Tukstančiai žmonių džiaugiasi tikru linksmu pavasariu ir dėkavoja už išgydymą nuo visokių sviežių ir užsenėjusių ligų. Nervų ir nusilpnėjimų, peršalimo ir kosėjimo, galvos skaudėjimo ir svaigimo, vidurių nesveikumų ir užkietėjimo, sėklos nubėgimo nuo saužagystės, greito pailsimo, negero ir sumažėjimo kraujo, teip-pat nuo limpančių lytiškų ligų ir tam panašios rušies **vyrų** nelaimių. Teip-pat **moterų** nuo įvairių skaudėjimų strėnose ir kitokių ligų.

Kad negali pribut asabiškai, tai parašyk lietuviškai, o apturėsi rodą, pagelbą ir tikras liekarstas, kurios gali tave išgydyti ir turėsi **Linksmą pavasarį.** Visada rašant adresuok teip:

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC
1117 Walnut St. Philadelphia, Pa.

Valandos kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedėliomis nuo 10 iki 3 po piet.
Ir vakarais nuo 6 iki 8 Utarninkais ir Pėtnyčiomis.

KAM SIRGTI IR VARGINTIS LIGOMS, KAD GALI BUTI GREITAM LAIKE IŠGYDYTAS, tik reik atsišaukt į Philadelphijos M. Kliniką, kuris valdžios pripažintas delei žmonių labo.

„DAKTARAS" skaityk šitą knygą, kuri parašyta naujausio mokslo ir labai reikalinga kaip **vyrams** teip ir **moterims,** turėt tą knygą. Atrasit daug paslaptybių ir pamokinimų apie ką ikšiol nežinojot. Apturėsi **dovanai,** tik prisiųsk keles stampas už prisiuntimo kaštus **Philadelphios M. Klinikui.**

VISI MUŠASI UŽ

NEBO

Cork Tip

CIGARETUS

10 už 5c

Kiekvienas pardavėjas parduoda kasdien daugiau **NEBO** CIGARESŲ negu kitų.

P. LORILLARD CO. 1760 ESTABLISHED

BUKIE VYRAS

REPTURA,
VARICOCELE,
PRAPUOLUS PAJIEGAS,
UŽTRUCINTAS KRAUJAS.

BUKIE Iszmintingas Likie sveikas

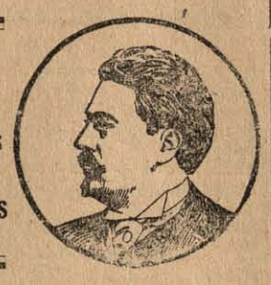

DR. O'MELLEY BUDAS

Visados išgydo!
Išbandyta per 30 dienų!
Be peilio ir vaistų!
Išrasto per mane!
Naudojamas tik mano ofise!

PRASARGA: Darbininkai kurie pas mane dirbo, gali sakyti, kad jie žino mano methodą ir pagal jų gydo be operacijos, jie gal ir pamėgdžioja mano raštus. Bet randasi tik **Vincas Dr. O'malley Budas** ir naudojimas tik **Mano Offise.**

Aš nedrukuoju jokių gromatų ligonių kadangi atsilankymas į mano Offisą parodys jumis, kad turiu daugybę gromatų nuo ligonių iš visų šalių pasaulės, kurie tapo išgydinti.

Prisiųsk 2 c. markę už knygutę padėbintą paveikslais apie Repturą.

Dr. Alex O'Malley

158 S. Washington Str., Wilkes-Barre Pa.

Galima susikalbėti lietuviškai-lenkiškai.

Ar Skaitei Kada Laikraštį "LIETUVA?"
Gal nežinai kur ją gauti?

"LIETUVA"

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėtnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metui tik **$2.00,** pusei metų **$1.00.**

Rašyk adresu:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Sveikata Brangiausis Žmogaus Turtas.

Jau nuo keliolikos metų Brooklyne-New York gyvuoja **Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizoriaus VINCO J. DAUNOROS,** kurios tikslu yra apsaugoti savo vientaučius nuo visokių apgavikų ir gydyti juos tikrai geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ilgų metų prityrimu išrado daugybę specijališkų gyduolių, sutaisytų iš šviežiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas.

Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekančios gyduolės:

Kraujo Valytojas	$1.00	Del išvarymo soliterio	$3.00
Gyvasties Balsamas	75c	Del lytiškų ligų	50c. ir $1.00
Nervų Stiprintojas	50c ir $1.00	Nuo Reumatizmo	50c. ir $1.00
Vaistas nuo vidurių	50c. ir $1.00	Nuo kojų prakaitavimo	25c
Nuo kosulio	25c. ir 50c	Gydanti mostis	50c
Nuo gerklės skaudėjimo	25c. ir 50c	Antiseptiškas muilas	25c
Skilvinės proškos	$1.00	Antiseptiška mostis	25c
Pigulkos del kepenų	25c	Nuo dusulio	50c
Nuo galvos skaudėjimo	25c	Proškos del dantų	25c
Nuo kojų nuospaudų	10c. ir 25c	Nuo kosulio del vaikų	25c
Nuo dantų gėlimo	10c	Kastorija del vaikų	10c. ir 25c
Nuo peršalimo	25c	Nuo viduriavimo	25c
Plaukų stiprintojas	25c. ir 50c	Kraujo Stiprintojas	50c
Linimentas arba Expelleris	25c	Gumbo Lašai	50c ir $1.00
Anatharynas plovimui	25c	Nuo plaukų žilimo	50c
Nuo kirmėlių	25c	Blakių Naikintojas	10c
		Karpų Naikintojas	10c

Specijališka tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynerios 25c

Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gydančios žolės, šaknis ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisiuntimo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais.

Kreipiantiemsiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiniškus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jeigu jums brangi yra jusų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į LIETUVIŠKA APTIEKA

VINCAS J. DAUNORA

APTIEKORIUS

229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Rusiškas progresyviškas laikraštis

"Russkoe Slovo"

Leidžiamas tris kartus per savaitę redaguojamas J.K.Okuncovo

Kaina metams $2.00.
Užrubežiuose, Kanadoje ir New York $3.00.

Prie regakcijos randasi visokių knygų knygynas ir atliekami visi spaudos darbai.

Antrašas:

Russkoe Slovo

108 E. 12th St. New York, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad męs visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie musų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:
šiokioms dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

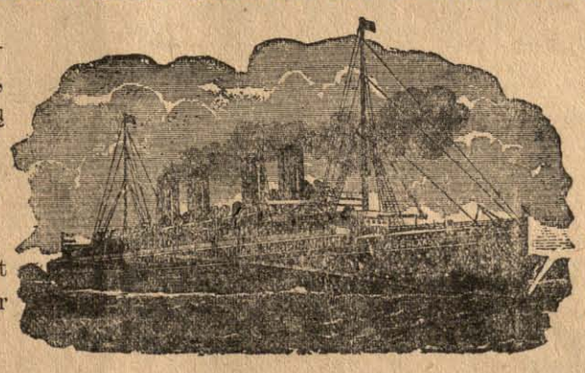

Siunčiame pinigus į visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiunčiam potografijas į Lietuvą ir užregistuojam laiškus.

Spausdiname visokias kningas, konstitucijas ir kitus visokius spaudos dalykus, greitai ir pigiai.

„VIENYBE LIETUVNINKU"

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams $3.00, pusei metų $1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyt ir kitokius spaudos dalykus. Darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Paukszti & Co.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis

Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj: Ant viso meto $2.50; Ant pusės meto $1.25; Ant ketverčio meto 65c.

EUROPOJE: Rosijoje ir Lietuvoje $3.50; Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh.; Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.

Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:
Amerikoje ant viso meto tik $1.
Rosijoje $1.50. Anglijoje 7 sh.
Prusuose 7 mk.

☞ Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už $3 to Ameriką, in Rosiją $4.50, in Angliją 7 sh. ☞ Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South Al.
MAHANOY CITY, PA.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų anglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

George A. Cullen,
Passenger Traffic Man'r
90 West Street, N. Y.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

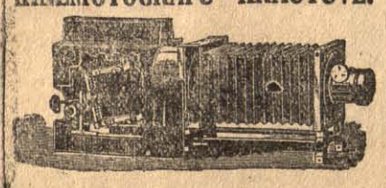

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.

Užlaikome visokių gatunkų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suvirš 1.000 ratų filmos. Importytų iš visų šalių svieto, specijališkai turime padarę daug Lietuviškų Illiustracijų dėl Dainų, Deklemacijų, Referatų ir Pralekcijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsiimat arba norit užsimėt šiuomi bizniu, reikalaujanti pagelbos šaukitės prie:

American Film Exchange
A. T. Raćiunas Mgr.
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 3536 W. Bedford.

ATIDARYTA

Didžiausis pasaulėje teatras.

Hippodromas ant aštunto sezono su visais naujais lošimais, kurie vadysis „Under Many Flags" (Po daugeliu vėliavų). Šis naujas veikalas peržiūrėtas per Arthur Voegtlin; Stage grupavimas ir muzika vedama Mr. Wm. J. Wilson; drama rašyta ir stačius per Mr. Carroll Fleming. Muzika pristatyta per Mr. Manuel Klein. Scena daro neišpasakytą įtekmę Voegtlin, kurio namas pasigarsinęs kaip augščiausias lošimo namas New Yorke ir geriausia turintis intekmę. Per visą vasarą daugybė žmonių dirbo ant šio garsaus teatro prirengimo po priežiūra Mr. Voegtlin. Kaip titulas parodo tai daugybė žemių bus perstatoma su atlankymu visokių žeme su paitaikymu muzikos prie kiekvienos šalies. Penkiolika scenų ir baletų susideda į „Flowers of the Nations" (Tautų gėlės), bus rodoma ir visas parodymas naujas.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.
F. TEITELBAUM, savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.

Perėjo in naujas rankas ir viskas gerai prižiurima. Užeikite ir persitikrinkite. Moterims kiekvieną utarninką.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.

Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius.

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veselioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS' PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo. for free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents, What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. *Address,*

H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys
Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

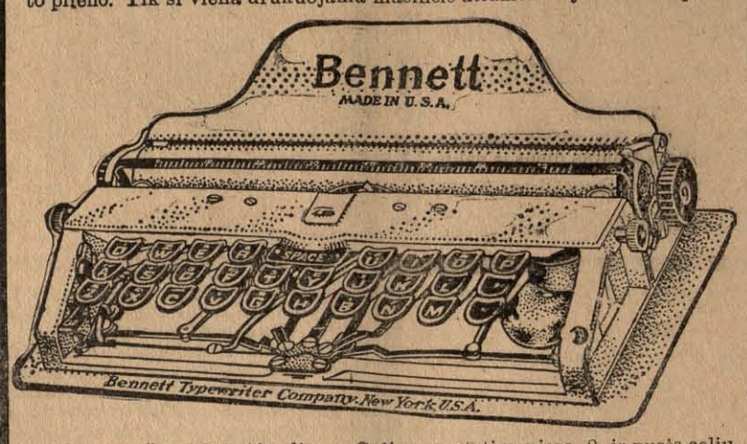

Diduma mašinos 2x5x10 colių, Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Naujas išradimas!

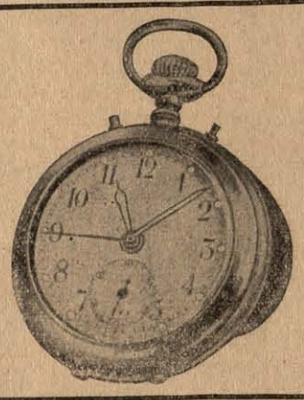

Laikrodėlis elektrikinis, kišeninis; tamsoj gali matyti adynas, budintojas iš miego; gali pribudinti. Labai naudingas del darbininkų mainose dirbančių. Viršai metaliniai juodi, viduriai drestyti, vertės 15 dolerių ir retežėlis vertės 8 dolerių, garantuotas ant 25 metų. Sykiu laikrodėlis ir retežėlis už 15 dol. Prisiųsk 10 dolerių tai gausi laikrodėlį ir retežėlį. o kaip paimsi prisiųstus daiktus, tada man prisiųsi 5 dol.

J. Schidlofsky Room 204
28 Main St. Brockton, Mass.

„ŠVYTURYS"

1913 metų.

Visas metraštis su įvairiais straipsniais geriausių rašėjų Europos ir įvairioms statistikom visos Lietuvos, labai naudingas. Prekė tik 75 c.

Gaunamas pas **J. J. PAUKSTĮ & CO.**

120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1295 Greenpoint.

P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS
(Undertaker).

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veselioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvį.

Mano gyvenimo ofisas atdaras dieną ir naktį.

213½ BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.
Branch Office 48 Hudson Ave.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. **Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.**

8 d. į Rotterdamą		11 dienų į Liepojų		Išplaukimas iš New Yorko.	
III klasa	$33	III klasa	$35	Kursk April 19th	Czar May 3th
II „	45	II „	50		
I „	60	I „	70		

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališką kontorą

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

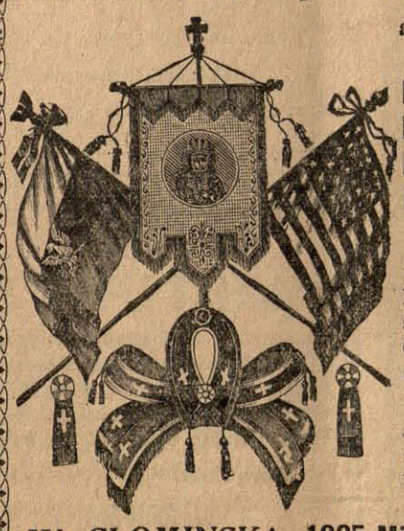

ant Kosciuškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus **PIGIAUSIAI, TEISINGIASIAI IR GERIAUSIAI,** nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

ŽMIJECZNIK

Žmijecznikas yra tikrasis Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS. SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavyščių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Nepamirškit

Tautiško Namo!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

PRIETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
817--819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1162 W'msburgh

ADVOKATAS

KAZIS KRAUČUNAS.

Buvęs 9 metus Skyriaus Viršininku, Inspektorium Suvienytų Valstijų Immigracijos; turi visas tiesas kaipo Attorney, Advocate, Proctor, Solicitor ir Counselor-at-Law. Veda visokias bylas (provas) visuose teismuose ir departamentų skyriuose. Gavimui patarimų, kreipkitės laiškais, įdėdami krasos ženklelį atsakymui. Vedimui svarbių bylų ir reikalų, pribuna ypatiškai į visas Valstijas ir miestus sulyg pareikalavimo. Adresas:

KAZIS KRAUČUNAS, Attorney-at-Law
Box 296, Ketchikan, Alaska.

---

14 metų senas laikraštis

KATALIKAS

Išeina kas Ketvergą, Chicago, Ill.

Laikraštis "Katalikas" 12-kos puslapių, didžiausio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet telpa visokių žinių iš Didžiosios Lietuvos, Prusų arba Mažosios Lietuvos, Amerikos ir abelnai iš viso pasviečio.

"Kataliko" prenumerata Suvienytose Valstijose Šiaurinės Amerikos:

Metams **$2.00,** pusei metų **$1.00**

Kanadoj ir Meksike:—

Metams **$3.00,** pusei metų **$1.50**

Rosijoj, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse:

Metams **$3.00,** pusei metų **$1.50**

Užsirašyti "Kataliką" galima kiekviename laike.

Užsirašant "Kataliką" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigus registruotam laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

J. M. TANANEVICZIA
3249-53 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Rašykite tuojaus, o gausite vieną "Kataliko" numerį ant pažiuros veltui.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone	Peoples 37
„	Bell 47
Residence	Peoples 1100

ATYDAI KRIAUCIU!!!

Lietuviška knyga, kirpimui vyriškų drabužių, su 25 braižiniais ir 15 paveikslų, 50 pusl. Prekė $2.50. Tokia pat knyga—moteriškų drabužių. Prekė $2.50.

Užsakant abi sykiu, prekė $5.00.

Šitos knygos yra tikrai, ką turi žinoti geras kriaučius. Neturėjimas drauge šių knygų,—reiškia nustumimą nuo savęs geresnio uždarbio ir paseikmės pramonystėje.

Duodu Lekcijas Kirpimui.

Pinigus siųsti per „Money Order". Reikalaujant atsakymo visados priglausti už 2c. Stamp

J. TOPILIS
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.